

ถอดบทเรียนชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ :

คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย

วรรษยา อารีญาติ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์

วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี่

มหาวิทยาลัยพายัพ

พฤษภาคม 2563

ชื่อเรื่อง: ถอดบทเรียนชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ :
คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย

ผู้จัดทำ: นางสาววรัทยา อารีญาติ

ชื่อปริญญา: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ: ศาสนาจารย์ ดร.ฟลอเรียน เฟิร์ก

วันที่อนุมัติผลงาน: 27 มกราคม 2563

สถาบันการศึกษา: มหาวิทยาลัยพายัพ

รายชื่อคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ:

1. _____ ประธานกรรมการ
(ผศ.ดร. ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์)
2. _____ กรรมการ
(ศาสนาจารย์ ผศ.ดร. สาธัญญ์ บุญเกียรติ)
3. _____ กรรมการ
(ศาสนาจารย์ ดร.ฟลอเรียน เฟิร์ก)
4. _____ กรรมการ
(ดร. สกฤณี เกรียงชัยพร)

สงวนลิขสิทธิ์ © วรทยา อารีญาติ
มหาวิทยาลัยพายัพ 2563

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระในหัวข้อ “ถอดบทเรียนชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ : คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา งานวิจัย ศาสตราจารย์ ดร.พลเรือน เฟิร์ก ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำและช่วยเหลืองานวิจัยตั้งแต่เริ่มจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี อาจารย์เป็นกำลังใจ อธิษฐานเผื่อ รั้งฟังทุกปัญหาด้วยความใส่ใจ ทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีในการรับใช้องค์พระผู้เป็นเจ้า

ขอขอบพระคุณคุณบตี คุณอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความรู้ ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านต่าง ๆ และวิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารีที่ช่วยสนับสนุนด้านทุนการศึกษาตลอดการเรียนระดับปริญญาโท

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา อ.สันติภาพ วิริโยทัย ผู้ให้คำปรึกษาที่ดี ให้กำลังใจ ห่วงใย อธิษฐานเผื่อเสมอ ทั้งยังเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านทุนการศึกษาระดับปริญญาโทแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดดิโวลต์ทุกท่านที่เอื้อเฟื้อ อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าหนังสือ และขอบคุณคุณรังสีมา คำแสน ที่ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ช่วยตรวจสอบ และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างมาก

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่สนับสนุนข้าพเจ้าทุกๆ ด้าน ทั้งให้ความรัก ให้กำลังใจ และ อธิษฐานเผื่อด้วยความรักและความเอาใจใส่ และท่านทั้งสองเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตคริสเตียนและการรับใช้ที่ถวายเกียรติพระเจ้าอย่างแท้จริง

ขอขอบพระคุณพี่สาว คุณคุณिता วงศ์ศิริกุล พร้อมทั้งครอบครัว รวมถึงญาติพี่น้องคริสเตียนทุกท่านที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ทั้งผ่านทางทุนทรัพย์ ผ่านทางคำอธิษฐาน และผ่านทางถ้อยคำหนุนน้ำใจ

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมชั้นปริญญาโททุกท่านสำหรับความรัก ความห่วงใย กำลังใจ และการช่วยเหลือในหลายๆ ด้านตลอดการศึกษาร่วมกัน จนทำให้เกิดความรักความผูกพันที่ดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวถึง ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีส่วนในการหนุนใจ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ อธิษฐานเผื่อ และมีส่วนในการสนับสนุนเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอพระเจ้าทรงโปรดอวยพระพรทุกท่านให้บริบูรณ์ในทุกด้าน และมีชีวิตที่เป็นที่พอพระทัยขององค์พระผู้เป็นเจ้า

วรัทยา อารีญาติ

ชื่อเรื่อง:	ถอดบทเรียนชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ : คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย
ผู้จัดทำ:	นางสาววรัทยา อารีญาติ
ชื่อปริญญา:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ:	ศาสตราจารย์ ดร.ฟลอยด์ เฟิร์ก
วันที่อนุมัติผลงาน:	27 มกราคม 2563
จำนวนหน้า:	59 หน้า
คำสำคัญ:	ชีวิต พันธกิจ ผู้วินิจฉัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ที่ส่งเสริมให้พันธกิจของเดโบราห์สำเร็จและเป็นที่ยอมรับในสมัยพันธสัญญาเดิมจวบจนปัจจุบัน และเพื่อการดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้จะมีส่วนช่วยสนับสนุน ส่งเสริม หนุนใจ ศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย ในการทำพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้า

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาผ่านแหล่งข้อมูลเอกสาร โดยผลการวิจัยพบว่าเดโบราห์มีบทบาทที่สำคัญ 3 บทบาทคือ 1) เดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะ 2) เป็นผู้วินิจฉัย และ 3) เป็นภรรยาของลัทธิโธท ในด้านการทำพันธกิจ เดโบราห์ทำพันธกิจหลักใน 4 ด้านคือ 1) การตัดสินใจ 2) การอภิบาลและการให้คำปรึกษา 3) เป็นผู้สนับสนุน และ 4) เป็นผู้นำประชากรของพระเจ้ามานมัสการพระองค์ ในด้านบุคลิกภาพ เดโบราห์เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่โดดเด่นและดึงดูดคนอิสราเอลโดยภาพลักษณ์ของเดโบราห์ที่แสดงออกมากคือ 1) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงดี 2) เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ 3) เป็นผู้ที่มีความประนีประนอม และ 4) เป็นผู้สนับสนุนที่ดีอีกด้วย

จากผลการศึกษาถึงชีวิตและพันธกิจของเดโบราห์ ทำให้ได้คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้คือ 1) พระเจ้าทรงเลือกผู้รับใช้ตามมาตรฐานของพระองค์ 2) ศิษยาภิบาลสตรีควรเคารพตนเอง มั่นใจในการทรงเรียก มั่นใจในสิทธิที่ตนเองพึงมี 3) บุคลิกภาพที่ศิษยาภิบาลสตรีควรยึดถือเป็นแบบอย่าง 4) ศิษยาภิบาลสตรีควรให้ความสำคัญกับทุกพันธกิจอย่างเท่าเทียมและสร้างผู้ร่วมรับใช้ และ 5) ศิษยาภิบาลสตรีควรมีการสร้างเครือข่ายของตนเอง

Title: Lessons Learned from the Life and Ministry of Deborah : Recommendations for Female Pastors in Thailand

Researcher: Miss Varattaya Areeyart

Degree: Master of Arts in Christian Theology

Advisor: Rev. Florian Foerg, Ph.D.

Approval Date: January 27, 2020

Institution : Payap University, Chiang Mai, Thailand

Number of Pages: 59 pages

Keywords: Life, Ministry, Judge

ABSTRACT

The purpose of this research is to study Deborah's role, her ministry and personality that helped her ministry to be successful and accepted in Old Testament times until the present day. Besides that, this research will contribute to support and encourage female pastors in Thailand to do the ministry of the Lord.

In this research, conducted as documentary research, it is found that Deborah played an important role in the times of the judges. The research found that Deborah had 3 important roles: 1) Deborah was a prophet, 2) judge, and 3) she was the wife of Lappidot. In her ministry, she primarily worked in four areas: 1) Judging the cases of the Israelites, 2) Pastoral Care and Counseling, 3) Deborah was a supporter and 4) she led the people of God together to worship him. In terms of personality, Deborah was a person with an outstanding personality that attracted the people of Israel. The reader gets the impression that 1) Deborah had a good reputation, 2) she was brave, 3) willing to compromise, and 4) a good supporter.

From the study of Deborah's life and ministry advice to female pastors can be given on the following topics: 1) God chooses ministers according to His standards. 2) Pastors should respect themselves and be confident both in their calling and in

- their rights. 3) The personality of the female pastors should be an example to others.
- 4) The female pastors should equally value every ministry and build ministers.
- 5) Women pastors should build their own networks.

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ.....	1
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3	ขอบเขตการศึกษา.....	2
1.4	ปัญหาการวิจัย	2
1.5	ข้อตกลงเบื้องต้น	3
1.6	ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	3
บทที่ 2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1	แนวคิดและวิธีการถอดบทเรียน.....	4
2.1.1	ความหมายของการถอดบทเรียน	5
2.1.2	ความสำคัญของการถอดบทเรียน.....	5
2.1.3	วิธีการถอดบทเรียน	5
2.1.3.1	การถอดบทเรียนจากการดำเนินโครงการ	6
2.1.3.2	การถอดบทเรียนแบบเล่าเรื่อง (Story Telling).....	6
2.1.3.3	การถอดบทเรียนจากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Good/Best Practice).....	6
2.2	พระธรรมผู้วินิจฉัย.....	7
2.2.1	ชื่อพระธรรมผู้วินิจฉัย.....	7

2.2.2	ผู้เขียนและวันเวลาที่เขียน.....	8
2.2.3	ประวัติเบื้องหลัง	8
2.2.4	ประเภทของวรรณกรรม	8
2.2.5	ช่วงเวลาในประวัติศาสตร์อิสราเอล.....	9
2.2.6	ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้วินิจฉัย.....	9
2.3	ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เผยพระวจนะ.....	10
2.3.1	ผู้เผยพระวจนะคือคนกลางในการบังคับใช้ธรรมบัญญัติ.....	10
2.3.2	ผู้เผยพระวจนะเป็นผู้กล่าวถ้อยคำแทนพระเจ้า.....	10
2.4	แนวคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม	11
2.4.1	พระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์.....	11
2.4.2	พระเจ้าทรงอวยพรและมอบหมายหน้าที่ให้มนุษย์.....	11
2.4.3	มนุษย์ล้มลงในความบาป	12
2.4.4	ผลของการล้มลงในความบาป	12
2.5	ข้อกำหนด และบทบาทของสตรีในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม.....	13
2.5.1	ข้อกำหนดและสิทธิของสตรีทั่วไป กล่าวไว้ดังนี้เช่น	13
2.5.2	ข้อกำหนดเรื่องเพศสัมพันธ์และการแต่งงาน กล่าวไว้ดังนี้เช่น.....	14
2.5.3	บทบาทของสตรีที่มีต่อครอบครัว	14
2.5.4	บทบาทของสตรีด้านศาสนา.....	15

2.5.5	บทบาทของสตรีในด้านการเมือง.....	15
2.6	บทบาทของสตรีในสังคมไทย.....	15
2.6.1	บทบาทด้านการเมืองการปกครอง.....	16
2.6.2	บทบาทด้านสงคราม.....	16
2.6.3	บทบาทด้านการศึกษา.....	17
2.6.4	บทบาทด้านครอบครัว.....	17
2.6.5	บทบาทด้านกฎหมาย.....	17
2.6.6	บทบาทในคริสตจักร.....	18
2.7	ศิษยาภิบาล.....	18
2.7.1	คุณสมบัติของศิษยาภิบาล.....	18
2.7.2	การดำเนินการเพื่อเป็นศิษยาภิบาล.....	19
2.7.3	หน้าที่ของศิษยาภิบาล.....	20
2.7.4	สิทธิ์ของศิษยาภิบาล.....	20
2.8	แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์.....	21
2.8.1	กำเนิดลักษณะอารมณ์ทั้ง 4 แบบ.....	21
2.8.2	ลักษณะอารมณ์พื้นฐาน 4 แบบของผู้หญิง.....	22
2.8.2.1	ผู้หญิงอารมณ์เศร้า.....	22
2.8.2.2	ผู้หญิงอารมณ์เย็น.....	23
2.8.2.3	ผู้หญิงอารมณ์ร้อน.....	23

2.8.2.4	ผู้หญิงอารมณ์สนุก	24
2.9	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการ	26
3.1	ศึกษาแหล่งข้อมูลจากเอกสาร	26
3.1.1	พระคัมภีร์.....	26
3.1.2	หนังสืออธิบายพระคัมภีร์.....	26
3.1.3	หนังสืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและเว็บไซต์.....	27
3.2	การอรรถวิเคราะห์พระคัมภีร์	27
3.3	วิเคราะห์ข้อมูล.....	27
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
4.1	ศึกษาบริบท	29
4.1.1	บทเกริ่นนำพระธรรมผู้วินิจฉัย	29
4.1.2	ลำดับเหตุการณ์สมัยที่เดโบราห์เป็นผู้วินิจฉัยชนชาติอิสราเอล	31
4.2	ศึกษาโครงสร้าง (วนฉ. 4:1-10).....	32
4.3	ศึกษาความหมายของคำ	35
4.3.1	“ต้นอินทผลัมเดโบราห์”	35
4.3.2	“ชำระความ”	35
4.4	ศึกษาศาสนศาสตร์	36

4.4.1	พระเจ้าทรงสัจย์ชื่อต่อประชากรของพระองค์.....	36
4.4.2	พระเจ้าเป็นจอมกษัตริย์ของชาวอิสราเอล.....	37
4.5	ศึกษาเบื้องหลังบุคคล.....	37
4.5.1	เดโบราห์.....	37
4.5.2	บาราค.....	38
4.5.3	ยาเอล.....	38
4.5.4	สิเสรา.....	39
4.5.5	กษัตริย์ยาบิน.....	39
4.6	ศึกษาเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม.....	40
4.6.1	อิสราเอลสมัยสหพันธ์ 12 เผ่า.....	40
4.6.2	ระบบของสหพันธ์ 12 เผ่า.....	41
4.6.3	ชีวิตของสหพันธ์ 12 เผ่า.....	41
4.6.4	อิสราเอลสมัยของผู้วินิจฉัย.....	42
4.7	ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	44
4.7.1	เปรียบเทียบชีวิตโมเสสและเดโบราห์.....	44
4.7.2	มีเรียม.....	45
4.8	ชีวิตของเดโบราห์.....	47
4.8.1	ด้านบทบาทของเดโบราห์.....	47

4.8.2	ด้านการทำพันธกิจของเดโบราห์	48
4.8.3	ด้านบุคลิกภาพ	49
บทที่ 5	บทสรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
5.1	สรุปผลการวิจัย	53
5.2	คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย.....	54
5.3	ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย.....	58
5.4	ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยในอนาคต	59
	บรรณานุกรม.....	60

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบชีวิตโมเสสและเดโบราห์.....	44
--	----

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	วัฏจักรชีวิตของชนชาติอิสราเอลในยุคผู้วินิจฉัย.....	30
----------	--	----

นิยามศัพท์

- ชีวิต (Life)** ในพระคัมภีร์แปลเป็นภาษาฮีบรูและภาษากรีกได้หลายคำและหลากหลาย ความหมาย ซึ่งอาจรวมทั้งชีวิตฝ่ายกายหรือชีวิตฝ่ายจิตด้วย ซึ่งอาจหมายถึงสัตว์หรือมนุษย์ก็ได้ เป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นลมหายใจแห่งชีวิตที่พระเจ้าประทานให้แก่มนุษย์ เพื่อให้มนุษย์นั้นเป็นผู้ที่จะมีชีวิตฝ่ายวิญญาณอีกด้วย (พิชฌุ อรรถกถา, 1991) ในที่นี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ “ชีวิต” ไว้รวมคุณภาพชีวิต ซึ่งต้องเกี่ยวเนื่องทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความคิดความรู้สึก สัมพันธภาพและจิตวิญญาณ อีกด้วย
- พันธกิจ (Ministry)** มาจากสองคำคือคำว่า “พันธะ” (ก.) หมายถึงผูก, มัด, ตรึง (น.), ข้อผูกมัด, ข้อผูกพัน และคำว่า “กิจ” (น.) หมายถึงธุรการงาน ถ้าเอาสองคำมาใช้รวมกัน แปลว่า การงานที่กระทำด้วยความผูกพัน (ศรัณย์ ชัยรัตน์, 1967) ในที่นี้คำว่า “พันธกิจ” หมายถึง ภาระหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากพระเจ้า เป็นการกระทำด้วยพันธะผูกพันกับองค์พระผู้เป็นเจ้าของ
- ผู้วินิจฉัย (Judge)** คือบุคคลที่พระเจ้าทรงเรียกเพื่อทำหน้าที่ปลดปล่อยอิสราเอลออกจากอำนาจของศัตรูที่กดขี่ข่มเหงพวกเขาในดินแดนของบางเผ่า เป็นการทรงเรียกเฉพาะกิจ เมื่อทำหน้าที่สำเร็จแล้วพวกเขาจะกลายเป็นวีรชน ได้รับการนับถือเป็นผู้นำ ในพระธรรมผู้วินิจฉัยนั้นมีผู้วินิจฉัยทั้งชายและหญิงรวม 12 คนจาก 9 เผ่าด้วยกัน โดยนักวิชาการได้แบ่งผู้วินิจฉัยออกเป็นผู้วินิจฉัย (โอทนีเอล เอสูด ชัมการ์ เดโบราห์ กิเดโอน เยฟธาร์และแซมซัน) และผู้วินิจฉัยน้อย (โทลา ยาอีร์ อิบซัน เอโลน และอับโดน) (กมล อารยะประทีป, 1997)

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าสตรีมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลงานภายในบ้าน เป็นผู้ปรนนิบัติสามี และดูแลอบรมสั่งสอนบุตรของตน สตรีนั้นถูกมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอจึงต้องรับการปกครองโดยผู้ชาย อีกทั้งถูกจำกัดสิทธิหลายประการ เช่น สิทธิทางศาสนา สิทธิทางการศึกษา และสิทธิเสรีภาพทางความคิด เป็นต้น แต่ในปัจจุบันสตรีมีบทบาทและได้รับการยอมรับทางสังคมมากขึ้น มีกฎหมายรับรองสิทธิและความเสมอภาคของสตรี สตรีได้รับโอกาสในการเป็นผู้นำประเทศ ผู้นำชุมชน สังคม และองค์กรต่างๆ เป็นต้น รวมถึงการเป็นผู้นำศาสนาโดยเฉพาะศาสนาคริสต์ ซึ่งเห็นได้ชัดผ่านสังกัดมูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทยนั้น เช่น ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน องค์กร และสถาบันหลายแห่ง ทั้งยังมีศิษยาภิบาลสตรีประจำคริสตจักร และเป็นผู้นำในด้านอื่นๆ ของคริสตจักร จึงดูเหมือนว่าสตรีได้รับยอมรับในองค์กรศาสนาคริสต์

จากข้อมูลทะเบียนศิษยาภิบาลของหน่วยงานศิษยาภิบาล (ตุลาคม 2562) พบว่า จากจำนวนศิษยาภิบาลทั้งหมด 1,769 คน เป็นศิษยาภิบาลสตรีทั้งหมด 398 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และจากจำนวนศิษยาภิบาลสตรีในคริสตจักรกลุ่มชาติพันธุ์พบว่า มีจำนวนศิษยาภิบาลสตรีเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับของจำนวนศิษยาภิบาลทั้งหมดของสภาคริสตจักรในประเทศไทยดังนี้ เช่น คริสตจักรภาค 18 ชาติพันธุ์ลาหู่มีศิษยาภิบาลสตรีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67 คริสตจักรภาค 19 ชาติพันธุ์กระเหรี่ยงมีศิษยาภิบาลสตรีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84 และคริสตจักรภาค 20 ชาติพันธุ์ม้งมีศิษยาภิบาลสตรีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.33 เป็นต้น

นอกจากนี้เมื่อมีการจัดงานฟื้นฟูหรือการประชุมสัมมนา ศิษยาภิบาลสตรีไม่ได้รับเชิญให้ประกอบพิธีสำคัญทางศาสนา ส่วนมากจะเป็นหน้าที่ของศิษยาภิบาลชายเป็นหลัก และเนื่องจากข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสัมพันธ์ของคริสตจักรแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ศิษยาภิบาลสตรีไม่สามารถเทศนาที่คริสตจักรแห่งนี้ได้ โดยอ้างอิงจากพระธรรม 1 โครินธ์ 14:34 ว่า “จงให้บรรดาผู้หญิงอยู่เงียบๆ ในคริสตจักร เพราะว่าพวกเขาไม่ได้รับอนุญาตให้พูด แต่ให้มีความนอบน้อมเหมือนที่ธรรมบัญญัติกล่าวไว้” จากข้อมูลดังกล่าวจึงทำให้ข้าพเจ้าสนใจทำการศึกษาคูคณซึ่งเป็นผู้นำสตรีในพระคัมภีร์ที่พระเจ้าทรงเรียก และเป็นที่ยอมรับจากคนในยุคสมัยดังกล่าว เมื่อสืบค้นใน

พระธรรมผู้วินิจฉัยพบว่ามีการกล่าวถึงผู้นำสตรีหลายท่าน ซึ่งเป็นผู้นำคนสำคัญ เช่น เดโบราห์ ยาเอล บุตรีของเยฟธาห์ เดลิลัทห์ แม่ของคนเลวี เป็นต้น โดยในบทที่ 4-5 ได้กล่าวถึงเดโบราห์ว่า เดโบราห์เป็นผู้หญิงที่มีความสามารถ มีบทบาท และเป็นที่ยอมรับของชาวอิสราเอล ซึ่งเดโบราห์เป็นผู้วินิจฉัยหญิงคนแรกและผู้เผยพระวจนะหญิงที่มีชื่อเสียงที่สุดในเวลานั้น และเมื่อเทียบสัดส่วนการบันทึกจากพระธรรมผู้วินิจฉัยทั้งหมด 21 บท พบว่าพระธรรมผู้วินิจฉัยบันทึกเรื่องราวของเดโบราห์ 2 บท คิดเป็นร้อยละ 9.50 ของพระธรรมผู้วินิจฉัยซึ่งมากกว่าผู้วินิจฉัยชายบางท่าน

ที่ผ่านมาการศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้นำสตรีหลากหลาย เช่น “ปัจจัยที่สนับสนุนให้สตรีมีความเข้มแข็งในการทำพันธกิจ กรณีศึกษา : คณะสตรีคริสตจักรประสิทธิ์พร น่าน” (ธีระกิจ สื่อสาร, 2005) และ “สตรีกับการเป็นผู้นำ กรณีศึกษา : สตรีคริสตจักรประสภกิตติคุณ” (ชยาภรณ์ มหากาญจน์กุล, 2552) เป็นต้น แต่ยังไม่พบการศึกษาในรูปแบบของการถอดบทเรียนชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาชีวิตของเดโบราห์ ถอดบทเรียนชีวิตเพื่อเป็นแบบอย่างในการรับใช้ และการทำพันธกิจของพระเจ้าแก่ศิษยาภิบาลสตรีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ที่ส่งเสริมให้พันธกิจของเดโบราห์สำเร็จและเป็นที่ยอมรับในสมัยพันธสัญญาเดิมจวบจนปัจจุบัน
- 2) เพื่อผลการดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้จะมีส่วนช่วยสนับสนุน ส่งเสริม หนุนใจ ศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย ในการทำพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้า

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ จากพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4-5 และจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง

1.4 ปัญหาการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ต้องการทราบถึงบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ที่มีผลต่อความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยจะทำการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลจากหนังสือ เว็บไซต์ บทความความเท่ากันนั้น ไม่มีการทำการออกแบบสำรวจ แบบสอบถาม หรือทำการสัมภาษณ์

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) มีความเข้าใจที่ชัดเจนถึงบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ที่ส่งเสริมให้พันธกิจของเดโบราห์สำเร็จและเป็นที่ยอมรับในสมัยพันธสัญญาเดิมถึงปัจจุบัน
- 2) การดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้จะมีส่วนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ศิษยาภิบาลสตรีมีความมั่นใจในการทรงเรียกของพระเจ้า มั่นใจในศักยภาพและของประทานของตนเอง เพื่อจะมีกำลังใจในการดำเนินพันธกิจของพระเจ้าอย่างเต็มความสามารถ ไม่ลดทอนคุณค่าของตนเอง และมีกำลังในการดำเนินพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างเต็มกำลังผ่านแบบอย่างของเดโบราห์

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ที่ส่งเสริมให้พันธกิจของเดโบราห์สำเร็จและเป็นที่ยอมรับในสมัยพันธสัญญาเดิมจวบจนปัจจุบัน และเพื่อการดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้จะมีส่วนช่วยสนับสนุน ส่งเสริม หนุนใจ ศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย ในการทำพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้า โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและวิธีการถอดบทเรียน
2. พระธรรมผู้วินิจฉัย
3. ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เผยพระวจนะ
4. แนวคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม
5. ข้อกำหนด และบทบาทของสตรีในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม
6. บทบาทของสตรีในสังคมไทย
7. ศิษยาภิบาล
8. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับข้อพระคัมภีร์ที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้พระคัมภีร์ฉบับมาตรฐาน 2011 ในการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงถึง

2.1 แนวคิดและวิธีการถอดบทเรียน

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องถอดบทเรียนการบริหารโครงการภาครัฐโดยดร.พิสิฐ โอ่งเจริญ (2560) ได้ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และวิธีการถอดบทเรียนไว้ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการถอดบทเรียน

“บทเรียน” (Lesson Learned) หมายถึงความรู้ที่เป็น “ข้อค้นพบใหม่” ซึ่งคำว่า “ใหม่” มาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ ดังนั้นบทเรียนเป็นการอธิบายเหตุการณ์และเงื่อนไขที่เกิดขึ้น ไม่ใช่เพียงการเล่าเรื่องในอดีตแต่ต้องมีการอธิบายคุณค่าที่จะนำไปปฏิบัติต่อ ส่วนการถอดบทเรียน (Lesson Learned) นั้นเป็นทั้งแนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ การถอดบทเรียนเป็นการสกัดความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นบทเรียนหรือความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียนทำให้ได้บทเรียนอยู่ในรูปชุดความรู้ที่เป็นรูปธรรม

วิจารณ์ พานิช (2548) กล่าวถึงความหมายของการถอดบทเรียนไว้ดังนี้ว่า การถอดบทเรียนช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากความสำเร็จหรือความผิดพลาดจากการทำงาน ช่วยให้สกัดบทเรียนออกมาได้ว่าทำอะไรที่จะไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จะนำวิธีปฏิบัติแบบเดียวกันนี้ไปใช้เพื่อให้งานสำเร็จเช่นกัน หรืออาจพัฒนาให้ดีขึ้นได้ หรือขณะเดียวกันหากเกิดข้อผิดพลาดหรือไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ การถอดบทเรียนช่วยให้ไม่เกิดความผิดพลาดซ้ำอีกได้

อรศรี งามวิทยาพงศ์ (2549) ให้ความหมายการถอดบทเรียนว่า กระบวนการทบทวนสรุปประสบการณ์ที่ผ่านมาในแง่มุมต่างๆ อย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นในด้านลบหรือด้านบวก ซึ่งได้มาจากการประมวลผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในทักษะหรือมุมมองที่หลากหลาย เพื่อให้ได้บทเรียน และการเรียนรู้อย่างน้อยในระดับความเข้าใจ (Comprehension) ที่สามารถเชื่อมโยงเหตุผลของปัจจัยต่างๆ ในชุดประสบการณ์ หรือวิธีการคิดแบบใหม่ ค่านิยมใหม่ที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำไปต่อยอดได้อย่างต่อเนื่อง

2.1.2 ความสำคัญของการถอดบทเรียน

สิ่งสำคัญที่เกิดจากการถอดบทเรียนคือ ได้นำประสบการณ์ทั้งดีและร้ายมาวิเคราะห์ว่าเกิดขึ้นจากอะไร ผลดีผลเสียของการกระทำดังนั้นคืออะไร ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ไม่ใช่แค่การสรุปผลลัพธ์ อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม คือทำตามสิ่งที่เป็นแนวโน้มว่าจะเกิดผลดีมากกว่าสิ่งที่ทำให้เกิดผลเสีย จนนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่ยั่งยืนได้

2.1.3 วิธีการถอดบทเรียน

การถอดบทเรียนทำได้หลายวิธีขึ้นกับความเหมาะสม บริบท หรือรูปแบบที่ผู้ถอดบทเรียนต้องการถอดบทเรียนนั้นๆ ออกมา โดยวิธีการถอดบทเรียนโดยทั่วไปมีดังนี้

2.1.3.1 การถอดบทเรียนจากการดำเนินโครงการ

เป็นการถอดบทเรียนที่กำลังดำเนินการอยู่ ซึ่งสามารถจำแนกตามระยะเวลาดำเนินการได้ดังนี้

- ก. ถอดบทเรียนด้วยการเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Assist) โดยขั้นนี้จะเป็นการถอดบทเรียนก่อนเริ่มดำเนินงาน “เพื่อน” ในที่นี้ คือ ผู้ร่วมงาน ผู้ช่วยที่ปรึกษา ผู้รู้ เป็นต้น การถอดบทเรียนในขั้นตอนนี้ทำเพื่อรู้เขา รู้เรา เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน มีลักษณะเป็นการประชุมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติ เพื่อได้ข้อมูลซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนางานได้
- ข. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรมในโครงการ เป็นการจับความรู้สั้นๆ ภายหลังปฏิบัติการ เช่น หาจุดแข็งเพื่อคงไว้และหาจุดอ่อนเพื่อปรับปรุง หัวใจของวิธีนี้คือการเปิดใจและมุ่งมั่นเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าเป็นการวิจารณ์ แล้วนำสู่การวางแผนครั้งต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ค. การถอดบทเรียนเมื่อสิ้นโครงการ (Retrospect) เป็นการถอดบทเรียนเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ ซึ่งลึกกว่าการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการเพราะเป็นการถอดบทเรียนทั้งโครงการ อาจดำเนินการโดยให้มีการจัดประชุมอย่างพร้อมหน้าของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมความรู้ระยะยาวสำหรับคณะทำงานเพื่อมองการไกลในอนาคต

2.1.3.2 การถอดบทเรียนแบบเล่าเรื่อง (Story Telling)

เป็นวิธีที่ผู้ปฏิบัติปลดปล่อยความรู้ที่ซ่อนเร้นออกมาด้วยการเล่าเรื่องที่เกิดจากการปฏิบัติ ผู้ฟังสามารถตีความได้อย่างอิสระ แต่ท้ายสุดต้องนำความเข้าใจของทั้งสองมาวิเคราะห์และบันทึกไว้เป็นชุดความรู้ สิ่งสำคัญในการถอดบทเรียนจากการเล่าเรื่องคือ การสกัดความรู้จากเรื่องที่เล่า ตรวจสอบคุณค่าและสำรวจทางเลือกสู่การปฏิบัติครั้งต่อไป

2.1.3.3 การถอดบทเรียนจากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Good/Best Practice)

ซึ่งความหมายของ Best Practice โดยรวมคือ วิธีทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้นๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายสูงสุดโดยมีหลักฐานสนับสนุนหรือแสดงผลงาน

หรือผลสำเร็จของงานนั้นๆ และสามารถเทียบเคียงวิธีนี้ในการปรับใช้กับงานในลักษณะเดียวกันได้

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสนใจเลือกใช้การถอดบทเรียนในวิธีที่ 3 คือ การถอดบทเรียนจากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Good/Best Practice) ในการค้นคว้าวิธีปฏิบัติที่ดีเลิศของเดโบราห์ที่ส่งผลให้ทั้งการดำเนินชีวิต และพันธกิจของเดโบราห์เป็นบรรลุซึ่งผลสำเร็จ เพื่อที่จะสามารถนำบทเรียนชีวิตของเดโบราห์นี้มาใช้เพื่อเป็นบทเรียนและเป็นแบบอย่างสตรีในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทยได้

2.2 พระธรรมผู้วินิจฉัย

พระคัมภีร์ฉบับที่ผู้วิจัยทำการศึกษาคือพระธรรมผู้วินิจฉัย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาอย่างละเอียด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาพระธรรมผู้วินิจฉัยในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.2.1 ชื่อพระธรรมผู้วินิจฉัย

จากหนังสือพื้นฐานพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม เขียนโดย ศจ.ดร.กมล อารยะประทีป (1997) ได้อธิบายเกี่ยวกับพระธรรมผู้วินิจฉัยว่า “ผู้วินิจฉัย” ชื่อพระธรรมนี้ได้มาจากพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษ (Judge) ซึ่งแปลมาจากภาษาละติน “ลิเบอจูดิคุม” (Liber Judicium) โดยให้ความเข้าใจมุ่งเน้นถึงวีรชนในประวัติศาสตร์อิสราเอล ซึ่งมีทั้งชายและหญิงรวมสิบสองคนจากเผ่าเผ่า วีรชนเหล่านี้ได้ต่อสู้กับศัตรูและช่วยกู้ชนชาติอิสราเอลจากเงื้อมมือของศัตรูในสมัยแรกที่เข้าครองแผ่นดินคานาอัน เป็นสมัยที่อิสราเอลแยกเป็น 12 เผ่า ที่ปกครองตนเองอย่างอิสระภายในเผ่าของตนเอง โดยมีเงื่อนไขแห่งพันธสัญญาที่เขากำไว้กับพระเจ้าที่เซเคม (ยชว. 24) ว่า พวกเขาต้องซื่อสัตย์ต่อพระเจ้านมัสการพระเจ้าแต่เพียงผู้เดียว ถ้าไม่ทำตามถือว่ากบฏและต้องรับโทษ แต่ถ้าเขาทำตามเขาจะได้รับพรและอยู่อย่างผาสุก ดังนั้นเมื่อใดก็ตามที่เขาหลงลืมพระเจ้าไปนับถือพระอื่นเขาจึงต้องรับโทษ คือการทนทุกข์จากการข่มเหงของศัตรู แต่เมื่อเขากลับใจมาหาพระเจ้า พระเจ้าส่งผู้วินิจฉัยมาเพื่อพวกเขาให้พ้นจากศัตรูและอยู่อย่างสงบสุข นอกจากนี้พระธรรมผู้วินิจฉัยยังเรียกได้อีกชื่อว่า “หลังจากโยชูวาสิ้นชีพแล้ว...” ซึ่งจะมีความหมายสมบูรณ์เมื่อถูกเติมด้วยประโยคสุดท้ายของเล่มคือ “ในสมัยนั้นไม่มีกษัตริย์ อิสราเอลต่างกระทำตามที่ตนเองเห็นชอบ” (วนฉ. 17:6, 18:1, 19:1, 21:25) ซึ่งเป็นเจตนาของผู้เขียนพระธรรมผู้วินิจฉัยที่ต้องการสรุปประวัติศาสตร์อิสราเอลเป็นสิบสองเผ่าถึงก่อนสมัยซาอูล

2.2.2 ผู้เขียนและวันเวลาที่เขียน

พระธรรมผู้วินิจฉัยเป็นหนังสือที่เขียนสมัยแรกเริ่มที่มีระบบกษัตริย์ปกครอง หลังจากขึ้นครองราชย์ของกษัตริย์ซาอูล (ปีคคศ. 1051) ก่อนการตีกรุงเยรูซาเล็มของกษัตริย์ดาวิด (ปีคคศ. 1004) เหตุผลของการกำหนดเวลาดังนี้มาจากวลีที่เขียนซ้ำหลายครั้งในหนังสือเล่มนี้ว่า “ในสมัยนั้นไม่มีกษัตริย์” (วนฉ. 17:6, 18:1, 19:1, 21:25) แสดงให้เห็นว่าเป็นการบันทึกเหตุการณ์ย้อนกลับไป ในสมัยที่ชนชาติอิสราเอลยังไม่มีกษัตริย์ปกครอง เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ มีการบันทึกว่า “พวกเขาเยบุดยังอาศัยอยู่ที่นั่น จนทุกวันนี้” (วนฉ. 1:21) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากษัตริย์ดาวิดยังไม่ได้ยึดครองเมืองนี้ ถึงแม้ว่าหลักฐานภายในหนังสือจะไม่ระบุตัวตนผู้เขียน แต่หนังสือทาลมุดระบุว่าซามูเอลเขียนหนังสือผู้วินิจฉัย ซึ่งอาจถูกเขียนขึ้นในปีคคศ. 1040-1020

2.2.3 ประวัติเบื้องหลัง

พระธรรมผู้วินิจฉัยเล่าเรื่องตอนที่ชนชาติอิสราเอลเข้าไปตั้งภูมิลำเนาอยู่ในแผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้า ในเวลานั้นชนชาติอิสราเอลมี 12 เผ่า ซึ่งปกครองตนเองอย่างอิสระภายใต้การปกครองและครอบครองของพระมหากษัตริย์องค์เดียวคือพระเจ้า อิสราเอลเป็นประชากรตามพันธสัญญาที่ภูเขาซีนาย หากเผ่าไหนถูกศัตรูรุกราน เผ่าอื่นๆ จะมาช่วย ถ้าเกิดปัญหาภายในเผ่าไหนก็เท่ากับเป็นปัญหาของทุกเผ่าด้วย มีศูนย์กลางที่ทุกเผ่าจะมาพบกับเพื่อนมัสการพระเจ้า คือที่ตั้งของหีบพันธสัญญาซึ่งคนอิสราเอลถือว่าเป็นที่ประทับของพระเจ้า ชนชาติอิสราเอลเป็นคู่สัญญาของพระเจ้าการที่พวกเขาจะมีชีวิตที่สงบสุขในแผ่นดินที่พระเจ้าประทานให้ นั้น พวกเขาต้องซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อพระเจ้า แต่หากพวกเขาท้อแท้ต้องได้รับโทษ ซึ่งพระธรรมผู้วินิจฉัยได้บันทึกเรื่องราวของชนชาติอิสราเอลหลังจากเข้าสู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้า พวกเขาต้องปรับตัวอย่างมาก นอกจากแต่ละเผ่าต้องแยกกันอยู่ พวกเขายังต้องอาศัยท่ามกลางชนพื้นเมืองหรือเจ้าถิ่นเดิม บางคนต้องเปลี่ยนอาชีพจากเลี้ยงสัตว์เป็นการเกษตร ต้องยืมวัฒนธรรมจากเจ้าถิ่น ทำให้คนอิสราเอลในสมัยที่โยชูวาสืบสานเป็นอิสราเอลที่ไม่เหมือนสมัยโยชูวา โดยเล่าถึงวิถีที่อิสราเอลค่อยๆ เอาชนะบรรดาศัตรูของตนระหว่างปีคคศ. 1200 และ 1050 ศัตรูของชาวอิสราเอลทั้งพวกที่เรียกร่องดินแดนที่เป็นของตนและพวกที่ขอบปล้นสดมภ์ประชาชนซึ่งตั้งหลักแหล่งอยู่ในบริเวณนั้นได้แก่ ชาวอารัม ชาวโมอับ ชาวฟิลิสเตีย ชาวคานาอัน ชาวมีเดียน เป็นต้น

2.2.4 ประเภทของวรรณกรรม

พระธรรมผู้วินิจฉัยเป็นร้อยแก้วทั้งหมด มีเรื่องสำคัญอยู่เรื่องเดียวเท่านั้นซึ่งเล่าเป็นคำประพันธ์คือบทเพลงของเดโบราห์ (วนฉ. 5) ซึ่งเกือบทั้งหมดของเล่มผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะอธิบายว่าทำไมอิสราเอลถึงถูกโจมตี และทำไมไม่สามารถพิชิตแผ่นดินคานาอันได้อย่างสมบูรณ์

(อินสัน, 1996)

2.2.5 ช่วงเวลาในประวัติศาสตร์อิสราเอล

นักวิชาการเห็นพ้องต้องกันว่ายุคของผู้วินิจฉัยเริ่มต้นด้วยการสิ้นชีวิตของโยชูวา และจบลงด้วยการขึ้นครองราชย์ของกษัตริย์ซาอูล (ประมาณปี 1000 กคศ.) ซึ่งเป็นการเริ่มต้นยุคของกษัตริย์ มีหลักฐานที่แน่นอนว่ายุคของผู้วินิจฉัยเริ่มประมาณปีคคศ. 1350 ซึ่งคาดการณ์จากการคำนวณของเปาโล ในพระธรรมกิจการ 13:16-20 และจากเหตุการณ์ที่บันทึกในพระธรรมผู้วินิจฉัยได้ระบุถึงการที่ชาวอาโมไรต์ครอบครองอยู่ที่กิเลอาด เยฟธาห์ระบุว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้น 300 ปี (วนฉ. 11:26) หลังจากยึดครองฝั่งแม่น้ำจอร์แดน (ประมาณปีคคศ. 1406) จากข้อมูลข้างต้นจึงอาจสรุปได้ว่ายุคของผู้วินิจฉัยเริ่มต้นประมาณปีคคศ. 1350-1000 (เอฟ, 2005)

2.2.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้วินิจฉัย

“ผู้วินิจฉัย” คือบุคคลที่พระเจ้าทรงเรียกเพื่อทำหน้าที่ปลดปล่อยอิสราเอลออกจากอำนาจของศัตรูที่กดขี่ข่มเหงพวกเขาในท้องถิ่นของบางเผ่า เมื่อใดที่เผ่าต่างๆ มีผู้วินิจฉัยเป็นผู้นำ พวกเขาจะเข้มแข็งขึ้นและตระหนักได้ว่าพวกตนต้องปรนนิบัติรับใช้พระเจ้าและรับใช้ซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้วินิจฉัยจะมีลักษณะที่พิเศษและมีอำนาจในสายตาของคนอิสราเอล ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างจากชนชาติอื่นที่อยู่ล้อมพวกเขาคือ พระวิญญูณของพระเจ้าจะสวมทับผู้หนึ่งที่พระเจ้าทรงเรียก และเขาเองจะเป็นผู้เรียกเผ่าต่าง ๆ ออกมาต่อสู้ศัตรู แล้วผู้หนึ่งเองจะมีความสามารถพิเศษในการทำหน้าที่ซึ่งพระเจ้าทรงมอบหมายให้สำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการนำกองทัพออกรบตามพระบัญชาของพระเจ้าให้สำเร็จ พระเจ้าทรงเรียกผู้วินิจฉัยแต่ละคนเป็นเรื่องเฉพาะกาลและเฉพาะกิจ และเมื่อทำหน้าที่สำเร็จแล้ว เขาจะกลายเป็นบุคคลที่อิสราเอลนับถือเป็นวีรชนต่อไป

ผู้วินิจฉัยที่บันทึกในพระธรรมผู้วินิจฉัยมีทั้งหมด 12 คนจาก 9 เผ่า เป็นผู้ชาย 11 คน และมีผู้หญิงเพียงคนเดียวคือเดโบราห์ นักวิชาการได้แบ่งผู้วินิจฉัยออกเป็นผู้วินิจฉัยและผู้วินิจฉัยน้อยตามเนื้อหาที่ถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นดังต่อไปนี้

ผู้วินิจฉัย ได้แก่ โอทนีเอล เอสุด ชัมการ์ เดโบราห์ กิเดโอน เยฟธาร์ แซมสัน

ผู้วินิจฉัยน้อย ได้แก่ โทลา ยาอีร์ อิบซาน เอโลน อับโดน

ภารกิจส่วนใหญ่ของผู้วินิจฉัยคือ การนำชนชาติอิสราเอลสู่เสรีภาพจากการกดขี่ของศัตรู โดยการรบชนะศัตรู และทำหน้าที่วินิจฉัยอิสราเอล แต่ผู้วินิจฉัยน้อยนั้นพวกเขาไม่ได้ทำหน้าที่นำอิสราเอลสู่การสู้รบ ทำเพียงวินิจฉัยอิสราเอลเท่านั้น ในพระธรรมผู้วินิจฉัยมีบุคคลที่น่าสนใจอย่างมากคือ ผู้วินิจฉัยหญิงคนเดียวคือ เดโบราห์ เดโบราห์ไม่เพียงแต่ปลดปล่อยอิสราเอล นำสู่การรบชนะศัตรู และการวินิจฉัยเท่านั้น แต่เดโบราห์ยังเป็นผู้เผยพระวจนะอีกด้วย

2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เผยพระวจนะ

“ผู้เผยพระวจนะ” ในภาษาฮีบรู มีคำที่ใช้แทน ผู้เผยพระวจนะ (prophet) ทั้งหมด 3 คำ ได้แก่ רוּחַ (roeh), כּוֹזֵב (khozeh) แปลว่า ผู้ที่เห็น נָבִי (nabi) แปลว่า ผู้ที่ถูกเรียก ดังนั้นผู้เผยพระวจนะคือบุคคลที่พระเจ้าทรงเรียกให้เห็น ซึ่งพระเจ้าทรงเรียกแต่ละคนให้ทำภารกิจที่ชัดเจน บทบาทหน้าที่ของผู้เผยพระวจนะมีดังต่อไปนี้

2.3.1 ผู้เผยพระวจนะคือคนกลางในการบังคับใช้ธรรมบัญญัติ

ธรรมบัญญัติซึ่งเป็นพันธสัญญาที่พระเจ้าทรงกระทำกับประชากรของพระองค์คือชนชาติอิสราเอล ซึ่งธรรมบัญญัติเป็นกฎเกณฑ์และข้อบังคับที่ประชากรของพระเจ้าต้องถือรักษาและทำตาม ไม่เพียงเท่านั้นธรรมบัญญัติของพระเจ้านั้นยังได้กล่าวถึงผลลัพธ์ของการดำเนินตาม และบทลงโทษของการไม่ดำเนินตามธรรมบัญญัติอีกด้วย โมเสสเป็นตัวอย่างแห่งธรรมบัญญัติตั้งแต่แรกที่ประกาศใช้ เขาจึงเป็นต้นแบบสำหรับผู้เผยพระวจนะคนอื่นๆ ในฐานะตัวกลาง หรือกระบอกเสียงสำหรับพันธสัญญาของพระเจ้า ที่คอยย้ำเตือนให้ประชากรของพระเจ้าทำตามธรรมบัญญัติของพระเจ้าเพื่อชีวิตของพวกเขาจะได้รับพระพร ซึ่งได้แก่ ชีวิต สุขภาพ ความมั่งคั่ง ความอุดมสมบูรณ์ด้านการเกษตร ความเคารพ นับถือ ความปลอดภัย ฯลฯ แต่หากละเลยไม่รักษาสัญญาพวกเขาต้องรับโทษและคำแช่งสาปคือ โรคภัย ความแห้งแล้ง ถูกทำลาย ชัดสน เป็นต้น

2.3.2 ผู้เผยพระวจนะเป็นผู้กล่าวถ้อยคำแทนพระเจ้า

ผู้เผยพระวจนะเป็นตัวแทนโดยตรงจากพระเจ้า พวกเขาถูกเลือกจากพระเจ้าให้เป็นเหมือนทูตของพระองค์ ในการนำถ้อยคำและพระประสงค์ของพระองค์ไปยังอิสราเอลและประชาชาติ ซึ่งถ้อยคำที่ผู้เผยพระวจนะกล่าวนั้นไม่ได้มาจากพวกเขาเองแต่เป็นของพระเจ้า ก่อนที่พวกเขาจะกล่าวแก่ชนชาติอิสราเอลพวกเขาจะขึ้นต้นว่า “พระยาเวห์ตรัสว่า” หรือ “พระยาเวห์ตรัสดังนี้แหละ” แล้วตามด้วยสรรพนามที่พระเจ้าใช้แทนตนเองคือ “เรา” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพวกเขาได้รับถ้อยคำเหล่านี้โดยตรงจากพระเจ้า ซึ่งถ้อยคำของพระเจ้าที่ผ่านมาจากผู้เผยพระวจนะนั้นอาจเป็นคำชี้แจงปัญหาที่ชนชาติอิสราเอลกำลังประสบในขณะนั้น หรือแถลงการณ์ถึงคำพิพากษาที่พวกเขาต้องได้รับเนื่องจากการไม่รักษาธรรมบัญญัติ หรือเป็นการให้คำแนะนำ หรือการอธิบายที่เป็นไปตามบัญชาของพระเจ้า (กอร์ดอน ดี. พี, 2016)

สรุปความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เผยพระวจนะจากข้อมูลข้างต้นถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้เผยพระวจนะได้ว่า พวกเขาคือตัวแทนของพระเจ้าคือกระบอกเสียงของพระองค์ หรือเผยพระวจนะของพระเจ้า ซึ่งเมื่อศึกษาในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมในหมวดผู้เผยพระวจนะแล้ว อาจมีความเข้าใจ

คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับผู้เผยพระวจนะว่า ถ้อยคำของพวกเขาเหล่านั้นแต่เป็นการทำนายถึงการเสด็จมาของพระเมสสิยาห์ (พระเยซูคริสต์) แต่แท้จริงแล้ว แม้ว่าพวกเขาจะประกาศถึงอนาคต แต่ก็ก็เป็นอนาคตอันใกล้ของอิสราเอล ยูดาห์ และชนชาติอื่นๆ รอบข้างพวกเขา ยืนยันได้จากสิ่งที่พวกเขาพูดนั้นสำเร็จในเวลาต่อมาอีกไม่นานในยุคของพวกเขานั่นเอง

2.4 แนวคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

ก่อนที่จะทราบแนวคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมนั้น จำเป็นต้องเข้าใจถึงการทรงสร้างมนุษย์ของพระเจ้าและการล้มลงในบาปดังนี้

2.4.1 พระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์ (ปฐมก. 1:27, 2:7, ฉธบ. 4:32, สดด. 104:30, อสย. 45:12)

มนุษย์ชายหญิงคู่แรกที่พระเจ้าทรงสร้างคือ อาดัมและเอวา (หญิงมาจากชาย) พระองค์สร้างพวกเขาตามพระฉายาของพระองค์ (ปฐมก. 1:26) ซึ่งหมายความว่า มนุษย์มีลักษณะคล้ายคลึงกับพระเจ้า กล่าวคือ ตัดสินใจเองได้ มีเหตุผลทางศีลธรรมรู้ดีรู้ชั่ว เป็นผู้บริสุทธิ์ไม่มีบาป มีสติปัญญาและสิทธิเสรีภาพในการเลือก และมีชีวิตอมตะซึ่งไม่เสื่อมสูญ มนุษย์จึงเป็นยอดของการเนรมิตสร้างของพระเจ้า เหตุที่กล่าวได้เช่นนี้เพราะ มนุษย์คือสิ่งสุดท้ายที่พระเจ้าทรงสร้าง พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์โดยตรัสถึงพระองค์เองและสร้างตามอย่างของพระองค์ และพระเจ้าทรงตั้งมนุษย์ไว้เป็นผู้ปกครองสิ่งทรงสร้างแทนพระองค์ (ปฐมก. 1:26-31) พระเจ้าให้มนุษย์อยู่ในสวนเอเดน โดยมีหน้าที่ทำและรักษาสวน (ปฐมก. 2:15) หมายความว่าการทำงานเป็นหน้าที่ของมนุษย์ตั้งแต่เริ่มต้น พระเจ้าทรงอวยพรมนุษย์ (ปฐมก. 1:28) นอกจากนี้พระเจ้าประทานเสรีภาพอย่างมากให้แก่มนุษย์ คือ อนุญาตให้ทานผลจากต้นไม้ทุกต้นยกเว้น ต้นไม้แห่งความสำนึกความดีและความชั่ว ซึ่งเป็นเพียงข้อห้ามเดียวที่พระเจ้าบัญชาแก่มนุษย์คู่แรก (ปฐมก. 2:17)

2.4.2 พระเจ้าทรงอวยพรและมอบหมายหน้าที่ให้มนุษย์

การอวยพรของพระเจ้าและหน้าที่ที่พระองค์ประทานแก่มนุษย์ทราบจาก ในพระธรรมปฐมกาล 1:28 ที่เขียนไว้ว่า “จงมีลูกดกทวีมากขึ้นจนเต็มแผ่นดิน จงมีอำนาจเหนือแผ่นดิน จงครอบครองฝูงปลาในทะเล และฝูงนกในอากาศ กับบรรดาสัตว์ที่เคลื่อนไหวบนแผ่นดิน” ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประการดังนี้

1. ให้มนุษย์มีลูกดกทวีเต็มแผ่นดิน
2. ให้มนุษย์มีอำนาจเหนือแผ่นดิน

3. ให้มนุษย์ครอบครองฝูงปลาในทะเล ฝูงนกในท้องฟ้า และสัตว์บนแผ่นดินทั้งหมด

พระเจ้าไม่ได้เจาะจงว่าหน้าที่ที่พระองค์มอบหมายหรือคำอวยพรที่พระองค์ทรงประทานให้นั้น ให้แก่ชายเท่านั้นหรือให้แก่หญิงเท่านั้น แต่พระองค์ทรงให้มนุษย์ซึ่งรวมทั้งชายและหญิง จึงไม่มีเพศใดเด่นกว่ากัน หรือกล่าวได้ว่าใครควรจะเป็นผู้นำใคร แม้ว่าทั้งชายและหญิงจะมีหน้าที่ต่างกัน แต่มีสิทธิและพระสิริของพระเจ้าเท่าเทียมกัน

2.4.3 มนุษย์ล้มลงในความบาป

จากที่กล่าวมาข้างต้นว่า พระเจ้าสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระองค์ และทรงให้มนุษย์ทำงาน ครอบครอง ดูแลสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง พระเจ้าให้สิทธิและเสรีภาพแก่มนุษย์ในการดำเนินชีวิต มีเพียงข้อห้ามเดียวคือ ห้ามรับประทานผลของต้นไม้แห่งความสำนึกความดีและความชั่ว (ปฐมก. 1:16-17) แต่เมื่อซึ่งเป็นสัตว์ที่เฉลียวฉลาดกว่าสัตว์ทั้งปวง มาล่อลวงเอวาให้เกิดความสงสัยถึงพระลักษณะของพระเจ้า โดยบอกว่าพระเจ้าไม่ยอมให้พวกเขาเท่าเทียมและดีเหมือนพระองค์ พระเจ้าจึงห้ามไม่ให้พวกเขารับประทานผลแห่งต้นไม้ นั้น เอวาหลงเชื่อคำล่อลวงของงู (ซาตาน) และเด็ดผลจากต้นไม้แห่งความสำนึกความดีและความชั่วมารับประทาน ทั้งยังส่งให้สามีรับประทานด้วย ในทันใดนั้นตาของพวกเขาก็สว่าง และรู้ว่าตนนั้นเปลือยเปล่าจึงเกิดความอายจนต้องหลบซ่อนตัว (ปฐมก. 3:1-7) ผลที่ตามมาจากการไม่เชื่อฟังนี้ ทั้งอาดัม เอวา งู และสรรพสิ่งที่ทรงสร้างของพระเจ้าต้องได้รับโทษและการสาปแช่ง (ปฐมก. 3:14-19)

2.4.4 ผลของการล้มลงในบาป

- 1) ตายฝ่ายจิตวิญญาณ (ปฐมก. 2:16-17, อสค. 18:4,20)
- 2) เริ่มเกิดความเสื่อมฝ่ายร่างกาย โดยการเกิดโรคร้ายต่างๆ (สดด. 32:1-4:38)
- 3) เกิดความละอาย (ปฐมก. 3:7)
- 4) มีความกลัว (ปฐมก. 3:8-10)
- 5) ถูกแช่งสาบ (ปฐมก. 3:14-19)

5.1. **ชาย** เขาต้องหากินบนแผ่นดินด้วยความทุกข์ลำบากตลอดชีวิต ต้นไม้และพืชจะมีหนามาที่มด้าเขา เขาจะหากินด้วยเหงื่ออาบหน้า จนร่างเขาจะกลีบกลายเป็นดินเพราะพระเจ้าสร้างเขามาจากดิน (ปฐมก. 3:17-19)

5.2. **หญิง** ผู้หญิงจะต้องทุกข์ลำบากเมื่อคลอดบุตร แต่ก็ยังปรารถนาสามี และเธอจะถูกปกครองโดยชายผู้เป็นสามี (ปฐมก. 3:16)

5.3. **ซาตาน** ถูกสาปให้เลี้ยวด้วยท้องและต้องกินดินไปตลอดชีวิต ทั้งยังเป็นศัตรูกับผู้หญิง ทั้งพงศ์พันธุ์ของงูและพงศ์พันธุ์ของผู้หญิง (ปฐมก. 3:14-15)

5.4. **ธรรมชาติที่สวยงามดั้งเดิมต้องถูกทำลาย** (จอห์น เดวิส, 1995)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปแนวคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมได้ว่า แต่เดิมพระเจ้าสร้างมนุษย์ชายหญิงตามพระฉายาของพระองค์ และให้ทั้งสองให้เท่าเทียมกัน ไม่มีใครเหนือกว่าใคร ทั้งคู่เป็นคู่อุปถัมภ์กัน พระเจ้ามอบหมายงานให้มนุษย์ดูแล ปกครองสิ่งทรงสร้างของพระองค์ทั้งสิ้น แต่เมื่อทั้งอาดัมและเอวาไม่เชื่อฟังพระเจ้า เขาทั้งสองรับประทานผลของต้นไม้แห่งความสำนึกความดีและความชั่ว พวกเขาจึงต้องรับโทษและคำแช่งสาป ชายหญิงที่เคยเท่าเทียมกัน กลายเป็นไม่เท่าเทียมกัน หญิงต้องถูกปกครองโดยชายผู้เป็นสามี (ปฐมก. 3:16) และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาผู้หญิงจึงอยู่ภายใต้การปกครองของผู้ชาย

2.5 ข้อกำหนด และบทบาทของสตรีในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทสตรีในคัมภีร์คริสต์ ของประกาย นนทวาสิ และชัยยันต์ หิรัญพันธ์ (2533) ได้จำแนกเรื่องและบทบาทของสตรีที่พบในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมออกเป็น 5 ประการตามที่พระเจ้าได้บัญญัติให้แก่ชนชาติอิสราเอลดังนี้

2.5.1 ข้อกำหนดและสิทธิของสตรีทั่วๆ ไป กล่าวไว้ดังนี้เช่น

- 1) สตรีถูกถือว่าเป็นมลทินเมื่อ สตรีผู้นั้นคลอดบุตรชายจะเป็นมลทิน 7 วัน หากคลอดบุตรหญิงจะเป็นมลทิน 14 วัน (ลนต. 12:2-5) สตรีผู้ที่มีประจำเดือนจะเป็นมลทิน 7 วัน (ลวต. 15:19)
- 2) สตรีที่ไม่ได้แต่งงานจะอยู่ในการปกครองของบิดามารดา แต่เมื่อแต่งงานแล้วจะตกอยู่ในการปกครองของสามี (กตว. 30)
- 3) หากสตรีที่ถูกขายเป็นทาสแก่ผู้ชายแล้ว นายไม่พอใจรับไว้คนอื่นสามารถมาได้ แต่ต้องไม่เป็นชาวต่างชาติ (ชนชาติอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชาวอิสราเอล) หากนายยกสตรีทาสนั้นให้แก่ลูกของตนเขาต้องรักษานางผู้นั้นเหมือนลูกของตนด้วย (อพย. 21:7-9)
- 4) สิทธิของหญิงหม้าย การเก็บเกี่ยวพืชไร่นานั้นต้องเหลือให้หญิงหม้ายด้วย (ฉธบ. 24:19-22) และหากผู้ใดไม่ให้ความยุติธรรมแก่หญิงหม้ายผู้นั้นจะต้องถูกสาปแช่ง (ฉธบ. 27:19)
- 5) อย่าให้ผู้หญิงใช้เครื่องแต่งกายของผู้ชาย เพราะเป็นที่พึงรังเกียจต่อพระเจ้า (ฉธบ. 22:5)

2.5.2 ข้อกำหนดเรื่องเพศสัมพันธ์และการแต่งงาน กล่าวไว้ดังนี้เช่น

- 1) หากชายใดไม่ดูแลภรรยาของตนซึ่งก่อนที่จะนำมาเป็นภรรยา ซึ่งนางผู้นั้นเป็นทาสมาก่อน หากดูแลนางไม่ดี หญิงนั้นสามารถเป็นไทได้โดยไม่ต้องได้รับการไถ่ (ฉธบ. 21:10-14)
- 2) ในการแต่งงาน หญิงใดที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนเองเป็นหญิงพรหมจารีย์ หญิงนั้นจะถูกเอาหินขว้างตาย หากนางมีข้อพิสูจน์ ชายนั้นต้องรับนางเป็นภรรยาตลอดชีวิตและไม่สามารถหย่ากับนางได้ตลอดชีวิต (ฉธบ. 22:13) เพราะความเป็นพรหมจารีย์นั้นถือเป็นสิ่งสำคัญในสังคมอิสราเอล
- 3) หญิงที่สามีตายในขณะที่ยังมีบุตรชาย พี่น้องของสามีสามารถรับหญิงนั้นเป็นภรรยาเพื่อมีลูกสืบสกุลของชายผู้ตาย (ฉธบ. 25:5-10) การมีบุตรชายเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเขาจะเป็นผู้สืบสกุลและสืบทอดมรดกของบิดา
- 4) ห้ามแต่งงานหรือยกบุตรให้ชาวต่างชาติ (คนที่ไม่ใช่ชาวอิสราเอล) (ฉธบ. 7:3) เนื่องจากเป็นการรักษาชนชาติอิสราเอลให้เป็นชนชาติบริสุทธิ์ จึงต้องไม่ผสมกับคนต่างชาติ
- 5) สตรีถูกกำหนดให้มีสามีครั้งละหนึ่งคน แต่ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้ที่ละหลายคนได้ เช่น อับราฮัม โมเสส กษัตริย์ดาวิด กษัตริย์ซาโลมอน เป็นต้น

2.5.3 บทบาทของสตรีที่มีต่อครอบครัว

ในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมไม่ได้กล่าวถึงบทบาทสตรีในด้านครอบครัวมากนัก เท่าที่พบมีดังนี้

- 1) สตรีเป็นผู้รับผิดชอบดูแลงานภายในบ้าน เช่น การตักน้ำมาใช้ภายในบ้าน (ปฐมก. 24:11) เป็นคนปั่นด้ายปั่นขนแกะ (อพย. 35:25-26) เป็นผู้ทำอาหาร (ลนต. 26:26) เป็นต้น
- 2) สตรีเป็นผู้ให้กำเนิดบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุตรชายที่จะเป็นผู้สืบสกุลและรับมรดกของบิดา

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น สตรียังมีบทบาทสำคัญในการให้ความคิด ชักจูง ใจคนในครอบครัวของตนเองได้ เช่น นางเรเบคาห์ที่รักษาโคบลูกคนเล็กมากกว่าเอซาวลูกคนโต นางได้ช่วยยาโคบโกหกอิสอัค และทำให้เขาได้รับพรซึ่งควรจะเป็นของเอซาวผู้เป็นบุตรหัวปี อีกตัวอย่างหนึ่งคือ ตัวอย่างของนางฮันนาห์ผู้ถวายและสนับสนุนบุตรของตนคือ ซามูเอลให้เป็นผู้รับใช้ของพระเจ้า เป็นต้น

2.5.4 บทบาทของสตรีด้านศาสนา

ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมไม่ค่อยปรากฏว่าสตรีมีบทบาทในด้านศาสนา เพราะส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหน้าที่ของผู้ชายเกือบทั้งหมด เนื่องจากสตรีเป็นมลทินบ่อยครั้งทั้งการมีประจำเดือน การคลอดลูก ซึ่งการลบมลทินต้องใช้เวลาในการรอหลายวัน (7-14 วัน) ซึ่งหากต้องรอเพื่อทำพิธีทางศาสนาอย่างพร้อมเพียงคงเป็นเรื่องที่ยาก จึงมีเพียงไม่กี่คนที่ถูกบันทึกว่ามีความสำคัญทางศาสนาในเวลานั้น เช่น บุตรีของเยเฟธาห์ที่เธอยอมให้ชีวิตตนเองเป็นเครื่องถวายบูชาแก่พระเจ้าตามคำสาบานของเยเฟธาห์ผู้เป็นบิดา สตรีที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้เผยพระวจนะของพระเจ้า เช่น เดโบราห์ โนอัดยาห์ และฮุดดาห์ นอกจากนี้ยังพบว่าสตรียังมีบทบาทในการโน้มน้าวทำให้สามีหันไปกราบไว้พระอื่นนอกจากพระยาเวห์พระเจ้าของอิสราเอล เช่น พระนางเยเซเบลโน้มน้าวชักจูงในกษัตริย์อาหับ กระทำผิดต่อพระยาเวห์ไปกราบไว้พระบาอัล เป็นต้น

2.5.5 บทบาทของสตรีในด้านการเมือง

เนื่องจากสตรีเป็นเพศที่ถูกมองว่าอ่อนแอ ต้องได้รับการปกครอง ปกป้องจากบิดา หรือหากแต่งงานแล้วต้องถูกปกครองโดยสามี อีกทั้งในยุคสมัยพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมนั้น เรื่องทางการเมืองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการทหาร การสู้รบมากกว่า สตรีจึงมีบทบาทน้อยมากในด้านการเมือง จึงมีสตรีส่วนน้อยที่ถูกบันทึกไว้ว่ามีส่วนสำคัญทางการเมือง เช่น ราห์บ ผู้ที่ช่วยเหลือคนสอดแนมชาวอิสราเอลไว้ให้พ้นจากการถูกตามล่า มีเรียมผู้นำทัพเคียงข้างโมเสสนำประชากรของพระเจ้าสู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้า เดโบราห์ผู้เผยพระวจนะหญิงผู้ริเริ่มในการปลุกระดมพลเพื่อต่อต้านชาวคานาอัน ความเป็นผู้นำของเดโบราห์ได้รับการเฉลิมฉลองในบทเพลงแห่งชัยชนะ (ฉนฉ. 5) ยาเอลผู้ฆ่าแม่ทัพลิเสรา (ฉนฉ. 4:21) ฮุดดาห์ผู้เผยพระวจนะหญิงที่มีตำแหน่งสูงที่ได้รับการปรึกษาจากหัวหน้าของกษัตริย์โยสิยาห์ (2พงษ. 22:14) และสุดท้าย บัทเชบาห์ ผู้ที่พยายามเกลี้ยกล่อมให้กษัตริย์ดาวิดแต่งตั้งซาโลมอนบุตรชายของตนให้เป็นกษัตริย์องค์ต่อไป

2.6 บทบาทของสตรีในสังคมไทย

ก่อนที่จะทราบถึงบทบาทของสตรีในสังคมไทย จำเป็นต้องทราบถึงที่มาของการกำหนดบทบาทหรือความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงในสังคมไทยก่อนดังนี้ว่า ในปัจจุบันแม้กฎหมายกำหนดให้ชายและหญิงมีความเท่าเทียมกันในการศึกษา การทำงาน การรับบริการทางด้านสุขภาพ ทั้งการเลี้ยงดูก็ได้แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อมองผิวเผินแล้วพบว่าในสังคมไทยนั้นไม่น่าจะมีปัญหาในเรื่องความยุติธรรมระหว่างชายและหญิง แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงหน้าที่และโอกาสในการทำงานของผู้หญิงแล้วนั้น พบว่าผู้หญิงมักจะถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยทุกอย่างภายในบ้านอย่างไม่

บกพร่อง แม้จะต้องทำงานนอกบ้านด้วยก็ตาม แต่ต้องทำงานในบ้านด้วย ส่วนผู้ชายไม่ได้ถูกคาดหวังในเรื่องนี้เลย อีกทั้งมีผู้หญิงหลายท่านที่ได้รับบทบาทหน้าที่ที่สำคัญทางสังคม ซึ่งมักเป็นที่ไม่น่าพอใจหรือเกิดความแคลงในใจความสามารถ มุมมองดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งบุญวดี มนต์รี ณ อยุธยา (2559) อาจารย์ประจำภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้นำเสนอกรอบแนวคิดที่ทำให้เกิดมุมมองหรือทัศนคติที่สังคมมีต่อบทบาทหน้าที่ผู้หญิงนั้น เกิดจากวัฒนธรรมและจริยธรรมที่ถูกปลูกฝังต่อกันมา ที่นำไปสู่ความเชื่อบรรทัดฐาน ค่านิยม ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมสังคมโดยไม่รู้ตัว ภาพสะท้อนของสังคมต่างๆ นั้นสามารถรู้ได้จากวรรณกรรมต่างๆ ที่ถูกถ่ายทอดมา โดยรูปแบบวรรณกรรมไทยในอดีตนั้น มักจะให้ภาพผู้หญิงมีสติปัญญาน้อย มีอคติสูง จึงไม่รู้จักความยุติธรรม อีกทั้งการปฏิบัติตามประเพณีสมัยก่อนที่ผู้หญิงต้องกราบเท้าผู้ชาย และต้องยอมเป็นเบี้ยล่างเสมอ สิ่งเหล่านี้จึงถูกปลูกฝังและหล่อหลอมมาจนปัจจุบัน แม้ภาครัฐจะออกกฎหมายความเท่าเทียมแต่ก็ยังไม่สามารถลบล้างอิทธิพลของวัฒนธรรมคือ ความคิด ความเชื่อ การสั่งสอนที่สืบทอดกันมาได้เลย ซึ่งสรุปได้อีกครั้งว่าบทบาทของสตรีนั้นเป็นผลมาจากวัฒนธรรมและจริยธรรมที่ปลูกฝังกันมาตั้งแต่อดีตซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่จะลบล้าง รวมถึงความเท่าเทียมกันทางสังคมระหว่างชายหญิงด้วยเช่นกัน

จากงานวิจัยของรุ่งธิดา มาโม้ (2005) หัวข้อบทบาทสตรีในคริสตจักร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดังถึงบทบาทของสตรีในสังคมไทยไว้ดังนี้

2.6.1 บทบาทด้านการเมืองการปกครอง

ปัจจุบันสตรีมีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังสามารถสมัครเข้ารับตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ปลัดอำเภอ นางอำเภอ จนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎร แม้ว่าจะมีกฎหมายรับรองสิทธิทางการเมืองในการเข้ารับตำแหน่งสำคัญๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่ถึงอย่างไรแม้กฎหมายจะให้สตรีสามารถสมัครเข้ารับตำแหน่งสำคัญทางการเมืองการปกครองได้ แต่ในทางปฏิบัตินั้นเป็นไปได้ยาก เช่น การสมัครเป็นปลัดอำเภอ มติจากคณะรัฐมนตรีได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะตำแหน่ง (7 มิถุนายน 2522) กล่าวว่า ให้ผู้สมัครเข้ารับตำแหน่งปลัดอำเภอได้รับพิจารณาเฉพาะผู้ชาย จึงทำให้ปัจจุบันสตรีที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับผู้ชาย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหน้าที่ทางการเมืองนั้นเป็นของเพศชาย

2.6.2 บทบาทด้านสงคราม

ในอดีตการทำสงครามสู้รบเป็นการทำเพื่อปกป้องประเทศให้พ้นภัยจากการล่าอาณานิคม การเป็นเมืองขึ้น การเป็นทาส เพื่อให้ชาติยังคงรักษาเอกราชไว้ต้องมีการสร้างอำนาจให้แข็งแกร่ง ทั้งการสร้างมิตรกล่าวคือ การผูกมิตรกับเมืองรอบข้าง หรือไม่ว่าจะเป็นการสร้างกองกำลังทหารที่

แข็งแกร่ง และหน้าที่การปกป้องประเทศก็เป็นของผู้ชายที่แข็งแกร่งกว่าเพศหญิง เป็นเรื่องยากที่ผู้หญิงจะมีบทบาทในด้านนี้ แต่เมื่อบ้านเมืองถูกทำลาย กองกำลังทหารต้องพ่ายไป ก็ถึงคราวที่ผู้หญิงจะออกมาต่อกรกับศัตรู ซึ่งวีรสตรีที่กอบกู้ชาติที่ถูกบันทึกชื่อไว้ เช่น สมเด็จพระสุริโยทัย ท้าวเทพนารี ท้าวศรีสุนทร และท้าวสุรนารี แต่ในปัจจุบันรูปแบบทางการทหารนั้นต่างออกไป อีกทั้งการสงครามนั้นหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นของทหารผู้ชาย มีผู้หญิงจำนวนไม่มากนักที่จะเกี่ยวข้องกับการสงครามในปัจจุบัน

2.6.3 บทบาทด้านการศึกษา

ปัจจุบันสตรีสามารถเข้าถึงการศึกษาได้เท่าเทียมกับผู้ชาย เนื่องจากโรงเรียนโดยส่วนใหญ่เป็นสหศึกษาคือมีทั้งชายและหญิง ทั้งยังมีกฎหมายการศึกษาภาคบังคับที่ทุกคนต้องได้รับสิทธิทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมด้วยความช่วยเหลือของรัฐบาล มีโรงเรียนกระจายอยู่แทบทุกที่ทุกแห่ง มีวิทยาลัยชุมชน มหาวิทยาลัยชุมชนด้วย เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ดังนั้นผู้หญิงในปัจจุบันจึงมีการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าในอดีตมาก ซึ่งการศึกษาถือเป็นหนทางนำไปสู่หน้าที่การงานที่ดีและนำสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานด้วยเช่นกัน

2.6.4 บทบาทด้านครอบครัว

บทบาทหน้าที่หลักในครอบครัวของผู้หญิงคือการเป็นภรรยาและเป็นแม่ของลูก ในอดีตสตรีมักจะอยู่บ้านทำหน้าที่เพื่อดูแลบ้าน ดูแลสามีและลูกเท่านั้น หน้าที่การหาเลี้ยงครอบครัวนั้นเป็นของผู้ชาย แต่ปัจจุบันเมื่อสตรีได้รับการศึกษา สตรีจึงมีสิทธิที่จะทำงานหาเลี้ยงชีพเลี้ยงครอบครัว ดังนั้นสตรีถึงถูกคาดหวังให้ต้องทำได้ดีทั้งสองหน้าที่ทั้งหน้าที่ภายในบ้านคือการทำงานหาเลี้ยงชีพ และหน้าที่ภายในบ้านคือการปรนนิบัติสามี การดูแลลูก ซึ่งหากสตรีผู้นั้นมีสามีที่ดีที่คอยช่วยเหลือและเข้าใจกัน ครอบครัวก็คงเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ แต่ถ้าหากสามีที่ไม่เข้าใจและถือว่าหน้าที่ในบ้านทุกอย่างเป็นของผู้หญิง ไม่ช่วยเหลือและอาจมีการด่าทอ อีกทั้งยังโทษว่าฝ่ายหญิงทำหน้าที่บกพร่อง ครอบครัวก็อาจคงรักษาไว้ไม่ได้

2.6.5 บทบาทด้านกฎหมาย

ในปัจจุบันสตรีได้รับการศึกษาขั้นสูง มีความสามารถ และมีบทบาทสำคัญอย่างมากทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทำให้สิทธิสตรีได้รับการพัฒนา ยอมรับ และคุ้มครองในด้านต่างๆ หลายด้านตามมา ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อันเป็นบทกฎหมายหลักสูงสุดของประเทศ ได้มีการบัญญัติรับรองสิทธิสตรีไว้กล่าวคือ ความเสมอภาคกันในกฎหมาย และการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความ

คุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิง มีสิทธิเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนาการศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

2.6.6 บทบาทในคริสตจักร

สตรีเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ภายในคริสตจักรเคียงข้างบุรุษและพร้อมสนับสนุนและดูแลกลุ่มอนุชนรวีวาระศึกษา เมื่อให้สตรีมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญในคริสตจักร คริสตจักรบางแห่งอาจเป็นที่ยอมรับได้ แต่ในบางแห่งอาจไม่เป็นเช่นนั้น ดังนั้นเมื่อพูดถึงบทบาทของสตรีในคริสตจักร บทบาทที่เด่นชัดคือการจัดดอกไม้ ทำอาหาร ร้องเพลง เป็นเหรียญ การถวายงานฝีมือ สอนรวีวาระศึกษา เป็นต้น หากกล่าวถึงการเทศนาแบ่งปันพระวจนะ นำอธิษฐาน สอนพระคัมภีร์ นั้นสามารถพบเห็นสตรีทำหน้าที่นั้นมากกว่าในอดีต ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวต้องเป็นที่ยอมรับจากทุกคนในคริสตจักร เช่น ผู้ที่มีตำแหน่งผู้ปกครอง มัคทายก ผู้อาวุโส หรืออาจเป็นผู้ที่ถวายตัวเรียนพระคริสต์ธรรมมาแล้ว เป็นต้น ซึ่งรวมถึงศิษยาภิบาลสตรีอีกด้วย

2.7 ศิษยาภิบาล

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “ศิษยาภิบาล” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับการทรงเรียกจากพระเจ้า เพื่ออุทิศตนรับใช้พระองค์ในคริสตจักรและสังคม โดยต้องเป็นศาสนาจารย์หรือครูศาสนา หรือผู้สำเร็จหลักสูตรทางด้านคริสตศาสนศาสตร์จากสถาบันที่สภาคริสตจักรในประเทศไทยรับรอง เป็นสมาชิกสมบูรณ์ของคริสตจักรท้องถิ่น และได้รับเชิญเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะกรรมการคริสตจักรท้องถิ่นนั้นๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสัปบุรุษ ด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้มาประชุม ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประชุม แล้วนำเสนอคริสตจักรภาค เพื่อแต่งตั้งเป็นศิษยาภิบาลและมีสิทธิ์เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการคริสตจักรภาคในฐานะสมาชิกสามัญ ตามระเบียบปฏิบัติของธรรมนูญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ค.ศ. 2002 ได้กล่าวถึงศิษยาภิบาลไว้ดังนี้

2.7.1 คุณสมบัติของศิษยาภิบาล

- 1) เป็นศาสนาจารย์หรือครูศาสนา หรือผู้สำเร็จหลักสูตรศาสนศาสตร์ศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันคริสตศาสนศาสตร์ที่สภาคริสตจักรในประเทศไทยรับรอง

- 2) เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งถูกต้อง ตามระเบียบปฏิบัติของธรรมนูญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย หรือระเบียบของคณะอื่นที่สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย
- 3) คุณสมบัติด้านคุณธรรม
  - เป็นผู้ที่แสดงออกซึ่งผลของพระวิญญาณ
  - เป็นสามีของหญิงคนเดียว หรือเป็นภรรยาของชายคนเดียว
  - เป็นคนรู้จักประมาณตน
  - เป็นคนมีสติสัมปชัญญะ
  - เป็นคนสง่า เรียบร้อย สุภาพ
  - เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์
  - เป็นคนเหมาะสมจะเป็นครู
  - เป็นคนไม่เสพสุรา ไม่เสพยาเสพติด
  - เป็นคนปกครองบ้านเรือนของตนได้ดี
  - เป็นคนนอบน้อม
  - เป็นที่นับถือของคนภายนอก
  - เป็นผู้เสียสละ ไม่เห็นแก่เงิน ไมโลภมากได้
  - เป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะเป็นผู้นำฝ่ายวิญญาณจิต
  - ไม่เป็นนักเลงหัวไม้
  - ไม่เล่นการพนัน
  - ไม่เป็นคนรักร่วมเพศ
  - ไม่ทำผิดประเวณี

2.7.2 การดำเนินการเพื่อเป็นศิษยาภิบาล

- 1) ผู้ที่จะเป็นศิษยาภิบาลของคริสตจักรท้องถิ่นใด ต้องได้รับคำเชิญจากคริสตจักรเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสัปบุรุษของคริสตจักรนั้นๆ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของที่ประชุม ซึ่งถือเป็นองค์ประชุมโดยไม่มีการอภิปราย การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

- 2) คณะธรรมกิจคริสตจักรท้องถิ่น นำข้อเสนอต่อคณะธรรมกิจคริสตจักรภาค เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง
- 3) คณะธรรมกิจคริสตจักรภาค เป็นผู้ประกอบพิธีแต่งตั้งผู้นั้นให้เป็นศิษยาภิบาลในคริสตจักรท้องถิ่นที่ขอมา
- 4) ศิษยาภิบาลควรมีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละไม่เกินห้าปีและอาจได้รับเชิญให้ปฏิบัติหน้าที่ศิษยาภิบาลต่อไปอีกโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสัปบุรุษ ของคริสตจักรนั้น ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของที่ประชุม โดยไม่มีการอภิปราย การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

2.7.3 หน้าที่ของศิษยาภิบาล

- 1) ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของศาสนาจารย์หรือครูศาสนา
- 2) ให้คำปรึกษาแก่สมาชิกของคริสตจักรในการดำเนินชีวิต
- 3) เยี่ยมเยียนสมาชิกคริสตจักร และติดตามสมาชิกของคริสตจักรที่ขาดการติดต่อ
- 4) เป็นสมาชิกคนหนึ่งในคณะธรรมกิจของคริสตจักร
- 5) นำและส่งเสริมให้สมาชิกสามารถทำพันธกิจของคริสตจักรในสังคม อบรมผู้ปกครอง มัคคานายก และสมาชิกคริสตจักร

2.7.4 สิทธิของศิษยาภิบาล

- 1) รับเลือกเป็นประธานคณะธรรมกิจคริสตจักรท้องถิ่น
- 2) รับเลือกเป็นเจ้าหน้าที่ กรรมการต่างๆ ของคณะธรรมกิจคริสตจักรท้องถิ่นและคริสตจักรภาค
- 3) เข้าประชุมคณะธรรมกิจคริสตจักรภาคในฐานะสมาชิกสามัญ
- 4) รับสวัสดิการตามระเบียบที่ คณะธรรมกิจคริสตจักรท้องถิ่น คริสตจักรภาค และสภาคริสตจักรในประเทศไทยจัดให้มีขึ้น
- 5) ประกอบศาสนพิธีในคริสตจักร ตามที่คณะธรรมกิจคริสตจักรภาคมอบหมายให้
(ธรรมนูญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย, 1988)

2.8 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์

มนุษย์ทุกคนมีลักษณะทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะอารมณ์นี้ส่งผลให้พฤติกรรมของแต่ละคนแตกต่างกันด้วย ส่งผลให้แต่ละคนมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาลักษณะทางอารมณ์เพื่อที่จะสามารถเข้าใจถึงบุคลิกภาพของเด็บบราห์ที่ส่งผลให้เด็บบราห์เป็นที่ยอมรับแก่คนมากมายในยุคสมัยนั้นได้

2.8.1 กำเนิดลักษณะอารมณ์ทั้ง 4 แบบ

Hippocrates (460-370 กคศ.) เป็นผู้ที่ถูกกล่าวถึงว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ทางการแพทย์ของกรีก เนื่องด้วยประการแรกคือ ท่านได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่เอาปัญหาทางจิตใจมาเกี่ยวข้องกับการรักษาด้วยยา อีกประการหนึ่งคือ ท่านเห็นว่าทุกคนมีความแตกต่างกันในเรื่องของลักษณะอารมณ์ในโลกสมัยโบราณนั้นได้ตระหนักถึงพฤติกรรมของคนที่ผิดปกติว่าเป็นมาจากพระเจ้า แต่ Hippocrates ไม่เห็นด้วยกับเรื่องเหนือธรรมชาติ ท่านจึงได้พัฒนาวิธีการศึกษาความผิดปกติทางจิตใจ โดยการสังเกตที่ละเอียดชัดเจน และท่านมีความสามารถจดบันทึกอย่างเป็นแบบแผนทางวิทยาศาสตร์ ผลจากการสังเกตของ Hippocrates ท่านได้จำแนกลักษณะอารมณ์ได้ 4 แบบคือ อารมณ์สนุก อารมณ์เศร้า อารมณ์ร้อน และอารมณ์เย็น ท่านได้อธิบายอีกว่าการที่คนๆ หนึ่งจะมีลักษณะทางอารมณ์อย่างไรขึ้นอยู่กับว่าเขามี “ธาตุ” อะไรอยู่ในร่างกาย ซึ่งธาตุนั้นก็คือ ฮอริโมน และสารชีวเคมีอื่นๆ เป็นต้น

ทฤษฎีของ Hippocrates เป็นที่ยอมรับและนำมาใช้และพัฒนาจนมาถึงในครั้งแรกของศตวรรษที่ 20 มีนักเขียนคริสเตียน 2 คน ที่เขียนถึงลักษณะทางอารมณ์ 4 แบบ ทั้งคู่เป็นชายชาวยุโรป แต่งานเขียนของทั้งคู่ั้นแพร่หลายอยู่ในอเมริกาอย่างกว้างขวาง คนแรกคือ Alexander Whyte (1836-1921) ท่านเป็นนักเทศน์และนักศาสนศาสตร์ชาวอังกฤษที่ยิ่งใหญ่ ท่านได้เขียนถึงลักษณะอารมณ์ 4 แบบไว้ใน “Bible Character” (Zondervan) และในปี 1962 Dr. Hallesby ได้เสนอเรื่องลักษณะทางอารมณ์ 4 แบบ อย่างละเอียดชัดเจน จุดประสงค์ของท่านคือต้องการช่วยผู้ให้คำปรึกษาคุณลักษณะทางอารมณ์ทั้ง 4 แบบออก และนำมาสัมพันธ์กันได้ พร้อมกันนี้ท่านยังได้เสนอวิธีการที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหาของแต่ละลักษณะทางอารมณ์อีกด้วย (ลาเฮย์, 1995)

2.8.2 ลักษณะอารมณ์พื้นฐาน 4 แบบของผู้หญิง

เบฟเวอร์ลี ลาเฮย์ ภรรยาของ ทิม ลาเฮย์ (Tim Lahaye) ได้นำงานเขียนของผู้เป็นสามีมาปรับใช้ในบริบททางอารมณ์ของผู้หญิง เบฟเวอร์ลีได้เขียนหนังสือบุคลิกภาพและอารมณ์ของผู้หญิง (1996) ซึ่งอธิบายว่าคนทุกคนอาจมีลักษณะทางอารมณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล แต่ไม่ได้หมายความว่าคนๆ หนึ่งจะมีลักษณะทางอารมณ์แบบเดียวเท่านั้น เพราะในแต่ละคนอาจมีลักษณะทางอารมณ์ทั้ง 4 แบบ (อารมณ์สนุก อารมณ์เศร้า อารมณ์ร้อน และอารมณ์เย็น) คลุกเคล้ากันไป บางคนอาจมีลักษณะทางอารมณ์สองแบบ สามแบบ หรือสี่แบบ สิ่งสำคัญคือการหาลักษณะอารมณ์ที่เด่นชัดของตนให้พบ แล้วพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อจะสามารถปรับปรุงแก้ไขและรับการพัฒนาต่อไปได้ โดยลักษณะทางอารมณ์ทั้ง 4 แบบดังนี้

2.8.2.1 ผู้หญิงอารมณ์เศร้า

ผู้หญิงอารมณ์เศร้าเป็นคนที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และมักคิดว่าตนเองเป็นคนที่อมทุกข์ เพราะเธอมักโทษตัวเองด้วยการสำรวจตนเองอยู่บ่อยๆ โดยธรรมชาติแล้วผู้หญิงอารมณ์เศร้าเป็นคนที่หดหู่ เศร้าสร้อยและมองโลกในแง่ร้าย แต่ถึงอย่างไรเธอเป็นผู้ที่มีพรสวรรค์มากและค่อนข้างฉลาด

ด้านอารมณ์ ผู้หญิงอารมณ์เศร้ามีข้อดีในด้านนี้คือ เป็นคนรักงานศิลปะและดนตรี อารมณ์อ่อนไหวมาก มีความสามารถในการวิเคราะห์ ไวต่อความรู้สึก และเป็นคนที่คิดละเอียดรอบคอบ ส่วนจุดอ่อนคือ เป็นคนที่หงุดหงิดและเศร้าสร้อย มองโลกในแง่ร้ายและลบบอยู่เสมอ ชอบทรมานตนเอง เป็นคนอมทุกข์ วิตกกังวล ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางจนถึงขั้นอันตราย หดหู่ และหยิ่งผยอง

ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ข้อดีของผู้หญิงอารมณ์เศร้าคือ เป็นคนที่จริงจัง เป็นเพื่อนที่พึ่งพาได้ เป็นผู้เสียสละ ซื่อสัตย์และจงรักภักดี แต่ถึงกระนั้นผู้หญิงอารมณ์เศร้าเป็นคนที่ระวังในการเลือกคบเพื่อน ส่วนจุดอ่อนคือ มักจะวิพากษ์วิจารณ์ความบกพร่องของผู้อื่น แสวงหาสิ่งที่ดีเลิศและตัดสินทุกอย่างตามความคิดของตนเอง กลัวในสิ่งที่ผู้อื่นคิดกับตนเองจึงระแวงผู้อื่น นอกจากนี้ยังมักจะถูกผู้อื่นสร้างความเจ็บปวดให้ลึกๆ จนทำให้ขุ่นเคืองและผูกพยาบาท ไม่ชอบคนที่ทำตัวเป็นปรปักษ์ ผู้หญิงอารมณ์เศร้าจึงเข้ากับคนอื่นได้ยาก

ด้านกิจการ ข้อดีคือ มีแนวโน้มที่เป็นคนที่ทำงานได้อย่างสมบูรณ์แบบ ชอบงานที่ต้องเก็บรายละเอียดและมีการวิเคราะห์ มีวินัย ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วง เหมาะกับงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และใช้สมอง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ เป็นคนฉลาด รู้จักข้อจำกัดของตนเองและเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ไม่ทิ้งงาน ส่วนจุดอ่อนคือ เก่งแต่ทฤษฎีแต่ปฏิบัติ

ไม่ได้ ช่างวิเคราะห์มากเกินไปจนทำให้ท้อใจ เบื่อง่าย แต่เมื่อได้ทำงานจะอุทิศ เสียสละและทุ่มเทกับงานมากเกินไปจนไม่คำนึงถึงตนเอง

2.8.2.2 ผู้หญิงอารมณ์เย็น

ผู้หญิงอารมณ์เย็นเป็นคนที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงมาก อีกทั้งใจเย็นเป็นพิเศษ ซึ่งทำให้เป็นคนโกรธยาก เข้ากับคนง่ายและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ผู้หญิงอารมณ์เย็นจะหัวรั้น มักจะเป็นคนที่ลั้งเล และถอนตัวจากสิ่งที่เผชิญอยู่

ด้านอารมณ์ ผู้หญิงอารมณ์เย็นมีข้อดีคือ เป็นคนที่ใจเย็นและวางใจได้ มีนิสัยดีและเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ใจดี รักสงบ ร่าเริงและน่าคบแม้ว่าจะเป็นคนทีพุดน้อย ส่วนจุดอ่อนคือขาดความมั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ร้ายและหวาดกลัว ชี้กั้วล เป็นคนเฉยชา ไม่ค่อยสนใจคนอื่น และเป็นคนที่มีความประนีประนอม

ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้หญิงอารมณ์เย็นมีข้อดีคือ เข้ากับคนง่ายจึงมีเพื่อนมาก เป็นคนละมุนละม่อมและคอยสманไมตรี ฉลาดหลักแหลมและเป็นผู้สร้างสันติ ซื่อสัตย์และเป็นผู้ฟังที่ดีจึงให้คำแนะนำที่ดีด้วย ในส่วนของจุดอ่อนด้านความสัมพันธ์คือ คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่นจึงทำให้บางครั้งไม่สนใจผู้อื่น เป็นผู้ที่ขาดความกระตือรือร้นด้วย

ด้านกิจกรรม ข้อดีคือเป็นผู้ที่สามารถทำงานภายใต้ความกดดันได้ดี มีวิธีการทำงานที่เรียบง่าย ทำงานเป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการวางแผนก่อนดำเนินการ เป็นเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ไว้ใจได้ ส่วนจุดอ่อนคือ สุขุมเยือกเย็น เชื่องช้าและขี้เกียจ เป็นผู้นำที่ไม่เต็มใจนัก ขาดแรงจูงใจและปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงทุกอย่าง

2.8.2.3 ผู้หญิงอารมณ์ร้อน

ผู้หญิงอารมณ์ร้อนเป็นคนเปิดเผยและมักเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานมากที่สุดในบรรดาคนอารมณ์ลักษณะอื่นๆ จึงสมควรถูกเรียกว่าเป็นคนที่มีความ “กระตือรือร้น” จึงเป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเองสูงและมีความตั้งใจแน่วแน่

ด้านอารมณ์ ผู้หญิงอารมณ์ร้อนมีข้อดีคือ เป็นคนมั่นใจ กล้าตัดสินใจ มีความตั้งใจแน่วแน่ มองโลกในแง่ดีและพอใจในตนเอง ส่วนจุดอ่อนก็คือ เป็นคนโมโหร้าย ถือเอาความคิดของตนเป็นหลักไม่สนใจต่อความต้องการของผู้อื่น เย็นชาไม่มีความสงสาร จึงเกลียดการร้องไห้

ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ข้อดีของผู้หญิงอารมณ์ร้อนคือ ไม่คาดหวังให้ใครทำให้สิ่งที่คนนั้นๆ ทำไม่ได้ ไม่ท้อใจง่าย เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง ตัดสินผู้อื่นอย่างเป็นธรรม เป็นผู้ที่ไม่

ย่อท้อต่ออะไรง่าย ๆ ส่วนจุดอ่อนก็มีอยู่บ้างคือ ขาดความเมตตากรุณา มักจะทำตัวให้เด่นกว่าคนอื่น หยิ่งยโสโอ้อวด ใช้ผู้อื่นเพื่อประโยชน์ส่วนตน ชอบพูดจาแรงไม่รักษาน้ำใจใคร

ด้านกิจกรรม คนในอาภรณ์นี้มีข้อดีคือ เป็นนักจัดการระบบและผู้ก่อการที่ดี เด็ดขาดและมีไหวพริบในการตัดสินใจที่ดี รวดเร็วและกล้าหาญยามคับขัน เฉลียวฉลาดและชอบลงมือทำ ทั้งยังกระตุ้นผู้อื่นให้ร่วมทำกิจกรรม และเมื่อตั้งเป้าหมายในสิ่งใดแล้วต้องทำตามเป้าหมายนั้นให้จงได้ ในส่วนของจุดอ่อนคือการที่มั่นใจในตนเองมากเกินไป เจ้าเล่ห์มือคด ไม่ชอบวิเคราะห์จึงมองผ่านรายละเอียดปลีกย่อย ชอบบังคับให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับแผนงานของตน จึงเป็นคนที่น่ารำคาญและเอาใจยาก

2.8.2.4 ผู้หญิงอารมณ์สนุก

ผู้หญิงอารมณ์สนุกเป็นคนที่เปิดเผยมาก ทั้งยังเป็นคนที่ชอบเข้าสังคมและมีเสน่ห์ เป็นคนที่ร่าเริงและมักจะสร้างความสุขให้กับผู้อื่นเป็นอย่างดี

ด้านอารมณ์ ผู้หญิงอารมณ์สนุกเป็นพวกที่มีมิตรไมตรีที่ดี ช่างพูด เป็นคนที่อยู่ด้วยแล้วสบายใจเพราะไม่กังวล ทั้งยังเป็นนักเล่าเรื่องที่มีถ้อยคำโน้มน้าวและร่าเริงอยู่เสมอ ส่วนจุดอ่อนที่มีคือ ร้องไห้ง่าย อารมณ์แปรปรวนไม่อยู่นิ่ง ชอบหลอกตนเอง ควบคุมตนเองไม่ได้ ตัดสินโดยใช้อารมณ์เหมือนเด็กๆ

ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ข้อดีคือ ผู้หญิงอารมณ์สนุกสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย เพราะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้อื่นได้ดี เป็นมิตร ยิ้มง่าย ร่าเริง และมองโลกในแง่ดี อ่อนโยน ขี้สงสาร มีถ้อยคำที่อบอุ่น พร้อมปลอบโยนผู้อื่นและที่สำคัญ ง่ายที่จะกล่าวคำขอโทษ แต่มีจุดอ่อนคือ ชอบคุนการสนทนาโดยพูดแต่เรื่องของตนเอง มักจะแสวงหาชื่อเสียงและการยอมรับ สร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้อื่นและก็หลงลืมพวกเขา มักจะเป็นพวกที่ลืมข้อสัญญาและข้อตกลงกับผู้อื่นได้ง่ายด้วย

ด้านกิจกรรม ผู้หญิงอารมณ์สนุกมีข้อดีคือ เป็นคนที่สามารถสร้างความประทับใจตั้งแต่แรกพบ เป็นคนที่ไม่น่าเบื่อเพราะไม่ยึดติดกับอดีต เข้าร่วมอะไรใหม่ได้ง่ายมากทำให้เป็นคนที่ดูกระตือรือร้น แต่ก็มีจุดอ่อนอยู่คือ เป็นคนที่ขาดระเบียบวินัย วางใจไม่ได้ ใช้เวลาในการทำงานหมดไปกับการพูดคุยกับผู้อื่นทำให้งานค้างค้ำ และเป็นคนที่ไม่มีเป้าหมายในชีวิต (ลาเฮย์ เบฟเวอรี่ , 1996)

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชยาภรณ์ มหากาญจน์กุล (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สตรีกับการเป็นผู้นำ กรณีศึกษาสตรีคริสตจักรประสบกิตติคุณ” ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลชีวิตของเดโบราห์จากพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4-5 ซึ่งได้ข้อสรุปเกี่ยวกับชีวิตของเดโบราห์ไว้ 3 ด้าน ดังนี้ว่า 1) ด้านชีวิตส่วนตัว เดโบราห์มีสัมพันธภาพที่ดีกับพระเจ้า เดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างพระเจ้ายกกับมนุษย์จึงไม่น่าแปลกใจที่เดโบราห์จะมีสัมพันธภาพที่ดีกับพระองค์ ดำเนินชีวิตกับพระเจ้า และพระเจ้าเปิดเผยความคิดและน้ำพระทัยของพระองค์ให้เดโบราห์ทราบ เดโบราห์รับใช้พระเจ้าโดยเป็นทั้งผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัยที่พร้อมปรนนิบัติรับใช้พระเจ้าและรับใช้ประชากรของพระเจ้า เดโบราห์ทำตามคำบัญชาของพระเจ้า และยังให้คำปรึกษาแก่คนที่ทุกข์ใจ นอกจากนี้เดโบราห์เป็นคนที่มีความถ่อมใจ แม้ว่าจะได้รับเกียรติเป็นที่นับถือ แต่เดโบราห์ก็ยังมอบเกียรติแก่ผู้อื่นด้วย เช่น การยกย่องยาเอล เพราะยาเอลมีส่วนทำให้สงครามชนะ ท้ายสุดเดโบราห์เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญโดยการยินดีที่จะไปออกรบ แม้แต่บาราคผู้เป็นบุรุษยังเกิดความกลัว ทั้งยังตอรองให้เดโบราห์ไปด้วย เดโบราห์ตกลงไปด้วยอย่างไม่ได้ขลาดกลัว 2) ด้านครอบครัว เดโบราห์เป็นภรรยาที่ดีของสามี เหตุที่กล่าวเช่นนี้เพราะว่าเป็นความผิดปกติที่สตรียิวจะมีอิสระและอำนาจนอกบ้านเหมือนเดโบราห์ ผู้เขียนจึงคาดว่าเพราะสามีเห็นพระเจ้าในเดโบราห์ และเดโบราห์เป็นภรรยาที่ดีเขาจึงยอมให้เดโบราห์รับบทบาทการเป็นผู้นำทางสังคมอย่างเสรี และ 3.) ด้านสังคม เดโบราห์เป็นผู้วินิจฉัยและเป็นผู้ให้คำปรึกษา ช่วยชำระความต่างๆ ให้แก่ประชาชนที่มาขอความช่วยเหลือ ทำให้เดโบราห์ถูกมองว่าเป็นแม่ที่ดี ผู้ดูแลลูกๆ ของตน (ชนชาติอิสราเอล)

ธีระกิจ สือสาร (2009) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สนับสนุนให้สตรีมีความเข้มแข็งในการทำพันธกิจ กรณีศึกษา คณะสตรีคริสตจักรประสิทธิพร น่าน” ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาชีวิตของเดโบราห์จากพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:4-5 สรุปได้ดังนี้ว่า เดโบราห์มีความเข้มแข็งในฐานะผู้เผยพระวจนะที่เป็นสตรี ชีวิตของเดโบราห์ติดสนิทกับพระเจ้า มีสัมพันธภาพที่ดีกับพระองค์ เชื่อฟังพระองค์ ตลอดจนดำเนินชีวิตใกล้ชิดกับพระองค์ นอกจากนี้เดโบราห์ยังมีความห่วงใยพี่น้องชาวอิสราเอลในความทุกข์ยากปัญหาที่เกิดขึ้น เดโบราห์เป็นผู้รับฟังความทุกข์ยากและช่วยชี้แนะในการดำเนินชีวิตจนทำให้เดโบราห์ได้รับการยกย่องเป็นมารดาของอิสราเอล

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ

3.1 ศึกษาแหล่งข้อมูลจากเอกสาร

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาถึงบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ที่มีผลต่อความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับในสังคมผู้เชื่อของอิสราเอลยุคนี้จนจบจนถึงสังคมของผู้เชื่อปัจจุบัน ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร ไม่มีการทำแบบสอบถามหรือทำการสัมภาษณ์ โดยการวิจัยนี้ผู้ทำการวิจัยใช้แหล่งข้อมูลจากหลายๆ แหล่งดังต่อไปนี้

3.1.1 พระคัมภีร์

เดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัยของอิสราเอล เหตุที่ทราบดังนี้เนื่องจากข้อมูลของเดโบราห์นั้นมีบันทึกอยู่ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมในพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4 และบทที่ 5 ดังนั้นการจะศึกษาถึงชีวิต บทบาท วิธีทำพันธกิจและบุคลิกภาพของของเดโบราห์นั้น พระคัมภีร์จึงเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญมากที่ใช้ในการศึกษาเรื่องราวชีวิตของเดโบราห์

3.1.2 หนังสืออธิบายพระคัมภีร์

ในการศึกษาพระคัมภีร์นั้นบางส่วนของพระคัมภีร์สามารถเข้าใจชัดเจนเมื่ออ่านผ่านตา แต่บางส่วนไม่ใช่เช่นนั้น เนื่องจากเนื้อหาในพระคัมภีร์ถูกเขียนขึ้นและรวบรวมมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ทั้งยังประกอบกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งแตกต่างจากผู้อ่านในปัจจุบันอย่างมาก ดังนั้นถึงต้องใช้แหล่งอื่นเพื่อเป็นส่วนช่วยสร้างความเข้าใจให้มากขึ้น ในที่นี้ผู้วิจัยได้ใช้หนังสืออธิบายพระคัมภีร์ เพื่อช่วยให้ความเข้าใจในการศึกษาพระธรรมผู้วินิจฉัยได้มากขึ้น ซึ่งภายในหนังสือหนังสืออธิบายพระคัมภีร์นั้นได้กล่าวถึงข้อมูลโดยรวม ทั้งเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์ ศัพท์ภาษาเดิมที่สำคัญ โครงสร้างของเรื่อง ลักษณะพิเศษ ประเด็นการตีความหมายต่างๆ ที่ต้องตระหนัก และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ได้มากยิ่งขึ้น

3.1.3 หนังสืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและเว็บไซต์

การสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวของเดโบราห์ซึ่งเป็นผู้วินิจฉัยที่ถูกบันทึกเป็นระยะเวลา ก่อนคริสต์ศักราช 1040 ถึง 1020 นั้นต้องอาศัยความเข้าใจหลากหลายด้าน เรื่องที่สำคัญที่ต้องศึกษาคือประวัติศาสตร์ในหลายๆ ด้าน ทั้งความเป็นมาของมนุษย์ การล่มลงในบาบ ความเข้าใจถึงผู้วินิจฉัย ผู้เผยพระวจนะ บริบทสังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ชนชาติ อิสราเอล ศัตรูของอิสราเอล ความเข้าใจเกี่ยวกับสตรี มุมมองสตรีในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดนี้ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหลายๆ แหล่งเพิ่มเติมนอกเหนือจากพระคัมภีร์แต่มีข้อจำกัดสำหรับการหาข้อมูลในเว็บไซต์คือ ต้องสืบหาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับทางวิชาการ

3.2 การอรรถวิเคราะห์พระคัมภีร์

ทำการอรรถาธิบายพระคัมภีร์โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น บริบทที่เกี่ยวข้องในพระคัมภีร์ หนังสืออรรถาธิบาย ศัพทานุกรม เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น มาประกอบกันเพื่อความเข้าใจในพระธรรมตอนที่ศึกษาคือพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:1-10 เพื่อสามารถเข้าใจชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ได้มากยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนการอรรถวิเคราะห์พระคัมภีร์ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาบริบท (วนฉ. 4-5)
- 2) ศึกษาโครงสร้าง
- 3) ศึกษาความหมายของคำ
- 4) ศึกษาศาสนศาสตร์
- 5) ศึกษาเบื้องหลังบุคคล
- 6) ศึกษาเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
- 7) ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.3 วิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมารวบรวม ทำการวิเคราะห์ และสรุปเป็นคำแนะนำแก่ศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย ในการดำเนินชีวิตการทำพันธกิจรับใช้องค์พระผู้เป็นเจ้าของตน

จนถึงการสร้างความสำเร็จกับคริสตจักรให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของศิษยาภิบาลสตรีหรือผู้รับ
ใช้สตรีท่านอื่นๆ ในคริสตจักรอีกด้วย

บทที่ 4

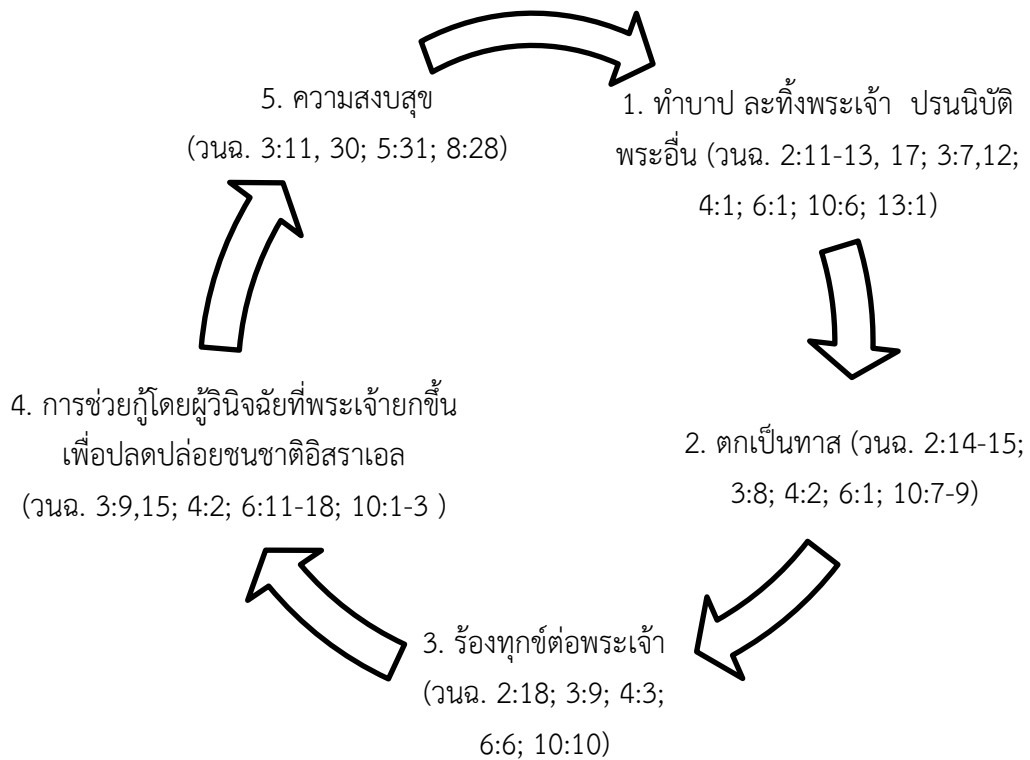
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ศึกษาบริบท

การศึกษบริบทเป็นการมองภาพกว้างของพระธรรมตอนที่ทำการศึกษา คือพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:1-10 เพื่อสามารถเข้าใจพระธรรมตอนที่เลือกได้มากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้บริบทใกล้เคียงดังต่อไปนี้

4.1.1 บทเกริ่นนำพระธรรมผู้วินิจฉัย

พระธรรมผู้วินิจฉัยเริ่มต้นหลังจากชนชาติอิสราเอลเข้ายึดครองแผ่นดินพันธสัญญาของพระเจ้าโดยการนำของโยชูวา แต่ละเผ่าจึงเข้าไปอยู่ในแผ่นดินที่พวกเขาได้รับเป็นมรดกจากพระเจ้า แต่เมื่อโยชูวาสิ้นชีวิตลง คนอิสราเอลได้ทำสิ่งที่ชั่วในสายพระเนตรของพระเจ้า คือการกราบไหว้รูปเคารพ การติดตามพระอื่นที่เป็นของชนชาติต่างๆ ที่อยู่ล้อมรอบพวกเขา พระเจ้าทรงพิโรธและได้มอบพวกเขาไว้ในมือของศัตรูที่อยู่โดยรอบ พวกเขาจึงเป็นทุกข์ทั้งกายและใจอย่างมาก แต่เมื่ออิสราเอลคร่ำครวญถึงการถูกบีบบังคับ ข่มเหง ร้องทูลถึงพระเจ้า พระองค์ได้ทรงตั้งผู้วินิจฉัยขึ้นเป็นผู้ช่วยของเขาทั้งหลายให้พ้นมือของศัตรู เมื่อใดที่พระเจ้าแต่งตั้งผู้วินิจฉัยพระองค์ทรงสถิตอยู่เหนือผู้นั้น พระองค์ทรงช่วยพวกเขาให้พ้นมือของศัตรูตลอดชีวิตของผู้วินิจฉัย แต่เมื่อผู้วินิจฉัยสิ้นชีวิต อิสราเอลก็หันกลับไปทำชั่ว ติดตามปรนนิบัติพระอื่น ครั้นแล้วครั้งเล่า พระพิโรธของพระเจ้าจึงมาถึงพวกเขา พระองค์ปล่อยให้พวกเขาตกอยู่ในมือของศัตรูชาวต่างชาติ ซึ่งเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าในพระธรรมผู้วินิจฉัยดังนี้

รูปที่ 1 วัฏจักรชีวิตของชนชาติอิสราเอลในยุคผู้วินิจฉัย

จากแผนภาพวัฏจักรชีวิตของชนชาติอิสราเอลในยุคผู้วินิจฉัย อธิบายได้ดังต่อไปนี้

- 1) **ทำบาป ละทิ้งพระเจ้า ประณินับตีพระอื่น** : เมื่อผู้วินิจฉัยคนหนึ่งเสียชีวิต ประชาชนอิสราเอลหันกลับไปทำบาป ละทิ้งพระเจ้าและประณินับตีพระอื่น เพราะพวกเขาไม่มีผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณ ทำให้จิตวิญญาณของพวกเขาตกต่ำ พวกเขาหลงลืมพันธสัญญาที่กระทำไว้กับพระเจ้า ทุกเผ่าต้องการอิสระ จึงทำตามอำเภอใจของตนเอง นำสู่ความไม่เป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งในการปกครองและการนมัสการ นำสู่การกราบไหว้รูปเคารพและศาสนาของคนคานาอันผู้เป็นเจ้าถิ่น ทำให้ประชาชนละทิ้งความเชื่อในพระเจ้าไปอย่างสิ้นเชิง ซึ่งสืบเนื่องจากการที่พวกเขาล้มเลิกเป้าหมายที่ต้องขับไล่ชนต่างชาติออกจากดินแดน ทั้งพวกเขายังทำตามขนบธรรมเนียมของผู้ที่อาศัยในบริเวณนั้นด้วย
- 2) **ตกเป็นทาส** : พระเจ้าทรงใช้ผู้กดขี่ที่ชั่วร้ายมาลงโทษความบาปของอิสราเอล เพื่อให้พวกเขากลับใจและเพื่อทดสอบความจงรักภักดีที่อิสราเอลมีต่อพระเจ้า
- 3) **ร้องทุกข์ต่อพระเจ้า** : ความตกต่ำ และความพ่ายแพ้ นำสู่ความทุกข์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของชนชาติอิสราเอล ทำให้พวกเขาร้องขอความช่วยเหลือจากพระเจ้า เมื่อพวกเขากลับใจพระเจ้าจึงทรงกอบกู้พวกเขา

- 4) การช่วยกู้โดยผู้วินิจฉัยที่พระเจ้ายกขึ้นเพื่อปลดปล่อยชนชาติอิสราเอล : เมื่อชนชาติอิสราเอลกลับใจ พระเจ้าจึงประทานผู้กอบกู้เพื่อนำพวกเขาออกจากวิถีบาปและการกดขี่ข่มเหงที่เป็นผลของบาป พระองค์ทรงใช้คนหลายประเภทเพื่อทำงานนี้ให้สำเร็จ โดยทรงเจิมพวกเขาด้วยพระวิญญาณบริสุทธิ์
- 5) ความสงบสุข : พระเจ้าตั้งผู้วินิจฉัยเพื่อกอบกู้ชนชาติอิสราเอล ซึ่งทำหน้าที่นำประชากรของพระเจ้ากลับมาหาพระองค์ และพระองค์ช่วยให้พวกเขาชนะศัตรู ตลอดอายุของผู้วินิจฉัยพวกเขาจึงอยู่อย่างสงบสุข

4.1.2 ลำดับเหตุการณ์สมัยที่เดโบราห์เป็นผู้วินิจฉัยชนชาติอิสราเอล (วนฉ. 4:1-5:31)

เรื่องราวของเดโบราห์เริ่มจาก เมื่อผู้วินิจฉัยเอฮุดเสียชีวิต คนอิสราเอลกระทำชั่วในสายพระเนตรของพระเจ้าอีกครั้ง พระเจ้าจึงขายพวกเขาไว้ในมือของยาบินกษัตริย์เมืองคานาอันผู้มีรถรบเหล็กและกองทัพที่เข้มแข็ง คนอิสราเอลจึงประสบกับความทุกข์ทั้งกายและใจเนื่องจากต้องถูกข่มเหงและเป็นทาสของชาวคานาอัน ทิวทัศน์แผ่นดินตกไปด้วยความกลัว ประชาชนไม่สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างปลอดภัย แม้แต่จะเดินออกจากบ้านเพื่อตักน้ำที่บ่อน้ำก็ไม่ปลอดภัยเพราะอาจได้รับอันตรายจากการข่มเหงของศัตรู ชาวอิสราเอลไม่มีทางปกป้องตนเองให้พ้นจากศัตรูได้ เนื่องจากไม่มีอาวุธหรือมีอาวุธอยู่บ้าง (ธนู หอก ดาบ แต่ไม่มีรถรบ) (เฟลมมิง, 1992) แต่ไม่อาจต้านทางกองกำลังของทหารคานาอันได้ จึงต้องทนทุกข์เช่นนี้ถึง 20 ปี เมื่ออิสราเอลร้องทุกข์ต่อพระเจ้า พระองค์ทรงแต่งตั้งเดโบราห์ขึ้นเป็นผู้วินิจฉัยคนอิสราเอลในสมัยนั้น เพื่อช่วยพวกเขาให้พ้นจากการถูกข่มเหง เดโบราห์ให้คนไปเรียกบาราคเพื่อให้เขาเป็นผู้นำรวบรวมคนอิสราเอลจากเผ่าต่างๆ คือนัฟทาลีและเศบูลุน ออกไปสู้รบกับสิเสราแม่ทัพของกษัตริย์ยาบิน เพราะพระเจ้าสัญญาว่าจะมอบทัพชาวคานาอันไว้ในมือของเขา แต่บาราคกลับมีข้อแม้ว่า เดโบราห์ต้องไปกับเขาด้วย เดโบราห์จึงตกลงเดินทางไปทักเขาที่ทาโบร์ด้วยกับบาราค และกล่าวแก่บาราคว่า “แต่ว่าทางที่ท่านไปนั้นจะไม่นำท่านไปถึงศักดิ์ศรี เพราะว่าพระเจ้าจะขายสิเสราไว้ในมือของหญิงคนหนึ่ง” เดโบราห์จึงลุกขึ้นไปกับบาราคพร้อมคนที่บาราครวบรวมมาอีก 10,000 คนและไปยังเมืองเคเดซ

เมื่อสิเสราได้รับแจ้งเกี่ยวกับกองกำลังของอิสราเอล สิเสราได้เรียกรถรบเหล็กทั้งหมด 900 คันและกองทหารทั้งหมดออกมาเพื่อยกไปต่อสู้อิสราเอล แต่พระเจ้าทำให้สิเสรา รถรบทั้งสิ้น และกองทัพทั้งหมดแตกพ่ายไปด้วยคมดาบต่อหน้าบาราค การรบครั้งนี้พระเจ้าเป็นจอมทัพของอิสราเอล พระองค์ทรงนำหน้าอิสราเอลในการรบ ถึงแม้อิสราเอลจะไม่มีรถรบ อาวุธที่มากพอที่จะต่อสู้กองทัพคานาอัน และความเชี่ยวชาญในการรบเทียบเท่า แต่พระเจ้าทำให้กองทัพของสิเสราก็ล้มตายด้วย

คมดาบไม่เหลือสักคนเดียว ยกเว้นสิเสราที่ลงจากรถรบและวิ่งหนีไปซ่อนตัวอยู่ในเต็นท์ของ ยาเอลคนเคไนต์ผู้เป็นภรรยาของเฮเบอร์ ยาเอลได้ให้การต้อนรับด้วยน้ำนมและให้ที่ซ่อนตัวแก่แม่ทัพ สิเสรา ยาเอลเป็นผู้ที่ลงมือฆ่าสิเสราให้ตาย โดยการนำหมุดยึดเต็นท์ที่ดีที่ศีรษะของสิเสราขณะที่เขา หลับ การพ่ายแพ้ครั้งนี้ทำให้กษัตริย์ยาบินนอบน้อมต่ออิสราเอล

เดโบราห์ทำหน้าที่สำคัญมากในการรื้ออิสราเอลเผ่าต่างๆ ที่กระจัดกระจายกันอยู่ให้เป็น น้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพราะนอกจากที่เดโบราห์จะให้บาราคเรียกเผ่านัฟทาลีและเศบูลุนแล้ว ยังมีเผ่า อื่นๆ ตามสมทบด้วยคือ เอฟราอิม เบนยามิน มนัสเสห์ อิสสาการ์ จนอิสราเอลได้รับชัยชนะ และเดโบราห์ก็ได้นำประชากรของพระเจ้าร่วมนมัสการพระเจ้าด้วยเพลงเฉลิมฉลองของเดโบราห์อีก ด้วย

เมื่อกล่าวถึงบทเพลงของเดโบราห์ในพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 5:1-31 วอร์เรน ดับเบิลยู. วี เอร์สปี (2008) กล่าวว่าเมื่อชาวฮิวต้องการเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสพิเศษพวกเขา มักจะแสดง ความรู้สึกออกมาเป็นบทเพลง ผู้เขียนจึงเปลี่ยนจากการเล่าเรื่องด้วยร้อยแก้วมาเป็นบทกวีรีนเรจินต์ คนรุ่นหลังอาจลืมสิ่งที่ประวัติศาสตร์บันทึกไว้ แต่พวกเขาไม่ลืมบทเพลงเฉลิมฉลอง สรรพนามบุรุษ ที่หนึ่งในผู้วินิจฉัยบทที่ 5:7, 9 ซึ่งให้เห็นว่าเป็นบทเพลงของเดโบราห์ แต่บาราคก็ร่วมฉลองชัยชนะ กับเดโบราห์ด้วย เหมือนที่เดโบราห์ออกไปร่วมรบกับเขา การเขียนเค้าโครงบทเพลงของชาวฮิวนั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเป็นการแสดงความรู้สึกออกมาตามธรรมชาติ และมักจะดูแบบแผนได้ยาก บท เพลงของชาวฮิวจะมีข้อความแนวคิดที่ซ้ำๆ แต่เขียนออกมาด้วยคำที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังมีคำ สรรเสริญคำอธิษฐานปรากฏแทรกอยู่ทั่วๆ ไปในบทเพลง โดยบทเพลงของเดโบราห์ (วนฉ. 5:1-31) มี โครงสร้างดังต่อไปนี้

- ข้อ 1-12 จงสรรเสริญพระเจ้าเกิดประชาชนทั้งหลาย
- ข้อ 13-18 จงสรรเสริญพระเจ้าสำหรับบรรดาอาสาสมัคร
- ข้อ 19-23 สรรเสริญพระเจ้าสำหรับชัยชนะของพระองค์
- ข้อ 24-31 สรรเสริญพระเจ้าสำหรับหญิงผู้กล้าหาญ
- ข้อ 31 คำอธิษฐานปิด

4.2 ศึกษาโครงสร้าง (วนฉ. 4:1-10)

ผู้วิจัยศึกษาโครงสร้างตัวบท (วนฉ. 4:1-10) โดยการท้าวากยสัมพันธ์ (syntax) ซึ่ง เป็นการศึกษาวาดด้วยความสัมพันธ์ของคำในประโยค เป็นวิธีที่ดีในการศึกษาข้อพระคัมภีร์ โดยมีแนวคิดดังต่อไปนี้ 1) พิจารณาประเภทวรรณกรรม 2) ระบุคำที่เชื่อมโยง (คำสันธาน) 3) ค้นหาส่วนของคำที่พบบ่อยและ 4) ระบุการพัฒนาตัวบทของผู้แต่ง ภายในบริบท ด้วยวิธี

เหล่านี้จึงสามารถเข้าใจคำศัพท์ บริบทของผู้แต่งที่มีความหมายและสรุปความคิดของผู้เขียน โดยมีการใช้สัญลักษณ์เพื่อให้แยกประเภทของคำหรือประโยคต่างๆ ได้ทำได้ดังนี้

¹ ครั้นเอฮูดสิ้นชีวิตแล้ว

คนอิสราเอลก็ประพาศอีกในสายพระเนตรของพระเจ้า

² พระเจ้าจึงทรงชายเขาไว้ในมือของยาบิน กษัตริย์เมืองคานาอัน

ผู้ครอบครองอยู่ ณ กรุงฮาไซร์

แม่ทัพของท่านชื่อสิเสรา

เป็นชาวเมืองฮาโรเซธฮาโกอิม

³ แล้วคนอิสราเอลก็ร้องทุกข์ถึงพระเจ้า

เพราะว่ากษัตริย์ยาบินมีรถรบเหล็กเก้าร้อยคัน

และได้บีบบังคับคนอิสราเอลอย่างร้ายถึงยี่สิบปี

เมื่อไม่มีผู้วินิจฉัย คนอิสราเอลกลับไป
ทำบาป เขาจึงต้องรับโทษ เมื่อเขา
รับผิด พระเจ้าทรงจัดเตรียมผู้วินิจฉัย
เพื่อช่วยเขา

⁴ คราวนั้นผู้เผยพระวจนะหญิงคนหนึ่งชื่อเดโบราห์ ภรรยาของลับปีโดท

เป็นผู้วินิจฉัยคนอิสราเอลสมัยนั้น

⁵ นางเคยนั่งอยู่ใต้ต้นอินทผลัมเดโบราห์

ที่อยู่ระหว่างรามัท

และเบธเอลในแดนเทือกเขาเอฟราอิม

และคนอิสราเอลก็มาหานางที่นั่น

เพื่อให้ชำระความ

เดโบราห์เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงดี

⁶ นางใช้คนไปเรียกบาราคบุตรอาปีโนอัม

ให้มาจากเคเดชในนัฟทาลี

และกล่าวแก่เขาว่า

“พระเยโฮวาห์พระเจ้าของอิสราเอลมีได้ทรงบัญชาท่านหรือว่า”

‘ไปรวบรวมพลไว้ที่ภูเขาทาโบร์

จงเกณฑ์จากเผ่านัฟทาลี

และเผ่าเศบูลุนหนึ่งหมื่นคน

⁷ และเราจะชักนำสิเสราแม่ทัพของยาบิน

ให้มาพบกับเจ้าที่แม่น้ำคีโชน

พร้อมกับรถรบ

เดโบราห์เป็นผู้
มีความกล้าหาญ

และกองทหารของเขา

และเราจะมอบเขาไว้ในมือของเจ้า'

⁸บาราคจึงตอบนางว่า

“ถ้า मैंนางไปกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไป

ถ้า मैंนางไม่ไปกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ไม่ไป”

⁹นางจึงตอบว่า “ฉันจะไปกับท่านแน่

แต่ว่าทางที่ท่านไปนั้นจะไม่นำท่านไปถึงศักดิ์ศรี

เพราะว่าพระเจ้าจะขายอิสราเอลไว้ในมือของหญิงคนหนึ่ง”

แล้วนางเดโบราห์ก็ลุกขึ้นไปกับบาราคถึงเมืองเคเดช

เดโบราห์เป็นผู้
มีความประนีประนอม

¹⁰บาราคจึงเรียกเศบูลุนกับนัฟทาลีให้ไปที่เคเดช

มีคนหนึ่งหมื่นเดินตามขึ้นไป

และนางเดโบราห์ก็ไปด้วย

เดโบราห์เป็นผู้สนับสนุนที่ดี

คำอธิบาย

ตัวหนา : คำกริยา

ตัวเอียง : หมายถึงคนอิสราเอลพร้อมทั้งสรรพนามที่ใช้เรียกแทนถึงคนแอสราเอล เพื่อเป็นการเน้นย้ำว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นเรื่องของชนชาติอิสราเอล

ขีดเส้นใต้ : คือบาราค พร้อมกับสรรพนามที่เขาใช้เรียกแทนตนเอง และนางเดโบราห์ กล่าวถึงท่าน

วงรี : คำเชื่อม

ตัวหนาเอียงขีดเส้นใต้: คำสรรพนามแทนพระเจ้า

□ : ศัตรูของอิสราเอล

การขึ้นบรรทัดใหม่และย่อหน้า : ประโยครอง

— : เปลี่ยนเหตุการณ์

4.3 ศึกษาความหมายของคำ

การศึกษาโครงสร้างของพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:1-10 ความหมายของคำที่ผู้วิจัยเลือกมาทำการศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ ประกอบไปด้วย 2 คำที่น่าสนใจคือคำว่า “ต้นอินทผลัมเดโบราห์” และ “ชำระความ” ผู้วิจัยทำการศึกษาถึงความหมายของคำจากรากศัพท์เดิมคือภาษาฮีบรู เพราะเป็นภาษาที่ผู้เขียนพระธรรมผู้วินิจฉัยใช้เขียนบันทึก และศึกษาจากหนังสืออรรถาธิบาย และพระคัมภีร์ตอนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำที่เลือกมาได้มากยิ่งขึ้นดังนี้

4.3.1 “ต้นอินทผลัมเดโบราห์”

“ต้นอินทผลัมเดโบราห์” (วนฉ. 4:5) มาจากวลีภาษาฮีบรูว่า **דְּבֹרָה** (to'-mer) **דְּבֹרָה** (deb-o-raw) รากศัพท์ของคำว่า **דְּבֹרָה** (to'-mer) แปลว่า ต้นปาล์ม, เสา แต่ในภาษาไทยแปลว่าต้นอินทผลัม ซึ่งต้นอินทผลัมดังกล่าวมีชื่อเรียกเหมือนเดโบราห์ แสดงให้เห็นว่าคนอิสราเอลยกย่องนับถือเดโบราห์มากเพียงไร และยังแสดงให้เห็นว่าเดโบราห์ยินดีให้ทุกคนเข้าพบได้ ชาวอิสราเอลรู้ว่าจะหาเดโบราห์พบได้ที่ไหน ดังนั้น “ต้นอินทผลัมเดโบราห์” เปรียบเสมือนสถานที่ทำงานของเดโบราห์ที่ประจำอยู่ที่นี้ และใครก็ตามที่ปรารถนาจะพบเดโบราห์ เพื่อต้องการการช่วยเหลือ ต้องการคำตัดสิน หรือต้องการคำปรึกษา สามารถหาเดโบราห์พบได้ในสถานที่แห่งนี้

การที่เดโบราห์เลือกใช้ต้นอินทผลัมที่อยู่ระหว่างรามัทและเบธเอล เนื่องจากบริเวณนี้ถือเป็นหัวใจของประชาชนชาวอิสราเอลในแถบเทือกเขาเอเฟราอิมคือ เผ่ารูเบน และอิสสาคาร (วนฉ. 5:15) นอกจากนี้ยังพบว่าสถานที่เดียวกันนี้เป็นบริเวณที่ฝั่งศพของเดโบราห์ผู้เป็นพี่เลี้ยงของเรเบคาห์ (ปฐมก. 35:8) ซึ่งคนอิสราเอลรู้จักต้นอินทผลัมเดโบราห์ เป็นต้นไม้ที่ทุกคนเข้ามาถึงได้ เป็นสถานที่ที่นำความสุข ซึ่งอาจเรียกได้ว่า “ต้นไม้แห่งการคร่ำครวญ” (Allon bacuth) อัลโลนบาคูท หรือ “ต้นปาล์มแห่งการพักใจ” (วนฉ. 5:7) (ธีรกิจ สื่อสาร, 2005)

4.3.2 “ชำระความ”

“ชำระความ” (วนฉ. 4:5) ภาษาฮีบรู **מִשְׁפָּט** (mish-pawt') มีความหมายดังนี้

- 1) เป็นการพิพากษาคดีต่างๆ ขึ้นกับพระเจ้าและเป็นของพระเจ้า, การตัดสินมาจากพระเจ้าทั้งสิ้น (ฉธบ. 1:1, สภษ. 16:33) หรือเป็นการพิพากษาผ่านทางบุคคลที่พระเจ้าทรงเจิมตั้งไว้ ทรงเลือกให้ทำหน้าที่พิพากษา ซึ่งเป็นมาจากพระเจ้า (อพย. 28:29-30, วนฉ. 4:5, 2ชมอ. 15:2,6)

- 2) สถานที่, ที่นั่งศาลของการตัดสิน หรือศาลยุติธรรม (ฉธบ. 25:1, 1พกษ. 7:7, อสย. 28:6)
- 3) กระบวน, การขั้นตอน, การดำเนินคดีก่อนการตัดสิน (โยบ. 14:3, ปญจ. 11:9, 12:14, ยรม. 4:12)
- 4) คดีความหรือสาเหตุที่นำไปสู่การตัดสิน (อสย. 50:8, โยบ. 13:18, 23:4, 1พกษ. 3:11)
- 5) การตัดสินพิพากษาลงโทษ (1พกษ. 20:40, ปญจ. 8:5,6, ฉธบ. 17:11, 21:22)
- 6) การดำเนินการของการตัดสินใจโดยทั่วไป (ยรม. 7:5, อสค. 18:8, สดต. 119:84, 149:9)
- 7) เวลาของการตัดสิน (สดต. 1:5) (Bible.cc, 2563)

ซึ่งคำว่า “ชำระความ” มีรากศัพท์มาจากคำว่า “พิพากษา” **בִּשְׁפָט** (shaw-fat') แปลว่า ตัดสิน ปกครอง ผู้พิพากษา และผู้ช่วยผู้ ซึ่งกล่าวได้ว่าพระเจ้าเป็นผู้ปกครองจักรวาล พระองค์จึงเป็นผู้พิพากษาด้วย โดยปกติผู้ปกครองย่อมเป็นผู้ออกกฎหมายและบังคับใช้ นี่คือความหมายของการพิพากษาในพระคัมภีร์ ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม การพิพากษามีความหมายถึง “การปกครองที่ดี” อิสราเอลมีผู้วินิจฉัยเป็นผู้นำประเทศก่อนมีกษัตริย์ แต่พระเจ้าทรงเป็น “ผู้วินิจฉัยสูงสุด” พระองค์ทรงปกครองสรรพสิ่งทั้งปวง (คณะผู้เชี่ยวชาญของโลออนส์, 1994) และเมื่อกล่าวถึงผู้วินิจฉัยอิสราเอล พวกเขาคือผู้นำทางการทหารและพลเรือน รวมไปถึงกระบวนการยุติธรรมด้วย

4.4 ศีลศาสตร์

จากการศึกษาพระผู้ธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:1-10 พบว่ามีศีลศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 2 หัวข้อดังต่อไปนี้คือ

4.4.1 พระเจ้าทรงสัตย์ซื่อต่อประชากรของพระองค์

บทสรุปทั้งหมดของพระธรรมผู้วินิจฉัย คืออิสราเอลตกอยู่ในบาปต้องทนทุกข์ทรมาน พวกเขาจึงร้องขอความช่วยเหลือจากพระเจ้า พระเจ้าเมตตาส่งผู้วินิจฉัยมาในแผ่นดินและช่วยเขาให้รอดจากความทุกข์ยาก อิสราเอลดำเนินกับพระเจ้าตลอดชั่วชีวิตของผู้วินิจฉัยนั้น เมื่อผู้วินิจฉัยสิ้นชีวิตอิสราเอลก็กลับไปทำบาปครั้งแล้วครั้งเล่า การที่พระเจ้าไม่ทำลายชนชาติอิสราเอลแต่กลับช่วยพวกเขาออกจากความทุกข์ยากลำบากทุกครั้งที่พวกเขาร้องขอ ไม่ใช่เพราะความดีของประชาชนอิสราเอล แต่เพราะความเมตตาและความสัตย์ซื่อของพระเจ้าที่ทรงรักษาพระสัญญาให้อิสราเอลเป็นชนชาติของพระองค์

4.4.2 พระเจ้าเป็นจอมกษัตริย์ของชาวอิสราเอล

สมัยเริ่มเข้าสู่แผ่นดินคานาอันในสมัยของโยชูวา เขาทำลายกองทัพพันธมิตรของชาวคานาอัน แต่ไม่ได้กำจัดและขับไล่คนเหล่านั้นไปให้หมด คนท้องถิ่นคานาอันจึงยังคงอาศัยอยู่ในบางพื้นที่ซึ่งชาวอิสราเอลไม่ได้ครอบครอง (ยชว. 13:1 , วนฉ. 1:2-36) พระเจ้าจึงทรงใช้ชาวคานาอันที่รายล้อมชาวอิสราเอลอยู่นั้น ให้พวกเขาแข่งแกร่งขึ้นและเป็นศัตรูข่มเหงชนชาติอิสราเอลตลอดช่วงเวลาของผู้วินิจฉัย อิทธิพลของชาวคานาอันต่อจริยธรรม และสังคมของชาวอิสราเอล ส่งผลให้พวกเขาหลงผิด ทอดทิ้งพระเจ้าและพันธสัญญาที่พวกเขากระทำไว้กับพระเจ้า ไม่ยอมรับพระเจ้าผู้เป็นจอมกษัตริย์ของพวกเขา ซึ่งนำไปสู่การที่พวกเขาต้องการมีระบบกษัตริย์ปกครอง ดังนั้นการที่ชนชาติอิสราเอลไม่เชื่อฟังพระเจ้าและหันไปนมัสการรูปเคารพของชาวคานาอัน ส่งผลให้พวกเขาไม่ได้รับพระพรในการครอบครองดินแดนคานาอัน (วนฉ. 3:1-6)

4.5 ศึกษาเบื้องหลังบุคคล

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินเรื่องในพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:1-10 มีดังต่อไปนี้

4.5.1 เดโบราห์

พระเจ้าทรงเลือกสตรีผู้กล้าหาญชื่อเดโบราห์ให้เป็นผู้วินิจฉัยของอิสราเอลในเวลานั้น เรื่องนี้ทำให้เห็นพระคุณของพระเจ้า แต่ก็แสดงความอดสูของชาวอิสราเอลด้วย เพราะพวกเขาอยู่ในสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่และต้องการผู้นำที่เป็นผู้ชายเท่านั้น ในพระธรรมอิสยาห์บทที่ 3:12 กล่าวว่า “ส่วนชนชาติของเรา เด็กๆ เป็นผู้บีบบังคับเขา และผู้หญิงปกครองเหนือเขา” จากพระธรรมตอนนี้ทำให้ทราบว่าเหตุที่พระเจ้าทรงเลือกผู้หญิงขึ้นมา นำชนชาติอิสราเอล เพราะพระเจ้าปฏิบัติกับพวกเขาเหมือนเด็ก ซึ่งหากจะกล่าวถึงชีวิตด้านจิตวิญญาณก็เป็นเช่นนั้นจริง เพราะพวกเขาหลงลืมพระเจ้าผู้ผู้นำพวกเขา ออกมาจากการเป็นทาสที่อียิปต์และเป็นผู้ดูแลพวกเขาตลอดการอพยพจนเข้าสู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้า พระเจ้าผู้ที่พวกเขาทำพันธสัญญากับพระองค์ว่าจะปรนนิบัติรับใช้แต่เพียงผู้เดียว พระเจ้าผู้เป็นจอมทัพ เป็นพระมหากษัตริย์ของพวกเขา พวกเขาหลงลืมพระองค์และหันไปปรนนิบัติรับใช้พระของชาวคานาอันที่พวกเขาเข้าไปอาศัยอยู่ในแผ่นดินนั้น จึงทำให้พวกเขามีจิตใจที่ตกต่ำลง และรับซึ่งความทุกข์ยาก และนี่เองอาจส่งผลให้พระเจ้าต้องเลือกผู้วินิจฉัยที่เป็นผู้หญิงที่แม้พวกเขามองว่าอ่อนแอ แต่พระเจ้าก็สามารถกระทำกิจอันยิ่งใหญ่ผ่านเดโบราห์ผู้นี้ได้

เดโบราห์ (דְּבוֹרָה) แปลว่า “ผึ้ง” จากพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:4 ได้กล่าวถึงเดโบราห์ว่า เดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะหญิงและผู้วินิจฉัยที่มาจากเผ่าเอฟราอิม และเป็นภรรยาของลัปีโดท

(แปลว่า “โคมไฟ”) ซึ่ง ปรักาย นนทวาสิ และชยันต์ ธิรัญพันธ์ (2533) ได้กล่าวถึงความหมายคำว่า ภรรยาของลัทธิโคมไฟแปลว่า ผู้หญิงแห่งความปรารถนาด้วย เดโบราห์เป็นผู้นำของอิสราเอลในเวลานั้น เดโบราห์มีหน้าที่นำประชากรของพระเจ้าในการออกรบ ยิ่งไปกว่านั้นเดโบราห์มีอิทธิพลต่อพวกเขาในการใช้ชีวิตเพื่อพระเจ้าหลังจากที่การรบที่สิ้นสุดลง บุคลิกภาพของเดโบราห์ดึงดูดประชาชนทำให้บาราคและประชาชนเคารพนับถือ นอกจากนี้หน้าที่หลักของเดโบราห์ก็คือ สนับสนุนให้ประชาชนชาวอิสราเอลเชื่อฟังพระเจ้า

Ambrose (c.339-397) ผู้เป็นบิชอปแห่งเมืองมิลาน ได้กล่าวถึงเดโบราห์ว่า “เดโบราห์ไม่เพียงแต่เทียบกับผู้วินิจฉัยคนอื่นๆ แต่เหนือกว่ามากที่สุดเพราะไม่พบความผิดในหน้าที่การงานของเดโบราห์ ในขณะที่ผู้วินิจฉัยส่วนใหญ่เป็นสาเหตุของบาปเล็กๆ น้อยๆ สำหรับประชาชน” เขาคิดว่าเรื่องราวของเดโบราห์ได้รับการบอกเล่าว่า “ผู้หญิงไม่ควรถูกขัดขวางจากการกระทำที่กล้าหาญโดยดูจากความอ่อนแอของเพศหญิง ผู้นำกองทัพและเป็นผู้เลือกนายพลและนำมาซึ่งชัยชนะ” ดังนั้นจึงไม่ควรตัดสินที่เพศแต่ให้ดูที่การกระทำที่กล้าหาญของเดโบราห์ (Cundall, 1968)

4.5.2 บาราค

บาราค (בָּרַק) แปลว่า “ฟ้าแลบ” พระคัมภีร์ไม่ได้กล่าวว่าบาราคคือผู้วินิจฉัย ซึ่งเป็นการอธิบายว่าทำไมเขาจึงต้องรับคำสั่งจากเดโบราห์ผู้นำซึ่งพระเจ้าทรงแต่งตั้งในแผ่นดิน บาราคมาจากเผ่านัฟทาลี บาราคได้รับคำสั่งว่า “พระเยโฮวาห์พระเจ้าของอิสราเอลมิได้ทรง บัญชาท่านหรือว่า ไปรวบรวมพลไว้ที่ภูเขาทาโบร์ จงเกณฑ์จากเผ่านัฟทาลีและเผ่าเศบูลุนหนึ่งหมื่นคน และเราจะชักนำสิเสราแม่ทัพของยาบินให้มาพบกับเจ้าที่แม่น้ำ คีโชน พร้อมกับบรรดาระบและกองทหารของเขา และเราจะมอบเขาไว้ในมือของเจ้า” (วนฉ. 4:6-7) แต่บาราคมีความลังเลเมื่อได้รับคำสั่งว่าพระเจ้าต้องการให้เขาทำอะไร เขาจึงตอบสนองด้วยการต่อรองให้เดโบราห์ไปกับเขาด้วย การตอบสนองของบาราคเป็นหลักฐานที่บ่งบอกว่าเขาขาดความเชื่อ ผลคือในชัยชนะจากสงครามเขาไม่ได้รับการยกย่อง ไม่ได้รับศักดิ์ศรี เพราะว่าพระเจ้าชายสิเสราไว้ในมือของหญิงคนหนึ่งคือ “ยาเอล” ซึ่งเป็นไปตามคำทำนายของเดโบราห์ (วนฉ. 4:9)

4.5.3 ยาเอล

ยาเอล (יָאֵל) มีความหมายว่า “แพะภูเขา” ยาเอลเป็นภรรยาของเฮเบอร์คนเคไนต์ เฮเบอร์ผู้นี้ได้แยกตัวออกจากคนเคไนต์ไปตั้งถิ่นที่อยู่ใกล้เมืองคาเดช ครอบครัวของเฮเบอร์มีสัมพันธไมตรีที่ดีกับกษัตริย์ยาบินผู้เป็นกษัตริย์เมืองฮาโฮอร์ (วนฉ. 4:1,17) เหตุนี้เองแม่ทัพสิเสราจึงวางใจเข้ามาขอพักที่เต็นท์ของยาเอล ยาเอลก็ต้อนรับสิเสราอย่างดี โดยเอาผ้าห่มมาคลุมตัวให้พร้อมทั้งเอาถุงนมให้ดื่ม สิเสราบอกให้ยาเอลเผ่าที่ประตูดั้นที่คอยปกป้องเขา เนื่องจากเขาคงต้องการพักผ่อนเพราะ

เหน็ดเหนื่อยจากการสู้รบและการหลบหนี แต่เมื่อเขาหลับยาเอลก็ได้ฆ่าเขาให้ตายด้วยหลักซึ่งเด็นท์ ซึ่งสาเหตุที่ยาเอลฆ่าลีสราเอลนั้นคาคาการณ์ได้ว่า ยาเอลได้รับอิทธิพลความเชื่อมาจากอิสราเอล เพราะครอบครัวอยู่ใกล้ชิดกับคนอิสราเอล จึงเห็นคนอิสราเอลได้รับความทุกข์ทรมานจากการถูกกดขี่ข่มเหง จากกษัตริย์ยาบินเป็นเวลากว่า 20 ปี ยาเอลจึงพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือชาวอิสราเอล ซึ่งเป็นไปตามแผนการของพระเจ้าตามคำทำนายของเดโบราห์ (วนฉ. 4:9) และยาเอลเองเป็นสตรีที่ถูกยกย่องว่าเป็นสตรีที่นำสรรเสริญที่สุดในบทเพลงของเดโบราห์ (พูนสุข เศรษฐโสภณกุล, 2008)

4.5.4 ลีสรา

ลีสรา (לִישָׁרָ) เป็นชาวเมืองฮาโรเซธฮาโกอิม ผู้เป็นแม่ทัพของกษัตริย์ยาบิน และท่านยังเป็นผู้นำกองทัพคานาอัน พร้อมด้วยรถรบเหล็กเก้าร้อยคัน ซึ่งถือว่าเป็นกองกำลังที่ยิ่งใหญ่และทรงพลังมากที่สุด กษัตริย์ยาบินและลีสราจึงกดขี่ข่มเหงประชาชนชาวอิสราเอลได้โดยไม่มีใครกล้าต่อกรเป็นเวลาถึง 20 ปี ทำให้อิสราเอลอยู่อย่างระแวงและสิ้นหวัง จนเมื่อพวกเขาร้องทูลต่อพระเจ้า พระเจ้าจึงส่งผู้วินิจฉัยเพื่อมาช่วยกู้พวกเขา (วนฉ. 4:3) เมื่อลีสราทราบข่าวการรวมพลของอิสราเอล ท่านจึงเรียกรถรบทั้งหมดของท่านออกมา เป็นรถเหล็กเก้าร้อยคัน รวมกับเหล่าทหารทั้งหมดที่ไปด้วยยกไปจากเมืองฮาโรเซธฮาโกอิมไปถึงแม่น้ำคิโซน (วนฉ. 4:12-13) เพื่อออกทำการสู้รบกับคนอิสราเอล ซึ่งรถรบเหล็กที่พวกเขามีนั่นเป็นอาวุธที่หนักแล้วและทรงพลังมากในสมัยนั้น รถรบบางคันมีใบมีดคมกริบต่อออกมาจากล้อเพื่อตัดขาทหารเดินเท้าให้พิการ พวกเขาจึงเป็นกองทัพที่หนักแล้ว และด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงกดขี่ข่มเหงชาวอิสราเอลได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากชาวอิสราเอลไม่มีอาวุธครบมือและรถรบเหล็กอย่างเช่นคานาอัน พวกเขาจึงเสียเปรียบชาวคานาอันอย่างมาก แต่แม้ว่ากองทัพของชาวคานาอันจะยิ่งใหญ่เกรียงไกร มีกองกำลังจำนวนมาก พร้อมอาวุธที่นำเกรงขาม แต่ถึงกระนั้นพวกเขาไม่อาจต้านทานพระเจ้าและไม่สามารถเอาชนะพระเจ้าได้ และจุดจบของชีวิตลีสรานี้ก็ถูกฆ่าด้วยหญิงสาว ซึ่งเป็นการสิ้นชีวิตอย่างไม่สมศักดิ์ศรีในฐานะผู้นำกองทัพทหารสูงสุดของคานาอัน

4.5.5 กษัตริย์ยาบิน

ยาบินกษัตริย์แห่งคานาอัน ผู้ครอบครองอยู่ ณ กรุงฮาไซร์ (วนฉ. 4:2) คำว่า “ยาบิน”(יָבִין) อาจเป็นตำแหน่ง เป็นชื่อกษัตริย์ หรือเป็นชื่อราชวงศ์ของเมืองฮาไซร์ (เช่น “ฟาโรห์” สำหรับกษัตริย์แห่งอียิปต์) เมืองฮาไซร์นี้เป็นป้อมเมืองในอาณาเขตของนัฟทาลีประมาณ 10 ไมล์ (15 กิโลเมตร) ทางตอนเหนือของทะเลกาลิลีใกล้กับพรมแดนอิสราเอล-เลบานอน ซึ่งครั้งหนึ่งเมืองนี้เป็นเมืองที่ทรงพลังมากที่สุดของคานาอัน ในสมัยของโยชูวา ยาบินกษัตริย์ฮาไซร์เคยระดมกำลังพันธมิตรฝ่ายเหนือมาจัดการกับอิสราเอลผู้บุกรุก แต่โยชูวากลับบุกเข้าโจมตีก่อนแบบสายฟ้าแลบที่ช่วยเมโรม และ

ได้ชัยชนะ โยชูวาได้เผาเมืองฮาโธร์ (ยชว. 11:13) แต่ชาวคานาอันได้สร้างเมืองนี้ขึ้นใหม่แล้วเข้าไปอาศัยอยู่ด้วยกองทัพใหญ่โตและรถรบเหล็กเก้าร้อยคัน ยาบินจึงมีอำนาจเข้มแข็งขึ้นอีกในแผ่นดินคานาอันนี้ เพราะอิสราเอลไม่ได้ขับไล่ชาวคานาอันออกไปให้หมดในคราวที่เข้ายึดครองแผ่นดินคานาอัน จึงทำให้คนเหล่านี้จึงรวมตัวกันยึดอำนาจกลับมาได้อีกครั้ง ถ้าอิสราเอลเชื่อฟังพระเจ้าตั้งแต่แรกและขับไล่ชาวคานาอันออกไป เขาอาจไม่ต้องประสบกับความทุกข์ยากจากการกดขี่ของศัตรูดังที่เกิดขึ้นในพระธรรมผู้วินิจฉัยนี้

4.6 ศึกษาเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ในการศึกษาเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นการกลับไปศึกษาถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชนชาติอิสราเอลถึงความเป็นมาของพวกเขา สมัยก่อนที่พวกเขาเข้าสู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้ากระทั่งเขาเข้าสู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้าจนถึงยุคผู้วินิจฉัย ซึ่งเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของชนชาติอิสราเอลกับพระเจ้า ตลอดจนการปกครอง วิถีชีวิตของพวกเขาดังนี้

4.6.1 อิสราเอลสมัยสหพันธ์ 12 เผ่า

เมื่อคนอิสราเอลเข้าสู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้าคือแผ่นดินคานาอัน พวกเขาครองแผ่นดินนี้ในแบบสหพันธ์ 12 เผ่า โดยมีพระเจ้าทรงเป็นมหากษัตริย์ และอิสราเอล 12 เผ่าเป็นประชากร ซึ่งเป็นสหพันธ์เผ่าอิสราเอลที่ได้มาจากถิ่นทุรกันดารคือ ซีนาย โดยตั้งอยู่บนฐานของความเชื่อสำคัญ 3 ประการคือ

1. **การทรงเลือก** ในประวัติศาสตร์อิสราเอลก็ดี หรือในพระคัมภีร์ก็ดี ปรากฏเด่นชัดว่าพระเจ้าทรงเลือกอิสราเอล ฉะนั้นตลอดเวลาอิสราเอลเข้าใจเสมอว่าพระเจ้าทรงเลือกพวกเขาเท่านั้น เขาเป็นชนชาติพิเศษชนชาติเดียว หลักสำคัญของความเชื่อเรื่องการทรงเรียกนี้คือการที่พระเจ้าทรงเลือกอับราฮัมปฐมบุรุษและบุตรหลานของอับราฮัมต่อๆ มา การทรงเลือกและการเข้าพันธสัญญา จึงเป็นที่มาของการที่อิสราเอลเข้าใจตนเองและเข้าใจพระเจ้าตั้งแต่เริ่มแรก การทรงเลือกถือเป็นรากฐานหนึ่งในการนมัสการพระเจ้าตั้งแต่สมัยแรก
2. **พระสัญญาของพระเจ้าต่อบรรพบุรุษ** อิสราเอลได้รับการสั่งสอนและถ่ายทอดมาว่าพระเจ้าทรงสัญญาและทรงกระทำพันธสัญญากับอับราฮัม อิสอัค และยาโคบ 3 ประการคือ 1) เขาจะเป็นชนชาติใหญ่ 2) เขาจะได้แผ่นดินคานาอันเป็นประเทศของเขา 3) เขาจะเป็นชนชาติ

ของพระเจ้าที่พระองค์ทรงเลือกสรรไว้โดยเฉพาะเพื่อพระราชกิจของพระองค์ เขาจะรับพระพรและจะนำพระพรไปสู่ชนชาติอื่นๆ

3. **การทรงไถ่** ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของพวกเขาเอง เขาเห็นการทรงไถ่ของพระเจ้าด้วยตาของพวกเขาเอง เขาเห็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เห็นความตายของกองทัพของอียิปต์ที่ไล่ตามพวกเขา มาในวาระสุดท้ายพวกเขาได้เห็นทะเลแหวกจนพวกเขาเดินข้ามไปได้ เขาเห็นพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่พระเจ้าทรงโอบอุ้มเขาออกจากอันตราย พระองค์ทรงปลดเขาออกจากฐานะทาส ทรงยกย่องพวกเขาให้เป็นประชากรของพระองค์

สหพันธ์ 12 เผ่าของอิสราเอลคือเผ่าต่างๆ ที่เป็นบุตรหลานและเชื้อสายของบุตรทั้ง 12 คนของยาโคบ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ที่มาจากอียิปต์ ฮารานและผู้ที่อยู่ในคานาอันและคนต่างชาติที่สมัครใจมาอยู่ภายใต้ร่มพระคุณของพระเจ้า และโดยพันธสัญญาที่เซเคม เขาทั้งหลายจึงกลายเป็นสหพันธ์ 12 เผ่า เป็นชนชาติอิสราเอลและคานาอัน คือประเทศของอิสราเอล

4.6.2 ระบบของสหพันธ์ 12 เผ่า

เผ่าทั้ง 12 เผ่าเมื่อเข้าแผ่นดินคานาอันก็แยกย้ายกันไปอยู่ในของตน แต่บางพื้นที่ก็มีชนชาติอื่นที่อิสราเอลยังไม่ได้กำจัดไปอยู่ชั้นกลางระหว่างเผ่าของอิสราเอล ทำให้การดูแลเป็นไปอย่างอิสระของแต่ละเผ่า แต่ศูนย์รวมชีวิตของสหพันธ์ 12 เผ่าคือการมีพระเจ้าองค์เดียวกันที่เป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อเผ่าไหนถูกรุกราน ทุกเผ่าจะช่วยกัน และทั้ง 12 เผ่า มีศูนย์กลางที่ทุกเผ่าจะมาพบกับเพื่อนมัสการพระเจ้าทุกปี

4.6.3 ชีวิตของสหพันธ์ 12 เผ่า

- 1) **พระเจ้าทรงเป็นพระมหากษัตริย์** หีบพันธสัญญาคือบัลลังก์ของพระองค์ เมื่อหีบพันธสัญญาตั้งอยู่ที่ไหนพระเจ้าทรงสถิตที่นั่น ทุกปีประชากรของพระเจ้ามาเข้าเฝ้าพระองค์ที่เต็นท์นัดพบ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ทุกคนมารื้อฟื้นความสัมพันธ์กับพระเจ้า และเป็นพื้นที่ที่เผ่าต่างๆ มาพบกันเพื่อตัดสินความ หรือเป็นพื้นที่ที่ 12 เผ่าหารือร่วมกัน ทั้ง 12 เผ่าจึงมีความผูกพันกับพระเจ้าอย่างใกล้ชิด เมื่อมีสงครามพวกเขาจะทูลถามพระเจ้าและเชิญหีบพันธสัญญาของเจ้านำหน้าเขาในการรบ เพราะพระเจ้าคือพระเจ้าจอมโยธาแม่ทัพของพวกเขา
- 2) **อิสราเอลคือประชากรของพระเจ้า** อิสราเอลเป็นคู่พันธสัญญาของพระเจ้า พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ในแผ่นดินที่พระเจ้าประทานให้เขา โดยมีเงื่อนไขว่า เขาจะต้องซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อพระเจ้านมัสการพระเจ้าแต่เพียงผู้เดียว หากเขาหันไปนมัสการพระอื่นถือว่ากบฏ และต้องได้รับโทษ

ที่ระบุไว้ในพันธสัญญา โทษนั้นจะเกิดแก่แผ่นดินที่เขาอาศัย หรือเขาอาจถูกเนรเทศไปยังแผ่นดินของศัตรู แต่ในทางกลับกัน ถ้าเขาเชื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อพระเจ้า เขาจะได้รับพระพร คือความสุข ความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในแผ่นดินที่พระเจ้าทรงประทานให้

- 3) **การนมัสการ** ศูนย์กลางของการนมัสการมีเพียงแห่งเดียวคือ ที่ซึ่งหีบพันธสัญญาตั้งอยู่ อิสราเอลจะมานมัสการพระเจ้าปีละ 3 ครั้ง คือ ในเทศกาลขนมปังไร้เชื้อ เทศกาลสัปดาห์ และเทศกาลเลี้ยงฉลองการเก็บผลผลิตปลายปี ซึ่งการนมัสการถือเป็นการรื้อฟื้นความจำเพื่อระลึกถึงประวัติศาสตร์ที่พระเจ้ากระทำแก่พวกเขา การนมัสการไม่ได้เป็นเพียงการถวายขอบพระคุณเท่านั้น แต่เป็นการถวายตัวต่อพระเจ้าตามพระสัญญา คืออิสราเอลจะเป็นประชากรที่เชื่อสัตย์ต่อพระเจ้า และมีชีวิตที่เป็นของพระองค์โดยสิ้นเชิง
- 4) **พระบัญญัติของพันธสัญญา** ชาวอิสราเอลมีบัญญัติของพระเจ้าเป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติต่อพระเจ้าและในการดำเนินชีวิต เนื่องจากพวกเขาต้องก้าวสู่ดินแดนคานาอันและต้องปรับตัวหลายอย่าง ทั้งเรื่องของการทำกสิกรรมด้วย ชาวคานาอันจะมีพิธีขอพระบารมีในการช่วยเขาเรื่องกสิกรรม แล้วชาวอิสราเอลที่เข้าไปอยู่ที่นั่นต้องปฏิบัติตัวอย่างไร ดังนั้นพระบัญญัติจึงเป็นตัวบอกว่าพวกเขาจะดำเนินชีวิตที่ถูกต้องกับพระเจ้าได้อย่างไร (กมล อารยะประทีป, 1992)

4.6.4 อิสราเอลสมัยของผู้วินิจฉัย

- 1) สงครามเป็นประเด็นใหญ่ในพันธสัญญาเดิม แม้บัญญัติของพระเจ้าจะปกป้องชีวิต และต่อต้านการฆาตกรรมอย่างเด็ดเดี่ยว แต่เนื่องด้วยพระเจ้าทรงผูกพันกับชนชาติหนึ่งอย่างแนบแน่นคือชนชาติอิสราเอล พวกเขาอยู่ในสภาวะถูกคุกคาม หลังจากอิสราเอลอพยพออกจากอียิปต์ โมเสสร้องสรรเสริญว่า “พระเจ้าทรงเป็นนักรบ” (อพย. 15:3) ต่อมาเมื่ออิสราเอลเตรียมตัวเข้าไปในคานาอัน พระเจ้าตรัสกับพวกเขาว่าพระองค์จะทรงสู้รบแทนพวกเขา “พระเยโฮวาห์พระเจ้าของท่านเสด็จไปกับท่าน ทรงต่อสู้ศัตรูของท่านเพื่อท่านจะประหารชัยชนะแก่ท่าน” (ฉธบ. 20:4) ดังนั้นคนคานาอันจำต้องถูกทำลายให้หมดสิ้น การสู้รบที่เกิดขึ้นจึงเป็น “สงครามศักดิ์สิทธิ์” (Holy War) ซึ่งเป้าหมายสูงสุดคือสันติภาพและสวัสดิภาพ อิสราเอลควรไว้วางใจและเชื่อฟังพระเจ้า ถ้าหากพวกเขาหลงลืมและทอดทิ้งพระเจ้าแล้วนั้น ศัตรูของพวกเขาเองจะเป็นฝ่ายชนะ และนี่เองคือหลักใหญ่ใจความของพระธรรมผู้วินิจฉัย ซึ่งในการออกรบ แม้อิสราเอลมีเพียงดาบ ธนู แต่อิสราเอลสามารถบุกเข้าคานาอันและยึดพื้นที่ภาคต่างๆ ทุกภาค แม้หลายแห่งจะต้องอยู่ปะปนกับเจ้าของถิ่นเดิม แต่อิสราเอลก็ได้คานาอัน

เป็นที่อยู่อาศัยของตน และส่วนที่ยังไม่ได้พระเจ้าทรงสัญญาว่าจะให้ในเวลาต่อมา เหตุที่พวกเขาบางคนไม่ใช่เพราะความสามารถ ความดี ความเก่ง หรือความอ่อนแอของศัตรู แต่การรบของชนชาติอิสราเอลพวกเขามีพระเจ้าเป็นจอมทัพและพระเจ้าทรงทำการรบกับพวกเขาด้วย

- 2) รูปแบบการปกครอง อิสราเอลอยู่กันเป็นสหพันธรัฐ 12 เผ่า มีการปกครองตนเองอย่างอิสระในแต่ละเผ่า ไม่มีรัฐบาลกลาง ไม่มีเมืองหลวง แต่มีพระเจ้าเป็นมหากษัตริย์ มีทิวพันธสัญญาเป็นศูนย์กลางของการนมัสการพระเจ้า แม้การปกครองจะเป็นไปได้อย่างหลวมๆ แต่ทั้ง 12 เผ่าก็ดำรงความเป็นชาติมากกว่า 200 ปีและจะดำรงต่อไป
- 3) ความพ่ายแพ้ ที่เกิดขึ้นกับอิสราเอล การตกเป็นเมืองขึ้นของศัตรูหรือการถูกข่มเหงต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับพวกเขา ซึ่งข้อสังเกตที่เกิดขึ้นในพระธรรมผู้วินิจฉัยจะพบวลีที่บอกว่า “พระเจ้าจึงทรงขายเขาไว้ในมือของ...” (วนฉ. 2:14; 3:8; 4:2; 6:1; 10:7) ทั้งที่พวกเขาควรอยู่ในแผ่นดินทรงสัญญาของพระเจ้าอย่างสุขสบายแต่ทำไมพวกเขาต้องอยู่อย่างทุกข์ทน นั่นเป็นเพราะว่าอิสราเอลเข้าทำพันธสัญญากับพระเจ้า พวกเขาได้รับฐานะใหม่คือเป็นประชากรของพระเจ้า และมีพระเจ้าเป็นพระมหากษัตริย์ของพวกเขาแต่เพียงพระองค์เดียว แต่อิสราเอลกระทำตนเหมือนไม่มีพระเจ้าเป็นพระมหากษัตริย์ เห็นได้จากประโยคในพระธรรมผู้วินิจฉัย “ในสมัยนั้นยังไม่มีกษัตริย์ในอิสราเอล ทุกคนก็กระทำตามที่ตนเองเห็นชอบ” ซึ่งมีตัวอย่างจากพระธรรมผู้วินิจฉัย 17:1-21:25 อยู่ 4 เรื่องคือ

1. ครอบครัวหนึ่งของเผ่าเอฟราอิมชื่อมีคาห์ เขาสร้างรูปเคารพและตั้งบุตรของตนเป็นปุโรหิต ซึ่งการกราบไหว้รูปเคารพอื่นแทนพระเจ้าถือเป็นสิ่งที่ร้ายแรงมาก (วนฉ. 17:1-6)
2. คนตระกูลเลวีคนหนึ่ง เดินทางมาพบการกระทำผิดนั้น (ตามข้อ 1) เขายอมทิ้งศักดิ์ศรีของตระกูลเลวี โดยเห็นแก่เงินทองความสุขสบายที่คาดว่าจะได้รับ มาเป็นปุโรหิตของลัทธิไหว้รูปเคารพ (วนฉ. 17:7-13)
3. คนเผ่าดานได้ปล้น ขโมยสิ่งที่มีค่าสร้างขึ้น และนำปุโรหิตซึ่งเป็นของเขามาด้วย ไปสร้างเมืองใหม่ของตน พร้อมกราบนมัสการสิ่งเหล่านั้น (วนฉ. 18:1-31)
4. เกิดเรื่องของการสมสู่ระหว่างชายกับชาย และการข่มขืนทำร้ายและทำลายผู้หญิงอย่างทารุณ (วนฉ. 19:1-30)

จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น อิสราเอลพวกเขามีพระเจ้าเป็นมหากษัตริย์ของพวกเขา แต่พวกเขาทำตามใจของตนเอง หลงลืมพันธสัญญาที่กระทำไว้กับพระเจ้า ไปกราบไหว้รูปเคารพ สร้างรูปเคารพ ยอมให้ตนเองเป็นทาสของรูปเคารพทั้งที่พระเจ้าทรงไถ่เขาออกมา

จากสภาพทาสแล้ว ทั้งยังทำบาปที่น่าสะอิดสะเอียนคือการที่ชายอยากสมสู่กับชาย แต่การที่
 ช่มชืดทารุณกับผู้หญิง พวกเขาหมิ่นประมาท และหลู่พระเกียรติของพระเจ้าอย่างมาก
 เพราะเหตุนี้เองอิสราเอลจึงตกอยู่ในภาวะวิกฤต

4.7 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเดโบราห์ พบว่ามีผู้ศึกษาเปรียบเทียบชีวิต
 ของเดโบราห์และบุคคลสำคัญของอิสราเอลที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก ชื่อของเดโบราห์ถูกนำมา
 เปรียบเทียบกับบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ของประวัติศาสตร์ของชนชาติอิสราเอล คือโมเสสผู้นำชนชาติอิสราเอล
 อพยพออกจากแผ่นดินอียิปต์สู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้าคือคานาอัน และยังได้เปรียบเทียบ
 เดโบราห์กับพี่สาวของท่านคือมีเรียม เชื่อว่าเดโบราห์มีชีวิตคล้ายคลึงกับบุคคลทั้งสองท่านดังนี้

4.7.1 เปรียบเทียบชีวิตโมเสสและเดโบราห์

เดโบราห์เป็นผู้วินิจฉัยและการพิพากษาของเดโบราห์เป็นคำเดียวที่ใช้อธิบายโมเสส (อพย.
 18:33) และซามูเอล (1 ซมอ. 17:6) เช่นเดียวกับผู้ปกครอง (rulers) หรือผู้วินิจฉัยที่ได้รับการแต่งตั้ง
 ทั่วเผ่าอิสราเอล (ฉบ. 16:18-20) ให้พวกเขาเป็นผู้ทำหน้าที่แทนพระเจ้า (ฉบ. 17:12) เดโบราห์ใช้อำนาจคล้ายกับโมเสส ทำให้ถูกมองภาพว่าเดโบราห์คือโมเสสคนที่สอง (Hicks, 2562)

การกระทำ	โมเสส	เดโบราห์
ตัดสิน	อพยพ 18:13	ผู้วินิจฉัย 4:4
ประชากรมาพบเขา	อพยพ 18:13	ผู้วินิจฉัย 4:5
กล่าวถ้อยคำของพระเจ้า	อพยพ 7:16	ผู้วินิจฉัย 4:6
เป็นผู้เผยพระวจนะ	เฉลยธรรมบัญญัติ 18:5	ผู้วินิจฉัย 4:4
รับการอวยพร	อพยพ 39:43	ผู้วินิจฉัย 5:24
การแช่งสาป	เฉลยธรรมบัญญัติ 27:15	ผู้วินิจฉัย 5:23
ทั้งสองมีนายพลทหาร	โยชูวา	บาราค
สั่งสอนอิสราเอลเกี่ยวกับวิถีกำจัดศัตรู	อพยพ 14:14	ผู้วินิจฉัย 4:6
ท่านทำให้ศัตรูตกอยู่ในความหวาดกลัวและหนีไป	อพยพ 14:24	ผู้วินิจฉัย 4:15

การกระทำ	โมเสส	เดโบราห์
ชัยชนะของพระเจ้าได้รับการบอกเล่า เป็นร้อยแก้ว	อพยพ 14	ผู้วินิจฉัย 4
สรรเสริญพระเจ้าผ่านบทเพลง	อพยพ 15	ผู้วินิจฉัย 5
นำผู้คนในการนมัสการ	อพยพ 15:1 (& มีเรียม)	ผู้วินิจฉัย 5:1 (& บาราค)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบชีวิตโมเสสและเดโบราห์

จากพระธรรมเฉลยธรรมบัญญัติบทที่ 18:15,18 พระเจ้าทรงสัญญาจะประทาน ผู้เผยพระวจนะอย่างโมเสส โมเสสได้กล่าวไว้ในพระธรรมตอนนี้ว่า “พระเยโฮวาห์พระเจ้าของท่านจะโปรด ให้ผู้เผยพระวจนะอย่างข้าพเจ้านี้เกิดขึ้น ในหมู่พวกท่านจากพี่น้องของท่าน ท่านทั้งหลายจงเชื่อฟังเขา เราจะโปรดให้บังเกิดผู้เผยพระวจนะ อย่างเจ้าในหมู่พวกพี่น้องของเขา และเราจะใส่ถ้อยคำของเราในปากของเขา และเขาจะกล่าวบรรดาสิ่งที่เราบัญชาเขา ในวันนั้นแก่ประชาชนทั้งหลาย”

จากตารางข้างต้น (ตารางที่ 1 เปรียบเทียบชีวิตโมเสสและเดโบราห์) และจากพระธรรมเฉลยธรรมบัญญัติบทที่ 18:15,18 เน้นให้เข้าใจว่าเดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะที่คล้ายกับโมเสส แม้เดโบราห์จะเป็นผู้หญิง ซึ่งเป็นเพศที่คนอิสราเอลในเวลานั้นยากที่จะยอมรับให้เป็นผู้นำได้ แต่สำหรับพระเจ้าแล้ว ไม่ว่าจะเป็เพศใดหรือเป็นใคร อ่อนวัยหรืออาวุโส หากพระเจ้าเรียกใช้เขาหรือเธอ และหากเขาหรือเธอยอมให้พระเจ้าใช้ พระเจ้าสามารถทำพันธกิจของพระองค์ให้สำเร็จผ่านชีวิตของคนเหล่านั้นที่พระเจ้าทรงเลือกได้

4.7.2 มีเรียม

มีเรียมเป็นบุตรสาวคนโตของอัมรามและโยเคเบต มีเรียมเติบโตในสมัยที่ชนชาติอิสราเอลทนทุกข์ขมขื่นเพราะต้องตกเป็นทาสของอียิปต์ เวลานั้นคนอิสราเอลไม่มีความหวังสำหรับอนาคตขาดแคลนอาหารและยังต้องถูกนายทาสอียิปต์กดขี่ข่มเหงทำงานหนักสารพัด กษัตริย์ฟาโรห์ด้วยความกลัวชนชาติอิสราเอลเนื่องจากมีพวกเขาจำนวนมาก ท่านจึงได้ออกคำสั่งให้เอาเด็กทารกที่เป็นชายทุกคนในครอบครัวอิสราเอลไปถ่วงน้ำเสียทันทีที่เกิดขึ้น

มีเรียมมีน้องชายอยู่สองคน คนแรกคืออาโรน คนที่สองคือโมเสส อัมรามและโยเคเบตได้ปฏิเสธคำสั่งฟาโรห์เขาได้ซ่อนหนูน้อยโมเสสทันทีที่เขาเกิดมา ทั้งครอบครัวจะต้องช่วยกันปกปิดเรื่องนี้ไม่ให้ใครทราบ เมื่อไม่สามารถปกปิดเรื่องนี้ได้อีกต่อไป มารดาของโมเสสนำเขาใส่ตะกร้าแล้วนำไปซ่อนไว้ที่กอปรีอิมแม่น้ำไนล์โดยให้มีเรียมผู้เป็นพี่สาวเฝ้าดูอยู่ เมื่อเห็นว่าธิดาฟาโรห์มาพบโมเสสเห็นเขาแล้วสงสาร มีเรียมจึงออกมาปรากฏตัวกับธิดาฟาโรห์และทูลนางด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยการทูลถามว่า “จะให้หม่อมฉันไปหานางนมชาวฮีบรูมาเลี้ยงทารก นี้ให้พระนางไหม” ธิดาฟาโรห์ตอบ

ตกลง มารดาของโมเสสจึงได้รับว่าจ้างเลี้ยงดูลูกของตนเองในวัง และโมเสสยังได้เป็นบุตรของธิดาฟาโรห์ด้วย

ในระหว่าง 40 ปีที่โมเสสเจริญเติบโตในวังและอีก 40 ปีในถิ่นทุรกันดาร เราไม่พบชื่อมีเรียมอีกเลย แต่ในอพยพพบที่ 15:20 กล่าวถึงมีเรียมว่า “มีเรียมหญิงผู้เผยพระวจนะพี่สาวของอาโรน” คำอธิบายนี้ทำให้ทราบฐานะของมีเรียมท่ามกลางชาวฮีบรูเวลานั้นได้ และในระหว่างการอพยพจากอียิปต์ หลังจากข้ามทะเลแดงแล้ว โมเสสได้ฉลองชัยชนะด้วยบทเพลงสรรเสริญพระเจ้า ทันใดนั้น มีเรียมก็ถือรามะนาลุกขึ้นนำหญิงสาวทั้งหลายร้องเพลงเต้นรำอย่างชื่นชมยินดี (อพย. 15:21) เห็นได้ว่าชีวิตของมีเรียมเป็นผู้นำให้กับคนอื่นๆ มีเรียมผู้เป็นพี่สาวได้สนับสนุนน้องชายของเธอ และสรรเสริญพระเจ้าร่วมกับเขาด้วย แต่น่าเสียดายที่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการสนับสนุนไม่ได้ราบรื่นตลอดมา เมื่อชื่อเสียงและเกียรติยศของโมเสสมากขึ้นจนดูเหมือนว่าบดบังมีเรียมพี่สาวที่เป็นผู้เผยพระวจนะและอาโรนพี่ชายผู้เป็นปุโรหิต มีเรียมและอาโรนจึงอิจฉาโมเสสพร้อมใจกันหาเรื่องโมเสสในเรื่องที่โมเสสรับหญิงชาวคูมาเป็นภรรยา พวกเขาอยากทำให้ประชาชนหมดความเลื่อมใสโมเสส ทำให้พระเจ้าต้องมาจัดการเรื่องนี้ เพื่อไม่ให้ปัญหารุนแรงขึ้น ดังนั้นด้วยความอิจฉาของมีเรียมทำให้เธอต้องเป็นโรคเรื้อน ซึ่งเป็นโรคผิวหนังที่เป็นสัญลักษณ์ถึงถึงความบาปถือว่าเป็นผู้ที่เปื้อนมลทิน แต่โมเสสอ่อนวอนต่อพระเจ้าเพื่อมีเรียม มีเรียมจึงถูกกักตัวนอกค่ายอย่างอ้างว้างเพียงลำพังอยู่เพียงเจ็ดวัน หลังจากนั้น มีเรียมไม่ได้กลับสู่การรับใช้พระเจ้าในแนวหน้าอีกต่อไป (กตว. 12:1-15) พระคัมภีร์ไม่ได้กล่าวถึงมีเรียมอีกเลย กระทั่งสี่สิบปีต่อมาจึงมีการบันทึกอีกครั้งเกี่ยวกับการตายของมีเรียมในพระธรรมกันดารวิถี 20:1 “นางสิ้นชีวิตก่อนที่จะถูกหลานชาวอิสราเอลจะเข้าสู่แผ่นดินแห่งพันธสัญญาของพระเจ้า”

มีเรียมเป็นหญิงผู้มีพระคำของพระเจ้าตั้งแต่เป็นเด็ก จวบจนเป็นหญิงชรา มีเรียมเป็นผู้เผยพระวจนะที่กล่าวพระคำของพระเจ้าอย่างกล้าหาญเสมอ ความเฉลียวฉลาด รู้จักคิด รู้จักรอบคอบ และความกระตือรือร้น ปรากฏอย่างเด่นชัดในทุกช่วงอายุของมีเรียม แต่ปัญหาของเธอคือ การปล่อยให้ความอิจฉาครอบงำ และการยึดเอาตนเองเป็นหลักแทนที่จะยินยอมต่อพระเจ้า มีเรียมจึงต้องถูกลงโทษและไม่ได้รับใช้พระเจ้าดังเดิม

เปรียบเทียบมีเรียมและเดโบราห์

1. เป็นผู้เผยพระวจนะหญิง

พระคัมภีร์ได้กล่าวถึงมีเรียมว่าเดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะในพระธรรมอพยพ 15:20 และเดโบราห์ก็ถูกบันทึกไว้ว่าเดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะหญิงเช่นกัน (วนฉ. 4:4)

2. เป็นผู้ร่วมทำพันธกิจ

โมเสสผู้นำชนชาติอิสราเอลในการอพยพเดินทางจากแผ่นดินอียิปต์สู่แผ่นดินแห่งคำสัญญาของพระเจ้า เมื่อพระเจ้าทรงเรียกท่าน ท่านต่อรองกับพระเจ้า พระเจ้าจึงอนุญาตให้ท่านมีผู้ร่วมทำพันธกิจกับท่านด้วยคืออาโรนพี่ชายของท่านและมีเรียมพี่สาวของท่าน ซึ่งตลอดการเดินทางโมเสสมิมีเรียมและอาโรนเคียงข้างท่าน ทำให้ท่านมีแรงใจในการทำพันธกิจที่ได้รับบัญชาจากองค์พระผู้เป็นเจ้า เช่นเดียวกับเดโบราห์ที่พระเจ้าบัญชาให้เดโบราห์แจ้งเรื่องการออกรบเพื่อต่อสู้กับชาวคานาอันแก่บาราคให้ท่านรวบรวมพลเพื่อทำการต่อสู้ แต่บาราคเกิดความขาดกลัวจึงต่อรองให้เดโบราห์ออกร่วมทำการนี้ด้วย เดโบราห์ตอบตกลง เดโบราห์จึงทำหน้าที่เป็นผู้นำเคียงข้างบาราคในการหนุนใจและมีส่วนช่วยให้บาราคกล้าหาญด้วย

3. เป็นผู้รักในการนมัสการพระเจ้า

เมื่อได้รับชัยชนะจากศัตรูทั้งมีเรียมและเดโบราห์เป็นผู้นำในการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าพร้อมกับประชากรของพระเจ้าด้วย ซึ่งผู้ที่สรรเสริญพระเจ้าได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงกับพระเจ้า ทั้งเดโบราห์และมีเรียมได้เห็นความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าที่ประจักษ์แก่ตา ทั้งสองคนได้เห็นการช่วยเหลือจากพระองค์ ทำให้ทั้งเดโบราห์และมีเรียมนั้น มีบทเพลงพรำพรูออกมาจากจิตวิญญาณจนเต็มโลดออกมาภายนอกได้

4.8 ชีวิตของเดโบราห์

จากการอรรถวิเคราะห์ชีวิตของเดโบราห์ (วนฉ.4:1-10) สามารถแบ่งชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ซึ่งส่งผลให้เธอเป็นที่ยอมรับทั้งในอดีตจวบจนปัจจุบันได้ 3 ด้านดังนี้คือ

4.8.1 ด้านบทบาทของเดโบราห์

เดโบราห์มีบทบาทที่สำคัญ 3 บทบาทดังต่อไปนี้

1) ผู้เผยพระวจนะหญิง

ผู้เผยพระวจนะทำหน้าที่สื่อสารให้ประชากรของพระเจ้ารู้น้ำพระทัยของพระเจ้า ผู้เผยพระวจนะเป็นตัวกลางระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ ดังนั้นเดโบราห์เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างติดสนิทกับพระเจ้า เพื่อทราบพระประสงค์ของพระองค์ เพื่อนำพระวจนะของพระเจ้ามาเปิดเผยแก่อิสราเอล เพื่อให้พวกเขา รู้ขนาดของตนเอง ดังเช่นที่เดโบราห์ใช้คนไปเรียกบาราคและมอบหมายพระบัญชาของพระเจ้าให้แก่เขาในการทำสงครามกับสิเสราแล้วจะได้รับชัยชนะ แต่บาราคจะไม่ได้รับคำสรรเสริญและศักดิ์ศรี เหตุเพราะความอ่อนแอของเขา แต่ผู้ที่ได้รับคำสรรเสริญคือยาเอลหญิงผู้ฆ่าสิเสรา (วนฉ. 5:24-31) คำทำนายของเดโบราห์

ถูกต้องแม่นยำเป็นการพิสูจน์ความเป็นผู้เผยพระวจนะของเดโบราห์ (ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.3 ผู้เผยพระวจนะ)

2) ผู้วินิจฉัย

จากพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:5 กล่าวถึงเดโบราห์ว่า “นางเคยนั่งอยู่ที่ต้นอินทผลัมเดโบราห์ที่อยู่ ระหว่างรามาห์ และเบธเอลในแดนเทือกเขาเอฟราอิม และคนอิสราเอลก็มาหานางที่นั่น เพื่อให้ชำระความ” ได้อธิบายถึงความเป็นผู้วินิจฉัยและผู้นำในอิสราเอล และความจริงที่ว่าต้นอินทผลัมมีชื่อเรียกเป็นชื่อของเดโบราห์ แสดงให้เห็นว่าคนอิสราเอลยกย่องนับถือเดโบราห์มากเพียงไร เดโบราห์เป็นที่รู้จักของพวกเขาเป็นอย่างดี ประชาชนชาวอิสราเอลที่ต้องการพบเดโบราห์เพื่อให้เดโบราห์เป็นผู้ชำระความให้ พวกเขาล้วนกลับไปด้วยความพึงพอใจต่อคำอธิบายและการตัดสินของเดโบราห์ซึ่งเป็นคำตัดสินตามกฎหมายของพระเจ้า

3) ภรรยา

เดโบราห์มีสามีชื่อว่า “ลัปปิโดท” บ้างก็กล่าวว่าเดโบราห์เป็นหญิงหม้ายตั้งนั้นเดโบราห์จึงออกทำหน้าที่ผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัยได้เต็มที่ เนื่องจากเป็นความผิดปกติที่ภรรยาชาวฮีบรูจะมีอิสระและอำนาจนอกบ้านดังเดโบราห์ จึงทำให้คิดว่าสามีของนางตายแล้ว (บัสเวลล์, 1993) บางคนกล่าวถึงเดโบราห์ว่าเดโบราห์เป็นภรรยาที่ดีทั้งดูแลสามีได้ดีและดูแลลูกๆ ได้เป็นอย่างดี แต่ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยกับที่กล่าวมาเนื่องจากในพระคัมภีร์ได้บันทึกข้อมูลของเดโบราห์ไว้เพียงว่าเป็นภรรยาของลัปปิโดทเท่านั้น

4.8.2 ด้านการทำพันธกิจของเดโบราห์

เดโบราห์เป็นผู้รับใช้ที่พระเจ้าทรงเลือกให้เธอเป็นผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัยหญิงเพียงคนเดียวในพระธรรมผู้วินิจฉัย โดยเธอทำพันธกิจในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) การตัดสินคดีความ

เดโบราห์เป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากพระเจ้าให้ทำหน้าที่พิพากษา ตัดสินคดีความ ให้คำแนะนำ สั่งสอนคนทั้งปวงในการดำเนินชีวิตตามกฎหมายของพระเจ้า (อพย. 18:13,20)

2) การอภิบาลและให้คำปรึกษา

เดโบราห์เป็นผู้รับฟังการร้องคร่ำครวญของชาวอิสราเอลเมื่อพวกเขาได้รับความทุกข์ยาก การถูกกดขี่ทรมานและการตกเป็นทาสของชาวคานาอัน เดโบราห์เป็นผู้ที่ตระหนักถึงภาระความทุกข์ของพวกเขา เดโบราห์จึงช่วยชี้นำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มาพบ เดโบราห์

พร้อมเสมอที่จะช่วยผ่อนปรนความทุกข์ของคนยากไร้ เดโบราห์เป็นคนที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และทุกคนทราบดีว่าจะสามารถพบเดโบราห์ได้ที่ใด ด้วยความห่วงใยที่เดโบราห์มีต่อประชากรอิสราเอล และดูแลพวกเขาด้วยความรัก จนเดโบราห์ยอมรับว่าตนเองเป็นมารดาอิสราเอล (วนฉ. 4:7) และสถานที่ที่สามารถไปพบเดโบราห์นั้นถูกเรียกว่าเป็น “ต้นปาล์มแห่งที่พักใจ” อีกด้วย

3) การเป็นผู้สนับสนุน

แม้เดโบราห์จะไม่ชำนาญหรือไม่มีความรู้เรื่องการรบ แต่เมื่อบาราคขอให้เดโบราห์ออกรบร่วมกับเขา เดโบราห์ก็พร้อมที่จะสนับสนุนและเดินทางไปด้วย แม้จะไม่ได้ช่วยบาราคเรื่องการรบ แต่แน่นอนว่าการที่เดโบราห์ไปด้วยนั้น เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่กองทัพอิสราเอล เพราะทุกคนรู้ว่าพระเจ้าสถิตกับเดโบราห์

4) การนมัสการ

เดโบราห์เป็นผู้ประพันธ์เพลง การร้องเพลงนมัสการพระเจ้าในรูปแบบออกมาจากใจ ไม่มีการแต่งเนื้อเพลงหรือคิดไว้ก่อน แต่เป็นบทเพลงที่ร้องด้วยท่าทีที่สรรเสริญความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าด้วยจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความชื่นชมยินดี แน่แน่นอนที่เดโบราห์จะมีเวลาส่วนตัวในการนมัสการพระเจ้าซึ่งอาจเปรียบเสมือนการเฝ้าเดี่ยว (การใช้เวลาส่วนตัวกับพระเจ้า อาจเป็นในรูปแบบของการร้องเพลง การภาวนาอธิษฐาน) เพื่อเดโบราห์จะทราบถึงน้ำพระทัยของพระเจ้า การที่พระเจ้าบัญชาแก่เดโบราห์ หรืออื่นๆ ที่พระเจ้าประสงค์ให้ทำ นอกจากนี้เดโบราห์เองยังเป็นผู้นำประชากรของพระเจ้าเข้าสู่การนมัสการพระเจ้าทราบได้จากพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 5:1-31 ที่เดโบราห์ร้องบทเพลงสรรเสริญพระเจ้า ไม่เพียงเท่านั้นยังยกย่องและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนในความสำเร็จทุกคือด้วย ซึ่งแสดงถึงความถ่อมใจของเดโบราห์อีกด้วย

4.8.3 ด้านบุคลิกภาพ

จากการศึกษาด้านบุคลิกภาพทางอารมณ์ทำให้ทราบว่า ลักษณะเด่นที่เห็นได้จากการศึกษาชีวิตของ เดโบราห์คือ เดโบราห์เป็นคนใจเย็นซึ่งทำให้เดโบราห์โกรธยาก เข้ากับคนง่าย สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้หญิงอารมณ์เย็น ผู้หญิงอารมณ์เย็นนั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นแม่ที่ดี และเป็นทีปรึกษาที่ดี เนื่องจากคนในลักษณะอารมณ์เย็นนี้เป็นคนที่ใจเย็นสามารถวางใจได้ ฟังพาได้ นิสัยดี ใจดี ฉลาด เก็บงำความลับได้และเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ทั้งยังเป็น

นักวางแผนที่ยอดเยี่ยม ทำให้เดโบราห์มีบุคลิกภาพที่ดึงดูดทั้งชาวอิสราเอล และบาราคต่างนับถือเดโบราห์ และจากพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:1-10 ทำให้สามารถทราบถึงบุคลิกภาพของโบราห์ได้ดังนี้

1) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงดี (วนฉ. 4:4-5)

จากการศึกษาความหมายของคำว่า “**ต้นอินทผลัมเดโบราห์**” (วนฉ. 4:5) ทำให้ทราบว่าเหตุที่ต้นอินทผลัมดังกล่าวนี้มีชื่อเรียกเหมือนเดโบราห์ แสดงให้เห็นว่าคนอิสราเอลยกย่องนับถือนางมากเพียงไร และยังแสดงให้เห็นว่านางยินดีให้ทุกคนเข้าพบได้ ชาวอิสราเอลรู้ว่าจะหานางพบได้ที่ไหน ชื่อเสียงของนางต้องเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดี ชื่อเสียงนี้อาจเกิดได้จากการที่นางเป็นผู้ตัดสินคดี หรือเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำแก่ประชากรอิสราเอลที่มาพบนาง ทั้งเรื่องงานบ้านและงานเมือง เรื่องครอบครัวและชุมชน งานสตรีและเด็ก เดโบราห์ให้คำปรึกษาด้วยพระคำของพระเจ้าและการอธิษฐาน (พูนสุข เศรษฐโสภณกุล, 2008) เนื่องจากเดโบราห์เป็นผู้ที่รักและมีชีวิตที่ติดสนิทกับพระเจ้า เชื่อฟังพระองค์ และด้วยความที่เดโบราห์เป็นคนสุขุมรอบคอบ มีการวางตัวที่เป็นกลางในการพิจารณาปัญหาด้านบวกและลบเดโบราห์จึงเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี ทำให้เดโบราห์เป็นที่รู้จักจนมีชื่อเสียง และในการทำงานของเดโบราห์นั้น เดโบราห์ไม่ได้ยกย่องตนเอง แต่ได้พึ่งพาสติปัญญาจากพระเจ้า ทั้งการให้คำปรึกษา คำแนะนำที่ดี และการตัดสินคดีความอย่างยุติธรรม ทำให้นางโดดเด่นเหนือใครในด้านนี้

2) เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ (วนฉ. 4:6-7)

สตรีถูกมองว่าเป็นชนชั้นสอง เป็นผู้ดูแลงานบ้านทั้งหมด ด้านการเมืองนั้นไม่มีทางที่จะสามารถเข้าไปจัดการหรือร่วมแสดงความคิดเห็น เนื่องจากหน้าที่การปกป้องดูแลบ้านเมืองนั้นเป็นของผู้ชาย ผู้ที่มีทั้งสติปัญญาและความแข็งแกร่ง แต่ในพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:6-7 นั้นได้แสดงให้เห็นว่า เดโบราห์เป็นผู้ที่มีความกล้า ความกล้าหาญของเดโบราห์นี้ทราบได้จาก เดโบราห์เป็นผู้ที่กล้าเผยแพร่พระวจนะของพระเจ้าด้วยความสัตย์จริงและตรงไปตรงมา เมื่อเดโบราห์ได้รับพระบัญชาจากพระเจ้า เดโบราห์ใช้คนไปเรียกผู้ชาย (บาราค) เพื่อให้มารับคำสั่งจากเดโบราห์ซึ่งเป็นคำสั่งที่พระเจ้าบัญชาให้เดโบราห์ด้วยความกระตือรือร้น และความเชื่อในพระบัญชาของพระเจ้าของเดโบราห์ทำให้เดโบราห์กล้าหาญที่จะกล่าวถ้อยคำนั้นแก่ผู้ชายซึ่งเป็นผู้ที่ในสมัยนั้นมองว่าผู้หญิงต่ำต้อยและพึ่งพาไม่ได้ จากการกล่าวถ้อยคำเรียกบาราคของเดโบราห์ เดโบราห์ไม่ได้คาดหวังว่าผลตอบรับจะเป็นอย่างไร เพราะทุกสิ่งทีเดโบราห์ทำนั้น เดโบราห์เชื่อมั่นในพระสัญญาของพระเจ้าดังที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ในพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:9 เดโบราห์กล้าหาญในการเผยแพร่พระวจนะของพระเจ้าอย่างตรงไปตรงมากับบาราค เมื่อเดโบราห์เชื่อเชิญเขาให้ทำตามพระบัญชาของพระเจ้า แต่บาราคกลับมีข้อแม้ ดังนั้นเขาจึงไม่ได้รับศักดิ์ศรี แต่เกียรติและศักดิ์ศรีนั้นตกเป็นของยาเอล หญิงผู้ฆ่าสิเสราด้วยหมุดปักเต็นท์นั่นเอง ซึ่งเหตุการณ์ทั้งหมดเป็นไปตามคำเผยพระวจนะของเดโบราห์จริง

3) เป็นผู้ที่มีความประนีประนอม (วนฉ. 4:8-9)

ในพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:8-9 เป็นตอนที่บาราคต่อรองให้เดโบราห์ออกไปบรุ่มกันกับเขา บาราคกล่าวว่า “ถ้าแม่นางไปกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไป ถ้าแม่นางไม่ไปกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ไม่ไป” จากข้อความนี้ทำให้คาดเดาได้ว่าบาราคเป็นคนขี้ขลาด หรือว่าบางทีเขาอาจต้องการผู้สนับสนุน ซึ่งแท้จริงแล้วเราไม่สามารถรู้ว่าบาราคนิสัยใจคอเป็นอย่างไร แต่เราเห็นถึงนิสัยการประนีประนอมของเดโบราห์ ซึ่งคำว่า “ประนีประนอม” หมายถึง ก. ผ่อนหนักผ่อนเบาให้แก่กัน, ประองดองกัน, อะลุ่มอล่วยกัน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕, 2538) เมื่อบาราคกล่าวแก่เดโบราห์ว่าเขาจะไปหากเดโบราห์ไปกับเขา การต่อรองของบาราคนี้ เดโบราห์มีสิทธิ์ที่จะโกรธเคือง หรือโมโหเขา เพราะบาราคทำให้เดโบราห์เห็นว่าลึกลับๆ แล้ว เขาเชื่อในกำลังของมนุษย์มากกว่ากำลังและพระสัญญาของพระเจ้า แต่เดโบราห์ตอบสนองด้วยการออกรบกับเขาแม้เดโบราห์เองจะไม่ได้มีความสามารถด้านการรบ แต่เดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะหญิงที่มีหน้าที่หลักคือสนับสนุนให้ประชาชนเชื่อฟังพระเจ้า ผู้นำต้องไม่ล้มสภาพฝ่ายจิตวิญญาณของผู้ตาม ผู้นำที่แท้จริงจะห่วงใยตัวคน ไม่ใช่ความสำเร็จ ดังนั้นเดโบราห์เข้าใจถึงจิตใจของบาราค เดโบราห์จึงออกรบไปกับเขาอาจช่วยรบไม่ได้แต่ช่วยสนับสนุนด้านจิตใจได้เป็นอย่างมาก แม้การที่ขอให้เดโบราห์ติดตามเขาไปทำให้บาราคไม่ได้รับซึ่งศักดิ์ศรีแต่เขาก็ยอมรับในสิ่งที่เขาเลือก

4. เป็นผู้สนับสนุนที่ดี (วนฉ. 4:10)

เดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัยอิสราเอลในเวลานั้น เดโบราห์รู้ดีว่าตนเองได้รับสิทธิและอำนาจเหล่านี้ที่มาจากพระเจ้า เป็นเรื่องง่ายมากที่เดโบราห์จะยกย่องตนเองหรือเอาความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ แต่เดโบราห์ไม่เป็นเช่นนั้น เดโบราห์ออกร่วมเดินทางไปสู่รบกับบาราค ซึ่งการออกรบเป็นเรื่องที่ยากลำบากและเป็นสถานที่ที่อันตรายมากสำหรับผู้หญิงที่ไม่แกร่งกล้าหรือชำนาญการรบเท่าผู้ชาย หรือไม่มีความสามารถด้านการรบเลย ยิ่งไปกว่านั้นผู้ชายที่เป็นแม่ทัพของอิสราเอลคือบาราคผู้ที่ขาดความเชื่อและมีความขลาดกลัว เดโบราห์จะสามารถเชื่อใจและฝากชีวิตไว้กับผู้นี้ได้อย่างไร ซึ่งเหตุผลเหล่านี้เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่ายหากเดโบราห์ตัดสินใจไม่ออกไปรบร่วมกับบาราค แต่เดโบราห์ยอมไปด้วยแม้ว่าเดโบราห์จะรบไม่เป็น หรือไม่ได้แข็งแรงจนสามารถต่อสู้กับผู้ชายได้ เพราะเดโบราห์รู้ว่าหากมีเดโบราห์ไปด้วยบาราคและกองทัพจะมีความมั่นใจเพิ่มขึ้น เพราะพวกเขาเห็นว่าพระเจ้าสถิตอยู่กับเดโบราห์ ยิ่งไปกว่านั้นผู้วิจัยเชื่อว่าการที่เดโบราห์ออกเดินทางร่วมกับบาราค เพราะเดโบราห์รู้ดีว่าบาราคเป็นมนุษย์ผู้หนึ่งที่อ่อนแอไม่แพ้กับเดโบราห์ และเดโบราห์เชื่อในพระเจ้าจอมทัพและจอมกษัตริย์ว่าพระองค์จะรบแทนเดโบราห์และแทนชนชาติอิสราเอล ดังนั้นชัยชนะจึงไม่ได้มาจากมนุษย์ เดโบราห์จึงพร้อมเป็นผู้สนับสนุนและอยู่เคียงข้างบาราคในการทำตามบัญชาของพระเจ้า ดังเช่นที่โมเสสว่า

“เมื่อท่านทั้งหลายจะยกไปทำสงครามกับพวกศัตรูของท่าน เห็นม้า รถรบ และ กองทัพมากมายใหญ่โตกว่าของท่าน ท่านอย่ากลัวเขาเลย เพราะว่าพระเยโฮวาห์ พระเจ้าของ ท่านทรงสถิตอยู่กับท่าน ผู้ทรงนำท่านขึ้นมาจากแผ่นดินอียิปต์ และเมื่อใกล้จะรบกัน บุโรหิต จะออกมาอยู่ข้างหน้าและกล่าวแก่ประชาชน และจะกล่าวว่า ‘โอ อิสราเอล จงฟังเถิด วันนี้ ท่านมาใกล้จะสู้รบกับศัตรูของท่าน อย่าให้ใจของท่านทั้งหลายวิตก อย่ากลัวหรือหวาดหวั่น หรือครั่นคร้ามต่อศัตรูเลย เพราะว่าพระเยโฮวาห์พระเจ้าของท่านเสด็จไปกับท่าน ทรงต่อสู้ ศัตรูของท่านเพื่อท่าน จะประทานชัยชนะแก่ท่าน’”

เฉลยธรรมบัญญัติ 20:1-4

เดโบราห์จึงออกรบกับบาราค แม้กองทัพนั้นจะใหญ่โตเพียงใด แต่เดโบราห์มั่นใจว่าพระเจ้า จะมอบชัยชนะให้แก่ชนชาติอิสราเอล

บทที่ 5

บทสรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเดโบราห์ ผ่านทางการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากพระคัมภีร์ หนังสืออรรถาธิบาย หนังสือที่เกี่ยวข้อง เว็บไซต์ และจากงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องจนสามารถสรุปผลการวิจัย คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย ข้อเสนอแนะในอนาคต และต่อยอดงานวิจัยในอนาคตได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องถอดบทเรียนชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์ : คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพของเดโบราห์ที่ส่งเสริมให้พันธกิจของเดโบราห์สำเร็จและเป็นที่ยอมรับในสมัยพันธสัญญาเดิมจวบจนปัจจุบัน
2. เพื่อผลการดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้จะมีส่วนช่วยสนับสนุน ส่งเสริม หนุนใจ ศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย ในการทำพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้า

จากการศึกษาวิจัยพบว่าเดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัยหญิงเพียงคนเดียวในพระธรรมผู้วินิจฉัย เดโบราห์มีความสำคัญต่อชนชาติอิสราเอลในเวลานั้นเป็นอย่างมาก จนกระทั่งมีนักวิชาการหลายท่านเปรียบเดโบราห์กับผู้นำที่ยิ่งใหญ่ของชนชาติอิสราเอลคือโมเสส ซึ่งเป็นผู้นำชนชาติอิสราเอลอพยพออกจากแผ่นดินอียิปต์สู่แผ่นดินแห่งพระสัญญาของพระเจ้าคือแผ่นดินคานาอัน แม้ในสังคมอิสราเอลในเวลานั้นต้องการผู้นำที่แข็งแกร่งซึ่งผู้ชายเท่านั้น แต่เดโบราห์กลับมีบทบาทที่เด่นกว่าผู้ชาย เดโบราห์มีความสำคัญ เป็นที่ยอมรับนับถือ และประสบผลสำเร็จในพันธกิจที่พระเจ้ามอบหมายให้ โดยเป็นผลมาจากการดำเนินชีวิตของเดโบราห์ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านบทบาทของเดโบราห์

เดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัยหญิงที่ไม่เหมือนใคร เดโบราห์ทำหน้าที่สองบทบาทนี้ได้อย่างดีเยี่ยม พิสูจน์ได้จากคำเผยพระวจนะที่เดโบราห์พูดซึ่งเป็นความจริง และจาก

ชื่อเสียงที่เดโบราห์ได้รับจากการให้คำแนะนำ การตัดสินใจอย่างยุติธรรม ทั้งหมดนี้ไม่ได้เกิดจากความสามารถของเดโบราห์เอง แต่เป็นมาจากพระเจ้า ทำให้คาดได้ว่าเดโบราห์มีชีวิตที่ติดสนิทกับพระเจ้า เดโบราห์จึงมีความมั่นใจอย่างมากต่อพระสัญญาของพระเจ้า เดโบราห์จึงดำเนินในการเชื่อฟังพระเจ้า อีกบทบาทหนึ่งของเดโบราห์คือการเป็นภรรยา แม้ไม่ทราบว่าเดโบราห์ทำหน้าที่ภรรยาได้ดีหรือไม่ แต่ความเป็นแม่ในตัวเดโบราห์สูงมาก เดโบราห์ภูมิใจที่ตนเองได้เป็นเหมือนมารดาของอิสราเอล เพราะเดโบราห์รักพวกเขา และดูแลพวกเขา ด้วยความรักความห่วงใยเหมือนแม่กับลูก

2. ด้านการทำพันธกิจของเดโบราห์

เนื่องด้วยเดโบราห์เป็นผู้เผยพระวจนะและผู้วินิจฉัย ดังนั้นพันธกิจที่เดโบราห์ทำจะเกี่ยวเนื่องกับการตัดสินใจ ความ การนำประชากรของพระเจ้าสู่ธรรมบัญญัติตามที่กระทำพันธสัญญากับพระเจ้า ทั้งยังเป็นผู้ห่วงใยดูแลคนอิสราเอลในการให้คำปรึกษา และเป็นผู้สนับสนุนที่ดี ซึ่งทราบได้จากการติดตามบาราคไปออกรบ ทั้งยังเป็นผู้ที่ชื่นชมและยกย่องให้เกียรติผู้อื่น และที่สำคัญเดโบราห์ยกย่องให้เกียรติพระเจ้าด้วยการนมัสการพระองค์ทั้งยังนำผู้อื่นมานมัสการพระเจ้าร่วมกับเดโบราห์ด้วย

3. ด้านบุคลิกภาพของเดโบราห์

เดโบราห์เป็นผู้หญิงที่มีลักษณะทางอารมณ์เย็น ซึ่งลักษณะเด่นของผู้หญิงที่มีลักษณะทางอารมณ์เย็นคือ เป็นคนใจเย็น เป็นผู้ที่สามารถวางใจได้ ฟังพาได้ นิสัยดี ใจดี ฉลาด เก็บความลับได้และเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย จากการศึกษาชีวิตเดโบราห์ในพระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:1-10 ทำให้ทราบถึงเหตุผลที่เดโบราห์เป็นที่ยอมรับนับถือ เชื่อถือ และไว้วางใจ เนื่องด้วยเดโบราห์มีบุคลิกภาพดังต่อไปนี้ 1.) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงดี 2.) เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ 3.) เป็นผู้ที่มีความประนีประนอม 4.) เป็นผู้สนับสนุนที่ดี

5.2 คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในประเทศไทย

จากการศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของเดโบราห์จากพระธรรมผู้เผยพระวจนะบทที่ 4:1-10 ทำให้ได้คำแนะนำสำหรับศิษยาภิบาลสตรีในการดำเนินชีวิตและการทำพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้า ดังต่อไปนี้

1. พระเจ้าทรงเลือกผู้รับใช้ตามมาตรฐานของพระองค์

มนุษย์มีวิธีเลือกผู้เข้าปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ตามความถนัดและความสามารถของผู้นั้น ทราบได้จากวุฒิการศึกษา ผลการศึกษา สถาบันการศึกษา รวมถึงประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็น

ผลงานที่เห็นเด่นชัดภายนอก แต่สำหรับพระเจ้า พระองค์ไม่มีข้อกำหนดในการคัดเลือกบุคคลตามแบบอย่างมนุษย์ แต่พระองค์เลือกมนุษย์โดยการสำรวจจิตใจของเขา ดังที่กล่าวในพระธรรม 1 ซามูเอล 16:7 ว่า “อย่ามองดูที่รูปร่างภายนอกหรือที่ความสูงแห่งร่างกาย ของเขา ด้วยเราไม่ยอมรับเขา เพราะพระเจ้าทอดพระเนตรไม่เหมือนกับที่มนุษย์ดู มนุษย์ดูที่รูปร่างภายนอกแต่พระเจ้าทอดพระเนตรจิตใจ”

ดังนั้นศิษยาภิบาลสตรีที่พระเจ้าเรียกและเลือกมาทำงานรับใช้พระเจ้าแล้ว แม้ว่าในสายตามนุษย์เธออาจดูไม่เหมาะสม ทำงานไม่เก่ง พูดเยอะ หรือบางคนไม่ค่อยพูด เทศนาไม่เก่ง ดูอ่อนแอ ทำงานช้า หรืออื่นๆ แต่เมื่อพระเจ้าเลือกเธอเหล่านั้นมาทำงานรับใช้พระองค์ในฐานะศิษยาภิบาลสตรี เธอมีสิทธิในการรับใช้พระเจ้าอย่างเต็มที่ แม้มนุษย์คนอื่นอาจไม่เห็นด้วยหรือไม่เข้าใจ แต่เมื่อพระเจ้าเลือกแล้วพระองค์จะกระทำกิจของพระองค์ให้สำเร็จผ่านเธอผู้นั้นได้ ดังเช่นที่พระองค์ทรงกระทำผ่านทางชีวิตของเดโบราห์ แม้สังคมจะยกย่องผู้ชาย แต่เดโบราห์เป็นผู้หญิงคนแรกและคนเดียวในพระธรรมผู้วินิจฉัยที่พระเจ้าทรงเลือกเดโบราห์ให้รับบทบาทที่สำคัญในการเผยพระวจนะของพระเจ้า การเป็นผู้วินิจฉัย ซึ่งมีฐานะและตำแหน่งเหนือผู้ชายในเวลานั้น

2. ศิษยาภิบาลสตรีควรเคารพตนเอง มั่นใจในการทรงเรียก และมั่นใจในสิทธิที่ตนเองพึงมี

ดังที่กล่าวในข้อ 1 ว่าพระเจ้าเลือกผู้รับใช้ตามมาตรฐานของพระองค์ ดังนั้นศิษยาภิบาลสตรีที่ได้รับการทรงเลือกและทรงเรียกจากพระเจ้าไม่ควรที่จะตำหนิตัวตนเองยังไม่ดีพอ ตนเองไม่สมควรได้รับตำแหน่งนี้ หากพระเจ้าเลือกคุณเพื่อทำหน้าที่เป็นศิษยาภิบาลสตรีแล้ว นั่นแสดงว่าพระเจ้าเห็นสิ่งดีในตัวคุณ และเห็นว่าคุณเหมาะสมที่จะทำงานของพระองค์ในบทบาทศิษยาภิบาลสตรี แม้มนุษย์ผู้อื่นจะมองไม่เห็น แต่ระยะเวลาจะช่วยพิสูจน์และให้ความมั่นใจในการทรงเรียกของพระเจ้า และยังไปกว่านั้นการได้รับเลือกเป็นศิษยาภิบาลสตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคริสตจักรที่สังกัดในสภาคริสตจักรในประเทศไทย ซึ่งมีธรรมเนียมช่วยยืนยันถึงคุณสมบัติหน้าที่ และสิทธิที่ศิษยาภิบาลได้รับอย่างเท่าเทียมทั้งหญิงและชาย ดังนั้นการประกอบพิธีสำคัญทางศาสนา การเทศนา และอื่นๆ ไม่ได้เป็นหน้าที่ของศิษยาภิบาลชายเท่านั้น แต่ศิษยาภิบาลสตรีทำได้ตามที่บันทึกไว้ในธรรมนูญของสภาคริสตจักรในประเทศไทยทุกประการ ดังเช่นกับชีวิตของเดโบราห์ที่เป็นทั้งผู้วินิจฉัย ผู้เผยพระวจนะ เดโบราห์ได้ทำหน้าที่ทั้งสองอย่างเต็มที่ และทำด้วยความถูกต้องจริงจังที่มาจากพระเจ้า เช่น เดโบราห์กล้าบอกราคถึงความจริงที่เขาจะไม่ได้รับเกียรติ ดังนั้นจำเป็นมากที่ศิษยาภิบาลสตรีต้องกล้าสอนกล้าตักเตือนสมาชิกของตนเองด้วยความจริงที่อยู่บนพื้นฐานของความรัก แต่การรับใช้พระเจ้าต้องระวังที่จะยกย่องตนเอง หลายครั้งที่มนุษย์ลืมนึกไปว่าสติปัญญาและกำลังที่ได้รับมาจากพระเจ้า เมื่อทำงานสำเร็จจึงอาจเกิดความภูมิใจในตนเอง นำสู่การยกย่องตนเอง แต่เดโบราห์เป็นแบบอย่างแห่งการ

ถ่อมใจ แม้เดโบราห์จะโดดเด่นและสำคัญ แต่เดโบราห์ชื่นชมผู้ที่มีส่วนทำงานกับเดโบราห์ และเกียรติที่เดโบราห์ได้รับเดโบราห์ยกย่องถวายแด่พระเจ้า

3. บุคลิกภาพที่ศิษยาภิบาลสตรีควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

การที่เดโบราห์เป็นที่ยอมรับในสังคมที่ต้องการผู้นำที่เป็นผู้ชาย และเดโบราห์นั้นโดดเด่นท่ามกลางผู้ชายมากมายเป็นเพราะว่า เธอมีบุคลิกภาพที่ดีมีการวางตัวที่เหมาะสมทั้งในการดำเนินชีวิตตามอย่างบทบาทหน้าที่ของตนและการดำเนินชีวิตส่วนตัวกับพระเจ้า ดังนั้นเดโบราห์จึงเป็นแบบอย่างแก่ศิษยาภิบาลสตรีผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำคริสตจักรนำประชากรของพระเจ้าในการดำเนินชีวิตที่ติดสนิทกับพระองค์เช่นกัน ซึ่งการมีบุคลิกภาพที่ดีส่งผลต่อการได้รับความเคารพ เป็นที่นับถือ และเป็นที่เชื่อถือวางใจแก่ประชากรของพระเจ้าอีกด้วย บุคลิกภาพของเดโบราห์ที่ศิษยาภิบาลสตรีควรยึดถือเป็นแบบอย่างมีดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงดี : การเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงดี เกิดจากการได้รับการยอมรับในหลายๆ ด้านของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นด้านครอบครัวคือการมีครอบครัวที่ดีและเสริมสร้าง การรู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ การเป็นบุคคลที่สำแดงถึงความชอบธรรม ความยุติธรรม และมีความเมตตา เป็นต้น การมีชื่อเสียงดีอาจเกิดจากการปฏิบัติตนดีในหลายๆ ด้าน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นแล้วการมีชีวิตที่ดี มีชื่อเสียงที่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับการใช้เวลา การติดสนิทกับพระเจ้า เพื่อได้รับการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง การเติบโตในทุกๆ ด้านของชีวิต ไม่เพียงแต่เป็นการเพียรทำ แต่เป็นการสำแดงชีวิตที่พระเจ้าทรงกระทำการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ได้
- 2) เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ : หลายครั้งในการเป็นศิษยาภิบาลสตรี ต้องเผชิญกับสถานการณ์ในหลายรูปแบบ เช่น บางครั้งมีเหตุจำเป็นที่ต้องตัดเตือนผู้อาวุโสของคริสตจักรหากท่านทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แต่ท่านอาจเป็นผู้ที่ทรงอิทธิพลในคริสตจักร หรืออาจจะเจอกับปัญหาที่สองตระกูลในคริสตจักรทะเลาะกัน เป็นต้น เรื่องนี้อาจเป็นเรื่องยากที่จะสามารถจัดการได้ ดังนั้นเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ที่ยากลำบาก ศิษยาภิบาลสตรีพึงหาสติปัญญาและกำลังจากพระเจ้า พึงพาพระวาระของพระองค์ กล้าที่จะจัดการกับปัญหาด้วยความสัตย์ซื่อและความชอบธรรมของพระเจ้า ต้องไม่มีใจเอนเอียงหรือความขลาดกลัว ต้องหนักแน่นไม่อ่อนไหว ดังที่พระวาระของพระเจ้าในพระธรรมมัทธิว 5: 37 กล่าวว่า “จริงก็จงว่าจริง ไม่ก็ว่าไม่ พูดแต่เพียงนี้ก็พอ คำพูดเกินนี้ไป มาจากความชั่ว” และเป็นดังเช่นที่เดโบราห์กล้าเผยพระวาระแก่บาราค และกล้าหาญที่เผชิญกับกองทัพศัตรูที่ทรงกำลังเป็นต้น

- 3) เป็นผู้ที่มีความประนีประนอม : ศิษยาภิบาลสตรีที่มีความประนีประนอมจะช่วยให้การทำงานร่วมกันกับสมาชิกในคริสตจักรได้ดี เพราะการประนีประนอมนั้นเป็นการคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและคุณค่าของการพิจารณาสิ่งต่างๆ ร่วมกัน การยึดถือสิ่งที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ดีและจำเป็นที่ทุกคนต้องทำ แต่การยึดจนตึงเกินไปก็อาจจะสร้างความลำบากใจให้แก่บางคนได้ ดังนั้นศิษยาภิบาลสตรีจึงจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นในการทำงานบ้าง รู้จักประนีประนอมยอมความบ้าง ซึ่งต้องมีการหารือพูดคุยและการรับฟังซึ่งกันและกัน แม้ผลจะไม่ถูกใจทั้งหมด แต่จะเป็นการหาจุดการเชื่อมการทำงานของฝ่ายต่างๆ ให้ดีขึ้นได้ ซึ่งสามารถทำให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) เป็นผู้สนับสนุนที่ดี : การมีผู้สนับสนุนที่ดี มีผู้รับฟังและผู้ให้คำปรึกษาที่ดีย่อมส่งผลให้การทำงานพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้าเติบโตได้ ศิษยาภิบาลสตรีจึงควรทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนที่ดี ไม่เพียงแต่รับหน้าที่ทำทุกอย่างเอง แต่ต้องสร้างและให้โอกาสและสนับสนุนให้สมาชิกกล้าคิดกล้าทำ กล้าลองผิดลองถูก แม้ผลที่ได้อาจจะไม่ดีในครั้งแรก แต่หากมีการสนับสนุนที่ดีอาจส่งผลให้ทั้งงานและทั้งคนได้รับการพัฒนาอย่างดีขึ้น แม้ว่าแรงกายจะสำคัญและเมื่อแรงใจดีจะช่วยให้อุบัติการณ์เกิดกำลังใจ มีความมั่นใจและมีความกล้าหาญ ดังเช่นที่เดโบราห์ร่วมออกรบกับบาราคทำให้บาราคเกิดความมั่นใจและทำให้เขากล้าหาญที่จะออกรบได้แม้ว่าก่อนหน้านั้นเขาจะขลาดกลัวก็ตาม

4. ศิษยาภิบาลสตรีควรให้ความสำคัญกับทุกพันธกิจอย่างเท่าเทียมและสร้างผู้ร่วมรับใช้

พันธกิจคริสตจักรในปัจจุบันมีหลากหลายด้านด้วยกันคือ พันธกิจด้านการประกาศพระกิตติคุณ การสร้างสาวก การสามัคคีธรรม การนมัสการ และการรับใช้ผู้คนในสังคม (สาธน์ญ บัญญเกียรติ และ ประสิทธิ แซ่ตั้ง, 2553) ซึ่งทุกๆ พันธกิจที่กล่าวมาล้วนมีความสำคัญยิ่ง ไม่ควรที่จะมุ่งเน้นพันธกิจด้านใดด้านหนึ่ง แต่ต้องดำเนินพันธกิจทุกๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกัน แต่การจะดำเนินพันธกิจให้ประสบความสำเร็จในทุกๆ ด้านนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ศิษยาภิบาลจะต้องสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกคริสตจักรให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของพันธกิจทุกๆ ด้านอย่างเท่าเทียม และยิ่งไปกว่านั้นการดำเนินพันธกิจของคริสตจักรจะสำเร็จได้นั้น ไม่ได้ขึ้นกับการทำงานของศิษยาภิบาลสตรีเพียงคนเดียว ยิ่งเป็นผู้หญิงข้อจำกัดจะมีมากกว่าผู้ชาย เช่น การรับใช้ผู้คนในสังคม อาจต้องเขาถึงผู้คนกลุ่มเสี่ยงทำงานในสถานเฝ้าระวัง หรือ สถานที่ที่อันตราย จำเป็นต้องมีผู้ชายไปด้วย ดังนั้นทุกๆ พันธกิจศิษยาภิบาลสตรีไม่สามารถทำได้ทั้งหมด จำเป็นต้องสร้างทีมงานเพื่อให้ช่วยเหลือ ดูแล และสร้างคนทำงานต่อๆ ไปจากรุ่นสู่รุ่น โดยเลือกผู้ทำพันธกิจจากความสมัครใจ มีการเสนอชื่อหรือได้ผู้ร่วมทำพันธกิจจากการสังเกตเห็นของประธานที่เด่นชัดของผู้นั้น ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ศิษยาภิบาลสตรีจะต้องรู้จักสมาชิกของตนเองอย่างดี และจำเป็นต้องให้โอกาสผู้ร่วมทำพันธกิจให้เขาได้พัฒนาและฝึกฝนตนเอง เนื่องจากทุกๆ คนมีของประธานจากพระเจ้าที่ไม่เหมือนกัน แต่ของประธานที่แตกต่างกัน

เหล่านั้นสามารถเสริมสร้างกันและกันในการทำพันธกิจขององค์พระผู้เป็นเจ้า ดังที่เอเฟซัสบทที่ 4: 12 กล่าวว่า “เพื่อเตรียมธรรมิกชนให้เป็นคนที่จะรับใช้ เพื่อเสริมสร้างพระกายของพระคริสต์ให้จำเริญขึ้น” ดังนั้นการมีผู้ร่วมทำพันธกิจจำเป็นอย่างยิ่งให้การเสริมสร้างคริสตจักรให้เติบโตได้

5. ศิษยาภิบาลสตรีควรมีการสร้างเครือข่ายของตนเอง

ในอดีตหน่วยงานศิษยาภิบาลของสภาคริสตจักรในประเทศไทยมีการจัดค่ายศิษยาภิบาลสตรีขึ้น แต่เมื่อปีค.ศ. 2016 ค่ายนี้ถูกยกเลิกไป เหตุผลคือในทุกปีหน่วยงานศิษยาภิบาลมีการจัดค่ายศิษยาภิบาลอยู่แล้วจึงไม่เป็นที่จะแยกศิษยาภิบาลสตรีออกมา จึงเป็นเหตุให้จัดรวมกัน แต่จำนวนศิษยาภิบาลสตรีมีน้อยกว่าผู้ชายมาก ดังนั้นการจะเสนอความคิดหรือการแสดงออกของสตรีก็อาจจะมีย่อยกว่าด้วยความที่ไม่กล้าหรือเกรงใจหรือกลัวหรือใดๆ ก็ตามแต่ ข้าพเจ้าจึงคิดเห็นและอยากจะเสนอให้มีการรวมกลุ่มของศิษยาภิบาลสตรีขึ้นไม่เพียงแต่เฉพาะศิษยาภิบาลสตรีในสภาคริสตจักรในประเทศไทยเท่านั้นแต่รวมคณะนิกายต่างๆ มาร่วมด้วย เพื่อเป็นการเสวนาแลกเปลี่ยนความรู้ หนุนใจซึ่งกันและกัน เพราะผู้หญิงย่อมเข้าใจกันได้ดีกว่าผู้ชาย และเพื่อการที่จะสามารถกล้าที่จะแสดงศักยภาพของตนออกมาอย่างเต็มที่ อีกด้วย แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องแยกตนออกจากผู้ชายหรือกลุ่มผู้รับใช้กลุ่มศิษยาภิบาลชาย แต่ยังคงทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายผู้รับใช้อื่นๆ เช่น ในคริสตจักรภาค ในเขต เป็นต้น โดยให้เกียรติซึ่งกันและกัน และพร้อมสนับสนุนกันอยู่เสมอ

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ข้าพเจ้าเสนอแนะให้มีการจัดทำงานวิจัยนี้เป็นบทเรียนที่เป็นรูปเล่มเพื่อกลุ่มศิษยาภิบาลสตรีจะสามารถนำไปใช้ศึกษาร่วมกันถึงบทบาท การทำพันธกิจ และบุคลิกภาพที่ส่งผลให้เดโบราห์ประสบความสำเร็จ เพื่อที่ศิษยาภิบาลสตรีจะสามารถเข้าใจและนำไปปรับใช้กับบริบทของตนเองได้
2. แปลบทเรียนเป็นภาษาชาติพันธุ์ต่างๆ เพื่อให้ศิษยาภิบาลสตรีชาติพันธุ์ได้เรียนรู้และได้เข้าใจถึงบทบาทของตนเอง สิทธิของตนเองในการรับใช้พระเจ้า แม้ว่าหลายครั้งการเป็นผู้สนับสนุนพันธกิจในด้านต่างๆ หรือเป็นผู้สนับสนุนการทำงานร่วมกับศิษยาภิบาลชายเป็นสิ่งที่ดี แต่การกล้าหาญที่จะก้าวออกมาเป็นผู้นำ เป็นการฝึกพัฒนาฝึกฝนตนเอง ได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ เพื่ออนาคตจะสามารถส่งต่อการเป็นผู้นำ การเป็นศิษยาภิบาลสตรีสู่รุ่นต่อไปอย่างยืนหยัด มั่นใจ จึงจำเป็นอย่างมากที่จะมีบทเรียนในภาษาชาติพันธุ์ของตนเองเพื่อเรียนรู้และฝึกฝนตนเองอยู่เสมอด้วย

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยในอนาคต

1. ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสงครามศักดิ์สิทธิ์ (Holy War) และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ (Holy Place) การรบที่ได้ชัยชนะทุกครั้งของชนชาติอิสราเอล พวกเขามีพระเจ้าเป็นจอมทัพ จอมกษัตริย์ และสถานที่ที่พระเจ้าสถิตอยู่นั้นคือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่ว่าจะเป็นในสนามรบ พลับพลา เต็นท์นัดพบ ทิวพันธสัญญา ฯลฯ ผู้วิจัยต้องการทราบว่าเดโบราห์ ซึ่งเป็นผู้นำประชากรของพระเจ้าสู่การรบ สนามรบนั้นถือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เพราะพระเจ้าไปกับพวกเขาด้วย แม้เดโบราห์เป็นผู้หญิง แต่เดโบราห์สามารถไปที่นั่นได้ แต่ทำไมปัจจุบันยังมีคริสตจักรบางแห่งที่ห้ามให้สตรีจะขึ้นเทศนาในโบสถ์ที่ถือได้ว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า
2. จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทราบถึงคุณลักษณะของการเป็นผู้นำของเดโบราห์คือ 1.) เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม (Frist Step) เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ เป็นผู้ริเริ่มทำสิ่งต่างๆ เป็นผู้ที่ยอมเสี่ยง 2.) มีผู้ติดตาม ผู้นำที่ดีต้องมีผู้ติดตาม หากผู้นำคนใจไม่มีผู้ติดตามจะเรียกว่าเป็นผู้นำไม่ได้ 3.) ห่วงใยผู้อื่นมากกว่าตนเอง เดโบราห์มีจิตใจที่ห่วงใยผู้อื่นเสมอ เดโบราห์เห็นใจบาราค เดโบราห์เข้าใจความทุกข์ของคนอิสราเอล เดโบราห์ยอมสละตนเองเพื่อผู้อื่นได้ด้วย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นคุณลักษณะที่ดีของการเป็นผู้นำ จึงเป็นคำถามจากผู้วิจัยว่า นอกจากคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว เดโบราห์ยังได้แสดงออกถึงคุณลักษณะอื่นๆ ของการเป็นผู้นำอีกหรือไม่ อย่างไร
3. คริสตจักรบางแห่งห้ามไม่ให้สตรีเทศนาอ้างจากพระธรรม 1 โครินธ์ 14:34 ว่า “จงให้บรรดาผู้หญิงอยู่เงียบๆ ในคริสตจักร เพราะว่าพวกเขาไม่ได้รับอนุญาตให้พูด แต่ให้มีความนอบน้อม เหมือนที่ธรรมบัญญัติกล่าวไว้” บางครั้งการอ่านพระคัมภีร์ผู้เขียนนั้นต้องการสื่อไปตามตัวอักษรที่เห็น แต่หลายครั้งไม่ได้เป็นเช่นนั้น จึงต้องมีการศึกษา การทำอรรถวิเคราะห์พระคัมภีร์เพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ผู้ที่สนใจทำอรรถวิเคราะห์ในพระคัมภีร์ตอนดังกล่าว เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น
4. ในพระธรรมฮีบรูบทที่ 11:32-33 ได้ยกย่องบาราคว่าด้วยความเชื่อเขาจึงมีชัยต่อศัตรู แต่พระธรรมผู้วินิจฉัยบทที่ 4:8-9 ให้ภาพบาราคว่าเขาเป็นคนที่มีความขลาด เขาคือดั่งไม่ยอมออกรบหากเดโบราห์ไม่ไปด้วยทั้งที่เป็นคำบัญชาของพระเจ้า ทำไมดูเหมือนพระธรรมทั้งสองตอนจะขัดแย้งกัน เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ผู้วิจัยจึงอยากเสนอแนะว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจให้มีการศึกษาหาคำตอบเพื่อความเข้าใจที่มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Arthur E. Cundall. (1968). *Judges*. London: The Tyndale.
- Bible.cc. (14 มกราคม 2563). เข้าถึงได้จาก Bible Hub:
<https://biblehub.com/hebrew/4941.htm>
- BibleHub. (ม.ป.ป.). เรียกใช้เมื่อ 5 มีนาคม 2019 จาก <https://biblehub.com/greek/5185.htm>
- Collin Calleja. (2014). Jack Mezirow's conceptualization of adult transformative learning: A review. *Journal of Adult and Continuing Education*, 136.
- International Standard Bible Encyclopedia. (7 มกราคม 2563). เข้าถึงได้จาก Bible Hub:
<https://biblehub.com/topical/s/sisera.htm>
- John Mark Hicks. (20 ธันวาคม 2562). *John Mark Hicks A Disciple seeking to follow Jesus into the world for the sake of the world to the Glory of God*. เข้าถึงได้จาก John Mark Hicks: <http://johnmarkhicks.com/2018/05/29/moses-and-deborah-compared/>
- Rungtiwa Mamo. (2014). *Thai Women Christology in the Context of Poverty in Thailand: Jesus-Sophia Liberator for Thai Women*. Seoul: United Graduate School of Theology Yonsei University.
- กมล อารยะประณีต. (1997). *พื้นฐานพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม*. เชียงใหม่: ประชากร.
- กอร์ดอน ดี. พี. (2016). *อ่านพระคัมภีร์อย่างไรให้คุ้มค่า*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- คณะผู้เชี่ยวชาญของไลออนส์. (1994). *เจาะโลกพระคัมภีร์เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- จอห์น เดวิส. (2015). *เพิ่มความรู้*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- ชยาภรณ์ มหากาญจน์กุล. (2552). *สตรีกับการเป็นผู้นำ กรณีศึกษา สตรีคริสตจักรประสบกิตติคุณ*. เชียงใหม่.
- ซารา บัสเวลล์. (1993). *วีรสตรีแห่งพระคัมภีร์เดิม*. กรุงเทพฯ: คริสเตียนศึกษาแบ็บติสต์.

- ดร.พิสิฐ ร่องเจริญ. (2560). *ถอดบทเรียนบริหารโครงการภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: บจก. ทูเกเตอร์ เอ็ดดูเทนเนอร์.
- ควน ลินด์เซย์ เอฟ. (2005). *หนังสืออรรถธิบายพระคัมภีร์ชุด BKC 3 โยชูวา ผู้วินิจฉัย นางรูธ 1,2 ซามูเอล*. กรุงเทพฯ: จีพี.
- ดอน เฟลมมิง. (1992). *สารานุกรมพระคัมภีร์ เล่ม 2 ก-ฮ*. กรุงเทพฯ: คริสเตียนศึกษาแบ็บติสต์.
- เดวิด เอฟ. อินสัน. (1996). *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์ แนะนำพันธสัญญาเดิม 1 ประวัติศาสตร์อิสราเอล*. กรุงเทพฯ: สุริยบรรณ.
- เดวิด เอฟ. อินสัน. (1996). *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์ แนะนำพันธสัญญาเดิม 2 พระธรรมในพันธสัญญาเดิม*. เชียงใหม่: ประชากร.
- ทิม ลาเฮย์. (1995). *การพัฒนาบุคลิกภาพและอารมณ์ของมนุษย์*. กรุงเทพฯ: คริสเตียนศึกษา แบ็บติสต์.
- ธีระกิจ สื่อสาร. (2005). *ปัจจัยที่สนับสนุนให้สตรีมีความเข้มแข็งในการทำพันธกิจ กรณีศึกษา คณะสตรีคริสตจักรประสิทธิ์พร น่าน*. เชียงใหม่.
- บุญวดี มนต์วีฑูณ ฌ อยุธยา. (2559). *บทบาทสตรี : ในมุมมองความยุติธรรมในสังคมไทย*. วารสารการบริหารการปกครอง (*Governance Journal*), 23-37.
- เบฟเวอรี ลาเฮย์. (1996). *บุคลิกภาพและอารมณ์ของผู้หญิง*. กรุงเทพฯ: คริสเตียนศึกษา แบ็บติสต์.
- ประกาย นนทวาสี และ ชัยนต์ หิรัญพันธ์. (2533). *การศึกษาบทบาทสตรีในคัมภีร์คริสต์*. เชียงใหม่.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. (2538). กรุงเทพฯ: บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- พิชณุ อรรถมฤณ. (1991). *ศัพทานุกรมพระคัมภีร์ฉบับรวมเล่ม*. กรุงเทพฯ: สุริยบรรณ.
- พูนสุข เศรษฐโสภณกุล. (2008). *พินิจสตรีในพระคัมภีร์ เล่ม 1*. เชียงใหม่: สุริยบรรณ.
- แพท แอทคินสัน. (1985). *สตรีในพระคัมภีร์เดิม ชุด "บทเรียนจากชีวิต"*. กรุงเทพฯ: จรัสสนิทวงศ์.
- รุ่งทิวา ไม้. (2005). *บทบาทสตรีในคริสตจักร กรณีศึกษา : คริสตจักรไทยถาวรธรรม*. เชียงใหม่.
- วอร์เรน ดับเบิลยู. วีเอิร์สปี. (2008). *จงพร้อมอยู่เสมอ Be Available*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.

- ศจ.ดร.กมล อารยะประทีป. (1992). *ชนชาติผู้มีพันธกิจนำพระพรไปสู่ชาวโลก*. เชียงใหม่: สุริยบรรณ.
- อุบลวรรณ มีชูทน. (2005). ผู้หญิงถือท้าย-ผู้ชายพายเรือ. *พระคริสตธรรมประจำปี สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย*, 16-18.

ประวัติผู้เขียน

นางสาววรัทยา อารีญาติ เกิดเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2533 (ค.ศ.1990) ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 301/94 หมู่ 3 ต.สันปูเลย อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 50220 เป็นสมาชิกสมบุรณ์คริสตจักรปากจอก สังกัดภาคที่ 3 จังหวัดลำปาง

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดาราวิทยาลัย

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีชีวภาพทางอุตสาหกรรม เกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงานรับใช้

พ.ศ. 2557-2558 เจ้าหน้าที่มูลนิธิรักทุกชาติ

พ.ศ. 2559-2561 เจ้าหน้าที่บ้านแห่งปัญญา

พ.ศ. 2561-ปัจจุบัน ครูสอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ มูลนิธิอรุณสวัสดิ์